

ТРЕТИ ОТЧЕТ

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА УПРАВЛЕНСКАТА ПРОГРАМА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

*за подобряване на социалното положение
на българските граждани,
на бизнес средата
и демократизиране на управлението*

„Подобряването на бизнес климата, възстановяването на държавността и развитието на социалните политики са основните задачи пред правителството на България. Ще продължим да провеждаме реформи, които подпомагат растежа. Има всички предпоставки 2014 г. да бъде първата година на икономическо възстановяване.“

Пламен Орешарски,
*Министър-председател
на Република България*

Народното събрание избра на 29 май 2013 г. Пламен Орешарски за министър-председател на Република България. Още от първия ден правителството започна работа по важните и неотложни мерки за България, като подкрепя всички инициативи, които допринасят за благосъстоянието на гражданите и бизнеса.

Визията на правителството е фокусирана върху три групи мерки:

- ✓ Първата група мерки засилва социалните програми и се бори срещу младежката безработица.
- ✓ Втората група мерки цели подобряването на бизнес средата и намаляването на административните тежести.
- ✓ На трето място, правителството предприе мерки за демократизиране на процеса на управление.

На 19 юни 2013 г. Народното събрание прие стабилизационни и неотложни мерки за подобряване на социалното положение на българските граждани, на бизнес средата и демократизиране на управлението с времеви хоризонт до края на 2013 г. Мерките са насочени към подобряване на социалното положение на най-бедните български домакинства, овладяване на ситуацията в енергетиката и недопускане на увеличение на цената на тока, подобряване на условията за правене на бизнес, насърчаване на предприемчивостта на по-активните граждани и др.

В началото на месец август 2013 г. правителството на Република България допълни своя план за действие в контекста на довършване на сегашния и планиране на новия бюджетен цикъл. Планът за действие съдържа мерки, чието изпълнение е предвидено да приключи в края на 2013 г.

На 12 юли 2013 г. е представен първият отчет за изпълнението на Програмата на правителството пред Народното събрание, който е публикуван на интернет страницата на Министерския съвет. Отчетени са и 100-те дни на управление. Третият отчет съдържа информация за изпълнението на мерките, предвидени до края на 2013 г.

За шест месеца управление правителството на Република България успя да промени цялостната обстановка в страната. Възстановена е социално-икономическата стабилност и са създадени предпоставки за икономически растеж. Стартирани са реформи във всички области.

Има сериозна промяна по отношение на макроикономическото развитие на страната в резултат на финансовата, икономическата и социалната политика на новото правителство. По предварителни оценки **фискалните цели по отношение на бюджетния дефицит, фискалния резерв и държавния дълг за 2013 г. са изпълнени.** На база на предварителни оценки **бюджетният дефицит по консолидираната фискална програма за 2013 г. на касова основа се очаква да възлезе на около 1,9% от прогнозния БВП,** като в разчета за годината е **заложено той да не превиши 2% от БВП.** По-ниският дефицит при равни други условия означава и по-висок фискален резерв, което осигурява буфер за минимизиране на ликвидните рискове при предстоящите значителни плащания в началото на 2014 г.

По предварителни оценки фискалният резерв към края на 2013 г. е в размер на около 4,7 млрд. лв., което е с около 200 млн. лв. по-висок от предвидения в разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2013 г. (не по-малко от 4,5 млрд. лв.).

Въпреки изцяло възстановеният размер на дължимия ДДС, значителният размер на разплатените задължения към бизнеса и осигуреният ресурс за разплащане по Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз, **правителството успя да приключи бюджетната година с намаление на планирания дефицит по консолидираната фискална програма.**

Благодарение на това, както и на предложените мерки събраните приходи от НАП и Агенция „Митници“, през второто полугодие на 2013 г. са с 594 млн. лв. повече в сравнение със същия период на 2012 г. Това е ясен сигнал не само за подобряване на работата на двете приходни агенции, но и за възстановяване на доверието на бизнеса към българското правителство.

Въпреки че фискалните резерви бяха стопени на половина (от 8 на 4 млрд. лв., а вътрешният дълг беше увеличен също с над 4 млрд. лв. – от малко над 10 млрд. лв., в средата на 2009 г., до близо 14,5 млрд. лв. в края на първото тримесечие на 2013 г.), предвидените законови ограничители за държавния дълг са спазени. Поетият нов държавен дълг през 2013 г. е в размер на 2,9 млрд. лв. или 96,5% от лимита за максималния размер на новия държавен дълг по Закона за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2013 г. (3,0 млрд. лв.). Размерът на държавния дълг към 31.12.2013 г. е 14,1 млрд. лв. или 96,7% от заложения лимит за максималния размер на държавния дълг към края на 2013 г. по Закона за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2013 г. (14,6 млрд. лв.).

През шесте месеца управление са подсилени социалните акценти на политиките, ускорени са разплащанията на държавата към фирмите, преустановен е централизираният административносилов натиск върху бизнеса. Възстановена е институционалната култура на общуване, подготвени са редица подобрения в нормативната рамка в посока по-ефективна конкуренция, по-малко административни тежести, по-ясни и опростени правила, по-добра събираемост на бюджетните приходи. Създадени са обществени съвети в държавните институции.

Отчетени са и области, в които темпото все още не е задоволително – достъпът на малкия бизнес до кредитни ресурси, административната и здравна реформа, видимо подобрение на инвестиционния климат, колебанията в овладяване на бежанската вълна.

Следващата година ще е по-тежка за работата на кабинета. Правителството на Република България ще направи всичко възможно тази тежест да остане в рамките на кабинета, а не да падне върху гърба на българските граждани. Ще се стреми реформите да бъдат извършени така, че да бъдат усетени по максимално лек начин от хората.

Легенда:

<p><i>Със зелен цвят са отбелязани изпълнените от правителството мерки.</i></p>
<p><i>С жълто са отбелязани мерки, които са в процес на изпълнение.</i></p>
<p><i>С червено са отбелязани мерки, при които има трудности, за да бъдат изпълнени.</i></p>

ДЪРЖАВАТА СРЕЩУ МОНОПОЛИТЕ

Мярка	Срок
Антимонополно и антитръстовско законодателство и гарантиране на неговото прилагане	31.12.2013 г.
Секторни анализи на проблемните пазари	30.11.2013 г.
Промяна на Закона за КЗК с цел: <ul style="list-style-type: none"> • Укрепване и разширяване на административния и функционален капацитет на Комисията • Промяна в структурата на управление на Комисията с цел засилване на обществения контрол 	31.12.2013 г.
Засилване на контрола върху естествените монополи. Цялостна оценка и ясно дефиниране на правата и отговорностите на българската държава	31.12.2013 г.
Ревизия на лобистки закони, които доведоха до или предоставиха създаване на изкуствени монополи и картелни споразумения	31.12.2013 г.
Мерки за засилване на контрола върху организаторите на борсите и тържищата по отношение на входно-изходния режим	31.10.2013 г.
Анализ и информация за всички фирми и общини, спечелили обществени поръчки	30.09.2013 г.
Промени в Закона за обществени поръчки. Публичност на всички договори и анекси	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Антимонополно и антитръстовско законодателство и гарантиране на неговото прилагане

В партньорство със Световната банка се извършва цялостен анализ на правната, институционалната рамка и антимонополните практики. На тази основа се подготвят както законодателни проемни, така и конкретни мерки за защита на конкуренцията.

Мярка: Секторни анализи на проблемните пазари

Изготвени са анализи на няколко проблемни сектора, включително на сектор енергетика.

- Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) прие секторен анализ на конкурентната среда на пазара на производство, търговия, пренос и снабдяване с електрическа енергия в Република България, с който се очертават основните проблеми в сектора, констатирани от КЗК, и са информирани компетентните институции за предприемане на подходящи мерки за подобряване на конкурентната среда.

- **Направен е анализ на проблемите, свързани с неравностойното положение на производителите и нелоялните търговски практики (НТП), по отношение на:**

- Внезапно и неоправдано прекратяване на търговските отношения или прекратяване без предизвестие – основен вид НТП;

- Неясни договорни условия между доставчици и купувачи, даващи възможност за налагане на допълнителни задължения на по-слабата договаряща се страна;

- Липса на писмени договори, което не дава на страните трайно доказателство за условията, по които е постигнато съгласие;

- Изменения на договорите със задна дата, с които се правят удръжки от фактурираните суми за покриване на различни по вид такси, например – такси за промоция, едностранни отстъпки въз основа на продадени количества, такси за включване в каталог и др.;

- Нелоялно прехвърляне на търговски риск на доставчиците, например чрез прехвърлянето на отговорност за откраднати стоки изцяло на доставчика, финансиране на частни стопански дейности на другата страна, задълженията за компенсиране на загуби, понесени от търговския партньор, или дълги забавяния на плащането;

- Непочтено използване на информация за доставчиците от купувачите относно предлаганите продукти и нарушаване поверителността на търговската информация и тайна.

На основата на този анализ се подготвят законодателни промени, както и мерки за предотвратяване на нелоялните търговски практики в съответствие с най-добрите европейски практики.

Мярка: Промяна на Закона за защита на конкуренцията – засилване на функционалния и административния капацитет на органите за защита на конкуренцията чрез въвеждане на обществен контрол върху дейността им

Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията. Целта е създаване на условия за осъществяване последователна политика за защита на националните пазари, производството, доставката и дистрибуцията на стоки и услуги чрез осигуряване условия на равнопоставеност при водене на преговори при реализиране на търговски сделки и на НТП.

Мярка: Засилване на контрола върху организаторите на борсите и тържищата по отношение на входно-изходния режим

Държавната комисия по стоковите борси и тържищата като компетентен орган упражнява засилен контрол върху организаторите на борсите и тържищата по отношение на входно-изходния режим. За периода са извършени 186 проверки на 11 стокови тържища.

Мярка: Промени в Закона за обществени поръчки. Публичност на всички договори и анекси

Още в началото на мандата правителството създаде работна група към Министерския съвет, която предложи промени в Закона за обществените поръчки. Целта е да се направят процедурите по-прозрачни и да се създаде възможност повече кандидати да участват в тях. Промените отразяват предложенията, направени от представителите на бизнеса, синдикатите и гражданите.

Проектът за Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки е приет с Решение на Министерския съвет на 29 август 2013 г., месец по-рано от предвидения в Програмата на правителството срок. Законопроектът е внесен в Народното събрание, приет е на първо четене.

Предложените от Министерския съвет изменения на Закона за обществени поръчки са за улесняване на процедурата за обществени поръчки, намаляване на административната тежест за кандидатите и участниците в процедурите и включват:

- Прецизиране на процедурни правила и изясняване на дефиниции с цел намаляване на административната тежест;
- Установяване на контрол върху сключените договори;
- Улесняване и насърчаване на малките и средните предприятия;
- Отпадане на задължението за участниците в процедурите за възлагане на обществени поръчки да закупуват документацията за участие;
- Създаване на стандартизирани образци на офертата и приложенията към нея, включващи декларации, справки, референции, удостоверения и др.;
- Създаване на стандартизирани образци на договори за обществени поръчки и на задължителни приложения към тях;

- Начални стъпки към преминаване към електронни обществени поръчки – предоставяне на възможност за представяне на техническите предложения към офертите под формата на електронен каталог.

Направените промени целят пълна публичност и прозрачност на дейностите по възлагане на обществени поръчки, както и по изпълнение и приключване на сключените договори с оглед гарантирането на обществения интерес.

ЕФЕКТИВНА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Мярка	Срок
Нов Закон за защита на потребителите. Преразглеждане на статута на органите за защита на потребителите и подобряване на координацията между институциите	31.12.2013 г.
Създаване на регулаторната рамка на ефективни решения за извънсъдебна защита на потребителите в следните сектори на икономиката: <ul style="list-style-type: none"> • Помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски спорове в сферата на финансовите услуги • Помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски спорове в сферата на енергетиката • Помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски спорове в сферата на електронните съобщения • Помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски спорове в сферата на превоза на пътници (железопътен, автобусен и въздушен транспорт) 	30.11.2013 г.
Засилване ролята на секторните регулатори (КРС, ДКЕВР, КФН) за защита на потребителите и подобряване на тяхната взаимна работа с КЗП. Промени в законите	31.12.2013 г.
Правно регулиране на следните потребителски въпроси: <ul style="list-style-type: none"> • Защита правата на потребителите в интернет • Защита на потребителите в туризма. Изменения в Закона за туризма за защита на потребителите при туристически пътувания и на комбинираните пътнически услуги с помощта на посредник 	31.12.2013 г.
Промяна в политиката на ценообразуване на лекарствата с цел овладяване на тенденцията на повишение на цените и стъпки за тяхното последващо намаление	31.12.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Нов Закон за защита на потребителите. Преразглеждане на статута на органите за защита на потребителите и подобряване на координацията между институциите

Ефективната държавна политика за защита на потребителите е регламентирана в изготвения, одобрен от Министерския съвет (на 5.11.2013 г.) и внесен за разглеждане от

Народното събрание, законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите.

Законопроектът въвежда в българското законодателство изискванията на Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите, създава напълно нова правна уредба на договорите извън търговския обект и на договорите от разстояние (в това число в интернет и по телефона), подобрява гаранциите по отношение на общата безопасност на стоките и услугите.

Със законопроекта се цели укрепване на ролята на организациите на потребителите и облекчаване на условията за тяхното функциониране, в това число облекчаване на условията и изискванията за признаване представителност на сдруженията на потребителите.

Мярка: Засилване ролята на секторните регулатори (КРС, ДКЕВР, КФН) за защита на потребителите и подобряване на тяхната взаимна работа с КЗП.

Промени в законите

Мерките за защита на потребителите на енергийни услуги се реализират чрез изискванията в одобрени от ДКЕВР Общи условия на договорите и правила за работа с потребителите на енергийни услуги. В края на 2013 г. в ДКЕВР започна процедура за промяна на общите условия по договорите с битовите потребители на електроразпределителните дружества, крайните снабдители и топлофикационните дружества. Новите задължителни изисквания към крайните потребители са свързани с тяхната по-голяма защита от монополно предлаганите услуги, включително времето за отчитане на електромерите (периодът на отчитане е ограничен до 31 дни), наличие на повече и по-разбираема информация в издаваните фактури, задължения за работа с жалбите на потребителите и др.

На ДКЕВР е възложено и правомощието да бъде орган за извънсъдебно решаване на спорове между регулираните монополи и потребителите.

Мярка: Създаване на регулаторната рамка на ефективни решения за извънсъдебна защита на потребителите (помирителни комисии)

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите се създава правно основание за функционирането към Комисията за защита на потребителите на секторни помирителни комисии за решаване на потребителски спорове в областта на енергетиката, топлоснабдяването, водоснабдяването, телекомуникациите, превоза на пътници и в областта на финансовите услуги. Предвидено е помирителните комисии да се състоят от трима членове – по един представител на Комисията за защита на потребителите, на съответния регулаторен орган и на сдружение на търговците от съответния сектор. Междуведомствена работна група изработва правилника за новите извънсъдебни органи.

Активизиран е диалогът със Световната банка във връзка с продължаване на оказваното от международната финансова институция аналитично съдействие в областта на защитата на потребителите на финансови услуги и финансовата грамотност. Проведено е техническо посещение на екип на Банката за обсъждане на работата с българските институции по двете направления – механизъм за алтернативно решаване на спорове в областта на финансовите услуги и финансово образование.

Мярка: Промяна в политиката на ценообразуване на лекарствата с цел овладяване на тенденцията на повишение на цените и стъпки за тяхното последващо намаление

Разработена е Национална концепция за лекарствената политика, предстои обществено обсъждане. Приемането на концепцията за национална лекарствена политика има ключово място в усилията на държавата за политика в полза на хората. Целта е осигуряване на качествени и достъпни лекарствени продукти при спазване на ясни правила от участниците във фармацевтичния пазар. Ще бъдат предвидени ясни мерки за прекратяване на практиката лица без фармацевтично образование да доставят лекарства в отдалечени райони.

**ДЪРЖАВАТА В ПОДКРЕПА НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ
И ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА СТАРТИРАЩ БИЗНЕС**

Мярка	Срок
Задължителна оценка на въздействието на всички промени и нови законови и подзаконови актове относно ефекта върху малките и средни предприятия	30.09.2013 г.
Промени в Закона за обществените поръчки: <ul style="list-style-type: none"> • Разширяване на достъпа на малките и средни фирми в обществените поръчки • Въвеждане на електронни търгове за обществените поръчки • Намаляване на административната тежест • Ограничаване на корупцията 	31.10.2013 г.
Намаляване броя на регулаторните режими и такси с цел улесняване на бизнеса и ограничаване на корупцията: <ul style="list-style-type: none"> • Първи пакет от 24 режима • Втори пакет от 30 режима • Всеки месец внасяне на пакет от режими 	31.08.2013 г. 30.09.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Задължителна оценка на въздействието на всички промени и нови законови и подзаконови актове относно ефекта върху малките и средни предприятия

Разработена е Концепция за провеждане на МСП-тест. Чрез този тест се отчита въздействието на нормативните актове върху малките и средните предприятия и се прави преценка дали изискванията, въведени с акта, могат да бъдат изпълнени от тях. Концепцията е утвърдена и публично обсъдена. Въвеждането на МСП-теста ще се извърши успоредно с приемане на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове, където законово ще се регламентира оценката на въздействието на проектите на нормативни актове.

Първоначална стъпка в посока въвеждане на задължителна оценка на въздействието е направена през август 2013 г. с извършени промени в Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, в който е въведен формуляр за извършване на оценка на въздействието върху стопанската активност и заетостта.

Разработен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за нормативните актове, който е преминал на междуведомствено съгласуване. В него се регламентира въвеждането на задължителна оценка на въздействието.

С приетото изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация вносителите на проекти на актове за разглеждане на заседание на Министерския съвет трябва да изпращат **всеки законопроект за съгласуване от Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност (БОРКОР)**.

Мярка: Промени в Закона за обществените поръчки (в подкрепа на малките и средните предприятия)

Изготвен е законопроект за изменение на Закона за обществените поръчки, който е внесен в Народното събрание. Извършените промени създават гаранции за прилагането на принципа на пропорционалността чрез определянето на правила, които изключват възможността за поставяне от възложителите на изкуствени бариери за участие в процедурата на широк кръг лица. Предефинирани са изискванията относно финансовото и икономическото състояние на кандидатите и участниците. Повишава се конкуренцията чрез премахване на възможността за сключване на рамково споразумение с един изпълнител. Предвижда се рамковите споразумения да се сключват най-малко с трима изпълнители (с изключение когато в процедурата за определяне на изпълнители участниците са по-малко от трима).

С промените относно **правилата за извършване на подбор се дава шанс на малките и средните, и особено – на новосъздадените предприятия, да участват в обществени поръчки**, за изпълнението на които да докажат, че разполагат с необходимите възможности – самостоятелно или с подкрепата на трети лица.

- **Отпада изискването подизпълнителите да доказват наличието на икономически, финансови и технически възможности и/или професионална квалификация**, които са „съобразно вида и дела на тяхното участие”, което ще се даде възможност новосъздадените предприятия да могат да участват в изпълнението на обществените поръчки като подизпълнители.

- Предоставя се възможност на възложителите да извършват директни плащания към подизпълнителите. Законопроектът включва и защитна клауза за изпълнителите, които могат да оспорят извършени директни плащания, когато е налице неизпълнение от страна на подизпълнител или договорът с него е прекратен и изпълнителят е уведомял за това възложителя.

- Отпада задължението за участниците в процедурите за възлагане на обществени поръчки да закупуват документацията за участие.

- Облекчават се изискванията относно личното състояние на кандидатите и участниците и относно изпълнението на критериите за подбор, като за подизпълнителите не се изискват критерии за подбор.

- Създават се реални предпоставки за преминаване към електронни обществени поръчки.

- Унифицират се действията на възложителите и се облекчава редът за провеждане на процедурите и за сключване на конкретните договори за обществени поръчки с лицата по рамково споразумение.

- Създават се условия за облекчаване на участниците в обществените поръчки чрез създаване на ясни правила относно възлагане на малки обществени поръчки чрез публична покана.

Мярка: Намаляване броя на регулаторните режими и такси с цел улесняване на бизнеса и ограничаване на корупцията

През първите шест месеца правителството на Република България активно работи за намаляване на регулаторната и административна тежест с цел улесняване на гражданите и бизнеса и ограничаване на корупцията.

За този период са приети общо 112 мерки за намаляване на регулаторната тежест:

- **Първият пакет от мерки** за намаляване на регулаторната тежест, приет с Решение на Министерския съвет от 15 август 2013 г., съдържа 24 мерки и засяга изменение и допълнение на 10 закона.

Два от законопроектите вече са внесени в Народното събрание:

- Закон за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс – създава се обща нормативна рамка за въвеждане на комплексно административно обслужване. Внесен е на 27.11.2013 г. в Народното събрание.

- Закон за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата – обединяват се в един общ режим режимът за провеждане на първоначално обучение на водачи на МПС и допълнително обучение (за възстановяване на точки). Режимът от разрешителен става регистрационен. Регистрацията ще е безсрочна. Внесен е на 29.11.2013 г. в Народното събрание.

- Предстои разглеждане от Министерския съвет на Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма (в процес на междуведомствена съгласувателна процедура) – с Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се изменят още 6 закона. Изпълняват се общо 16 мерки за намаляване на регулаторната тежест.

Някои от основните мерки от първия пакет са:

- Отпадане на таксата за услугата за издаване на удостоверение за наличие или липса на задължения към общините.
- Отпадане на изискването за категоризация на самостоятелните заведения за хранене и развлечения по Закона за туризма.
- Въвежда се принципът на комплексно административно обслужване.
- Намаляват се такси, събирани от Агенцията по вписванията.

- **Вторият пакет от мерки** за намаляване на регулаторната тежест е приет с Решение на Министерския съвет от 22 октомври 2013 г. Пакетът съдържа 88 мерки.

Ефектът от реализацията му ще бъде: отпадане или преминаване в регистрационни на 12 режима; намаляване на сроковете по 14 режима; намаляване на таксите по 9 режима; намаляване на документите по 34 режима; разширяване на каналите за достъп до услугата на 5 режима; намаляване на задълженията за информиране по 7 режима; опростяване на процедурата по 14 режима. Към момента се подготвят необходимите нормативни промени от съответните министерства.

- Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници – одобрен от Министерски съвет на 08.01.2014 г. С него се изпълнява една мярка за намаляване на регулаторната тежест.

- Разработен е Законът за изменение и допълнение на Закона за здравето и заедно с измененията, които предвижда в други закони, се изпълняват 4 мерки за намаляване на регулаторната тежест. Предстои внасянето му в Министерски съвет.

– Разработен е Законът за изменение и допълнение на Кодекса на труда, който предвижда изпълнението на 3 мерки за намаляване на регулаторната тежест.

• Довършва се **изпълнението на около 80 мерки за намаляване на регулаторната тежест**, приети с Решение на Министерския съвет от 2012 г. за приемане на план за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса. **Част от законодателните актове, които засягат изпълнението на решението са:**

– Разработен е Законът за изменение и допълнение на Закона за здравето и заедно с измененията, които предвижда в други закони, се изпълняват допълнителни 21 мерки за намаляване на регулаторната тежест (общо 25 с горепосочените 4 мерки за намаляване на регулаторната тежест).

– Законът за Министерството на вътрешните работи – внесен в Народното събрание на 11.11.2013 г.

– Законът за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт – внесен в Народното събрание на 03.09.2013 г.

– Законът за изменение и допълнение на Закона за здравословни и безопасни условия на труд – внесен в Народното събрание на 12.12.2013 г.

– Законът за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания – внесен в Народното събрание на 27.12.2013 г.

– Законът за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта – внесен в Народното събрание на 09.01.2014 г.

– Законът за изменение и допълнение на Закона за социалното подпомагане и Законът за изменение и допълнение на Закона за закрила на детето – разработени са и предстои внасянето им в Министерския съвет.

• За да се осигури пълна прозрачност на реално въведените облекчения за гражданите и бизнеса, е изготвен списък с реализираните мерки за намаляване на административната и регулаторна тежест, който е публикуван интернет страницата на правителството. От май 2013 г. до момента в него е отчетено изпълнението на 22 мерки.

• С цел намаляване броя на регулаторните режими и на административната тежест с Решение на Министерския съвет от 19.06.2013 г. е **приет Базисен модел на комплексно административно обслужване**. По този начин се създава универсална рамка за въвеждане на комплексно административно обслужване в държавната администрация. Комплексното административно обслужване е такова обслужване, при което гражданите и бизнесът са освободени от изискването за предоставяне на документи и информация, които вече са налични в държавната администрация. С Базисния модел се поставя началото на набор от мерки и инициативи за цялостна промяна на начина, по който се предоставят услуги от българската администрация.

• **Одобрена е Методология за усъвършенстване на работните процеси на административните услуги**. С нея се въвежда процесно-ориентираното управление в структурите на държавната администрация на централно и местно ниво чрез моделиране и анализ на работните процеси по предоставяне на административни услуги.

Мярка: Насърчаване на достъпа до финансиране на малките и средните фирми, включително чрез Българската банка за развитие (ББР)

Правителството подкрепи предоставянето на кредитни линии за МСП от международни финансови институции, включително кредитна линия за 100 млн. евро от Европейската инвестиционна банка за СИБАНК, както и кредитна линия от Европейската

инвестиционна банка от 100 млн. евро за БУЛБАНК, също в подкрепа на МСП и предприятия със средна капитализация.

Стартира реформата в Българската банка за развитие с въвеждането на нови продукти, целящи само кредитирането на стартиращи, малки и средни предприятия. На 19.11.2013 г. на официална церемония е подписан първият кредит от новата програма за подкрепа на микро- и малки компании на ББР. Стартирани са програмите „Развитие” и „Стартиращ бизнес”, които имат за цел да улеснят достъпа до кредитни продукти за нови и действащи микро- и малки предприятия. Кредит „Развитие” се предлага както за инвестиции, така и за оборотни средства. Кредит „Стартиращ бизнес” е предназначен за микро- и малките фирми, които искат да реализират нови проекти и идеи.

В процес е изготвяне на Стратегия за малките и средните предприятия. Целта е да се определят възможностите за развитие на МСП до 2020 г.

ОТГОВОРНО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪРЖАВНОТО УЧАСТИЕ

Мярка	Срок
Анализ на финансовото състояние на държавните предприятия	31.10.2013 г.
Разработване на планове за реструктуриране и оздравяване на държавни предприятия в тежко финансово състояние	31.12.2013 г.
Обвързване на договорите за управление на органите на държавните предприятия с провеждането на структурни реформи в тях и финансовия резултат на дружествата	31.12.2013 г.
Анализ за изпълнение на ангажиментите на концесионерите	30.11.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Анализ на финансовото състояние на държавните предприятия

През септември 2013 г. Министерството на финансите изготви анализ на финансовото състояние на предприятията с над 50% държавно участие. Идентифицирани са дружествата в най-тежко финансово икономическо състояние, като ресорните министерства са предприели незабавни мерки за осъществяване на засилен контрол и подобряване управлението на държавните предприятия. Работи се по създаването на единна рамка за изготвяне и контрол върху изпълнението на оздравителни планове.

Мярка: Разработване на планове за реструктуриране и оздравяване на държавни предприятия в тежко финансово състояние

С цел осъществяване на засилен контрол и подобряване управлението на държавните дружества е анализирана информация за финансовото състояние на търговските дружества от системата на Министерството на икономиката и енергетиката към деветмесечието на 2013 г. Обобщена е информация за паричните средства на тези търговски дружества и за степента на изпълнение на правилата за избор на финансови институции. Предприети са активни действия за реструктуриране на държавни предприятия за намаляване на тежестта върху държавния бюджет, в това число за оздравяване на жизнеспособните държавни предприятия в тежко финансово състояние, с цел предотвратяване на фалити и запазване на работни места.

Разработени и в процес на реализация са планове за оздравяване на „Вазовски машиностроителни заводи” АД (ВМЗ), БДЖ и други дружества с над 50% участие на държавата. Работи се по създаването на единна рамка за оздравяване на държавни предприятия.

Мярка: Обвързване на договорите за управление на органите на държавните предприятия с провеждането на структурни реформи в тях и финансовия резултат на дружествата. Съществена промяна в управлението на държавните предприятия, които да се подчинят на основните принципи на поведение на публичните дружества

Междуведомствена работна група изготви проектозакон за управление на държавните предприятия и търговските дружества с над 50% държавно участие. Проектозаконът въвежда препоръките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за добро корпоративно управление на държавните предприятия и препоръките на Европейската комисия.

Целите на проектозакона са:

- Единна регулаторна рамка;
- Дефиниция на социалните и икономическите цели;
- Прозрачност, отчетност и контрол на държавните предприятия;
- Ясни правила за назначаването на борда на директорите, регулиращи правата, задълженията, функциите и отговорностите на ръководството;
- Обвързване на договорите за управление на органите на държавните предприятия с провеждане на структурни реформи в тях и финансовия резултат на дружествата.

Проведена е конференция на тема „Регулаторна рамка и политика на управление в държавните предприятия и търговските дружества с над 50% държавно участие” с представители на ОИСР, Европейската комисия и Унгарската национална компания за управление на държавни активи. По време на конференцията са дадени насоки за проектозакона и са представени конкретни предложения и добри практики пред представителите на държавните предприятия, държавните експерти и синдикатите.

Мярка: Анализ за изпълнение на ангажиментите на концесионерите. Ефективен контрол върху използването на природните богатства

- Извършен е цялостен анализ и контрол по изпълнението на концесионните договори за подземни богатства, с цел гарантиране интересите на държавата и гражданите.

За периода на управление на настоящото правителство са събрани **42,1 млн. лв. неизплатени концесионни възнаграждения** и са усвоени **783 629 лв. с ДДС от банкови гаранции на концесионери, неизпълняващи задълженията си**. Увеличена е събираемостта на приходите от концесионни такси.

Извършени са проверки по изпълнение на договорите – 271 за второто шестмесечие на 2013 г., от които 174 само през последното тримесечие.

Извършени са проверки по постъпили сигнали и жалби – през второ полугодие на 2013 г. са направени 53 бр. проверки на място по постъпили сигнали и жалби. В резултат на постъпилите сигнали и направените проверки, през второ полугодие на 2013 г. са съставени 9 акта за незаконен добив.

Преустановена е практиката на забавяне на съгласуването на Годишни работни проекти, т.е. за даване на възможност концесионерите да работят извън нормативните правила.

През второто полугодие на 2013 г. са **съгласувани 353 бр.** цялостни и годишни работни проекта. **От тях 326 броя проекта са съгласувани само от средата на ноември до края на 2013 г. и се отнасят за дейността по добив за 2014 г.**

Министерският съвет взе решение за прекратяване на 6 концесии, от които 4 през последното тримесечие на годината. В ход е съгласувателна процедура за прекратяване на над 10 концесии за добив, от които по-голяма част са за строителни и индустриални материали.

Извършен е анализ с цел цялостна промяна в подзаконовата база на **минно-спасителната дейност и безопасността на труда** при разработване на находища по открит начин, в подземните въглищни мини, както и за безопасни и здравословни условия на труд при подземен добив.

Изготвена е забавената три години Наредба за изискванията към обхвата и съдържанието на работните проекти за търсене и проучване на подземни богатства към Закона за подземните богатства. Липсата на регламентация досега е довела до порочната практика да се бави представянето на работни проекти от страна на концесионерите, а администрацията да бави съгласуването.

Разработен е и е приет през ноември 2013 г. от Министерския съвет Закон за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства.

– С промените се въвеждат точно и пълно изискванията на Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета на ЕС относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО.

– Направените промени удовлетворяват направените от Европейската комисия забележки във връзка с транспонирането на тези изисквания през 2008 г.

– Законопроектът създава правна рамка за повишаване ефективността на контрола по изпълнението на договорите за търсене, проучване и добив на подземни богатства и за подобряване на взаимодействието между контролните органи в тези дейности.

Работи се по приемането на Национална стратегия за развитие на минната индустрия в България.

Разработен е „Секторен анализ относно обезпечеността на икономиката на страната с подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства – строителни материали чрез добив, извършван въз основа на предоставени концесии за добив и разрешения за търсене и проучване”. Анализът обхваща предоставените концесии за добив и разрешения за проучване на строителни материали към 30 юни 2013 г.:

– Свърхпредлагането/недостигът на различните видове строителни материали и тяхното значение за националната икономика;

– Търсенето, прогноза и тенденции за развитие на съответните пазари – на национално и на местно равнище. Баланс на търсенето/предлагането на строителните материали;

– Влиянието на транспортните разходи в крайната цена на продукта;

– Добрите европейски законодателни практики относно правата върху строителните материали.

В резултат са изготвени предложения за оптимизиране на:

- предоставянето на права за проучване и добив на строителни материали въз основа на определени в разработката критерии, в т.ч на базата на райониране и обезпеченост на страната с подземни богатства;
- осъществявания контрол по предоставените концесии за добив, разрешения за проучване и незаконен добив на строителни материали;
- Администрацията на Министерството на икономиката и енергетиката чрез обособяване на Националната геоложка служба, като са конкретизирани функциите ѝ от гледна точка и на обществения интерес, както и осигуряване на стабилна основа за развитието на последователна политика за подземните богатства, която да включва трите аспекта на устойчивото развитие (икономически, екологични и социални).

- **Концесии на обекти от транспортната инфраструктура**

На 7.08.2013 г. е подписан Договор за предоставяне на концесия за услуга върху Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение – Русе, между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и „Параходство Българско речно плаване” АД, гр. Русе. С предоставянето на концесия на Пристанищен терминал Никопол ще се осигурят необходимите финансови средства за реконструкция и модернизация на пристанищния терминал, ще се повиши качеството на предоставяните услуги, като едновременно с това ще се осигури и поток от приходи за държавата от концесионни плащания.

През отчетния период в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) са **организиран и провеждани подготвителни действия за предоставяне на концесия на:** железопътна гара Варна; Пристанищен терминал Русе-изток, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение – Русе; Пристанищен терминал Видин-център, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение – Видин; Пристанищен терминал Зимовник – гр. Русе; гражданско летище за обществено ползване – София и гражданско летище за обществено ползване Балчик; гражданско летище за обществено ползване – Пловдив.

Организиран е и се осъществява текущ контрол за изпълнението на задълженията по сключените концесионни договори.

За периода 1.06.-15.12.2013 г. приходите от концесионна дейност на МТИТС са в размер на 7 688 540 лв. без ДДС, или 9 226 247 лв. с ДДС. За същия период на 2012 г. приходите са в размер на 8 664 885,59 лв. с ДДС.

- С цел облекчаване административните тежести върху бизнеса с минерални води и прозрачност във взаимоотношенията „бизнес – държава”, и провеждане на разумна държавна политика по отношение на концесиите – за тяхното използване в полза на националната икономика, са **сключени 16 допълнителни споразумения за изменение на сключените действащи концесионни договори за добив на минерални води – изключителна държавна собственост.** Осигурява се по-благоприятна среда за бъдещото развитие на концесионната дейност с минерални води и предвидимост и точност при дългосрочното планиране на разходите на концесионерите.

- През месец юли 2013 г. са извършени проверки на място за цялостното изпълнение на всички концесионни договори за добив на минерална вода – изключителна държавна собственост, сключени с концесионерите: ТПК „Бутилираща компания Хисар”, ТПК „Михалково”, „Девин” АД, „Булминвекс – ГБ” ЕООД, „Атлантик Дивайн” ЕАД, „Акварекс-В” АД, „Бутилираща компания – Горна баня” ООД, „Бутилираща компания Минерални води – Банкя” ЕООД, Бутилираща компания Извор”

АД, „БК Хисар” ЕООД, „Мериам-90” АД, „Минерална вода Княжево” ЕООД, „Етап-Адрес” АД, „Софдринкс“ ООД, „Ривиера” АД, „Интерхотел – Сандански – България” АД, „Албена” АД и „Аугуста-91” АД.

В резултат на проверките са съставени констативни протоколи и са направени предписания на 5 концесионера.

• През периода 15 юни – 30 септември 2013 г. са **проведени 181 контролни проверки на 58 плажа с концесии и на 33 плажа под наем.** Извършено е геодезическо измерване на 123 плажа, включително отдадените под наем плажове от областни управители. Констатирани са общо 91 нарушения в изпълнение на договорите за концесии и наеми, като са наложени санкции в размер на 600 342 лв. Нарушенията са най-често за наличие на несъгласувани преместваеми обекти, обекти с по-голяма площ от определената, както и неосигуряване на достатъчен брой водни спасители.

Приходите от договорите за концесии и наеми на морските плажове към 30 ноември 2013 г. са в размер на 13 255 059 лв.

Отчет за приходите (без ДДС) от държавни концесии по бюджетите на министерствата и общините

Министерство	План 2013 г.	Отчет към ноември 2013 г.
Общо, в т.ч.:	91 270 282	108 204 442
<i>по бюджетите на министерствата</i>	<i>64 750 000</i>	<i>76 590 807</i>
<i>по бюджетите на общините</i>	<i>26 520 282</i>	<i>31 613 635</i>
<i>в т. ч. по министерства:</i>		
Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ)	61 935 484	70 267 794
<i>по бюджета на МИЕТ</i>	<i>40 000 000</i>	<i>44 211 985</i>
<i>по бюджета на общините</i>	<i>21 935 484</i>	<i>26 055 809</i>
Министерство на регионалното развитие (МРР)*	8 434 798	9 718 450
<i>по бюджета на МРР</i>	<i>4 850 000</i>	<i>4 997 215</i>
<i>по бюджета на общините</i>	<i>3 584 798</i>	<i>4 721 235</i>
Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС)	17 000 000	23 868 225
<i>по бюджета на МТИТС</i>	<i>17 000 000</i>	<i>23 868 225</i>
<i>по бюджета на общините</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Министерство на околната среда и водите (МОСВ)	3 900 000	4 349 973
<i>по бюджета на МОСВ</i>	<i>2 900 000</i>	<i>3 513 382</i>
<i>по бюджета на общините</i>	<i>1 000 000</i>	<i>836 591</i>

*Приходите са за концесии на морски плажове и не включват приходите от наем.

**ДЪРЖАВАТА: КОРЕКТЕН ПАРТНЬОР НА ЧАСТНИЯ СЕКТОР.
НОРМАЛИЗАЦИЯ НА БИЗНЕС СРЕДАТА**

Мярка	Срок
Ускорено разплащане от страна на държавата по изпълнени договори и своевременно възстановяване на ДДС	31.12.2013 г.
Намаляване на разходите за бизнеса за плащане на данъци и задължителни осигурителни вноски. Въвеждане на режим „Касова отчетност на ДДС” за малки предприятия	31.12.2013 г.
Законодателно подобрене на режима на единната сметка за плащане на задължения към бюджета	31.10.2013 г.
Въвеждане на нова електронна услуга от НАП: автоматично предоставяне на информация на лицата при промени в данъчно-осигурителната им сметка	30.09.2013 г.
Законодателни промени за преодоляване и предотвратяване на междуфирмената задължнялост. Ускорено въвеждане в българското законодателство на изискванията на директивата за борбата със забавянето на разплащанията по търговските сделки. Ускоряване на производството по несъстоятелност. Създаване на центрове за медиация като алтернативно разрешаване на спорове	31.12.2013 г.
Ограничаване на участието на офшорни компании в обществените поръчки, приватизацията, концесиите и други области, свързани с разходване на публични средства, с цел: <ul style="list-style-type: none"> • Засилване на конкурентоспособността на българската икономика • Предотвратяване на практиките по изпиране на пари • Предотвратяване на избягването на данъчно облагане 	30.11.2013 г.
Въвеждане на процедури за ликвидация на непререгистрирани търговски дружества и еднолични търговци, които нямат право да извършват дейност, защото не са вписани в Търговския регистър, но съществуват вече повече от 4 години все още в регистрите по БУЛСТАТ, НАП и др.	31.12.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Ускорено разплащане от страна на държавата по изпълнени договори и своевременно възстановяване на ДДС

Правителството на Република България извърши актуализация на държавния бюджет и по този начин се предоставиха **258,7 млн. лв. за разплащане с бизнеса.**

Разплатени са:

- **Просрочени задължения и задължения по вече сключени договори към бизнеса – 131,1 млн. лв.**

- **За социални мерки, подкрепа на гражданите и насърчаване на бизнеса – 127,6 млн. лв.,** в т.ч. за стабилизиране на енергетиката и облекчаване на тежестта върху потребителите на електроенергия – 85,6 млн. лв.

Изплатените средства по Европейски програми от края на май до 15 декември 2013 г. са в размер на 2 208 148 932 лв. (без земеделските програми), като в тях се включват и средствата, предвидени за префинансиране, които реално също са стигнали до бизнеса.

От 1 юли 2013 г. с цел подобряване на бизнес средата и ликвидността на данъчно задължените лица е **въведена строга отчетност по процеса на възстановяване на ДДС, включваща:** стриктно спазване на законоустановените срокове за възстановяване на ДДС; въвеждане на принципа на възстановяване на ДДС по поредност на подадените справки декларации с деклариран ДДС за възстановяване; ежемесечен анализ на структурата на невъзстановения ДДС и причините за неговото невъзстановяване; ежедневен контрол върху процеса по възстановяване на ДДС; публикуване на ежемесечна информация за възстановения ДДС през съответния месец.

Ежемесечно на интернет страницата на Министерството на финансите се **публикува информация за възстановения ДДС** за съответния месец общо и по групи данъчно задължени лица.

Възстановеният ДДС за периода 1 юли – 31 декември 2013 г. е общо в размер на 3 279 млн. лв. или с 200 млн. лв. повече в сравнение със същия период на 2013 г.

Ежемесечно се контролира спазването на 30-дневния срок за възстановяване на ДДС, с цел да не се плащат лихви за забава от бюджета. За първите шест месеца на 2013 г. изплатените лихви от бюджета за невъзстановен ДДС в срок са в размер на 25 млн. лв., а за 2012 г. са 41,2 млн. лв. През второто полугодие на 2013 г. ДДС е възстановявано в срок, за да не се изплащат лихви за забава от бюджета.

Анализ на възстановения ДДС през месец декември за периода 2008-2013 г., млн. лв.

Вид данък	Размер на възстановения данък за периода 01.12-31.12 на съответната година					
	2013 г.	2012 г.	2011 г.	2010 г.	2009 г.	2008 г.
Възстановен ДДС	542	239	337	253	136	561

Изготвеният анализ на възстановения ДДС през месец декември за периода 2008-2013 г. показва, че през предходните четири години (2009-2012 г.) е възстановяван данък в значително по-малки размери в сравнение с 2013 г., от което се налага изводът, че през последния месец на съответната финансова година не е възстановяван реалният размер на декларацията от бизнеса ДДС за възстановяване.

Погрешният подход, възприет от предишното правителство, доведе до следните негативни последици:

- Задържане на оборотни средства на бизнеса, когато са му най-необходими;
- Плащане на лихви за забава от държавния бюджет за невъзстановен ДДС в срок;
- Изкривяване на реалното изпълнение на приходната част на бюджета, както за текущата финансова година, така и за следващата.

Правителството прекрати вредната практиката да се задържа финансов ресурс на бизнеса, за да се показва „по-добро“ изпълнение на бюджетните приходи и се разплати в срок. Видно от анализа през месец декември 2013 г. възстановеният ДДС е с 303 млн. лв. повече в сравнение с месец декември 2012 г., като са постигнати нивата на възстановяване на данък от 2008 г.

Въпреки изцяло възстановения размер на дължимия ДДС, значителния размер на разплатените задължения към бизнеса и осигурения ресурс за разплащане по Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз, **правителството успя да приключи бюджетната година с намаление на планирания дефицит по консолидираната фискална програма от 2% на 1,9% от БВП.**

Коректността на държавата в разплащанията с бизнеса доведе и до коректност от страна на бизнеса при плащането на задължения за данъци и осигурителни вноски. Това е ясен сигнал за възстановяване на доверието на бизнеса към българското правителство. Едновременно с мярката по стриктно възстановяване на ДДС в срок, е предприета и законодателна мярка, свързана с облекчаване на бизнеса и гражданите при внасяне на данъци и осигуровки в бюджета.

Мярка: Намаляване на разходите за бизнеса за плащане на данъци и задължителни осигурителни вноски. Въвеждане на режим „Касова отчетност на ДДС“ за малки предприятия

Съгласно приети промени в Закона за данък върху добавената стойност от **1 януари 2014 г. се въвежда специален режим „Касова отчетност на ДДС“** с цел подобряване ликвидността на малките и средни предприятия и намаляване на междуфирмената задлъжнялост. В резултат **220 000 малки и средни предприятия, регистрирани по Закона за данък върху добавена стойност (91% от регистрираните лица), ще могат да изберат прилагането на специалния режим.**

Мярка: Законодателно подобрене на режима на единната сметка за плащане на задължения към бюджета

Има значително подобрене на режима на единната сметка за плащане на задължения към бюджета. За усъвършенстване на единната сметка за плащане на данъци и задължителни осигурителни вноски са приети **законодателни промени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** по три основни направления:

- Предоставена е правна възможност да се погасяват първо главниците за данъци и осигуровки с изтекъл срок на плащане, а след това лихвите за забава.

Мярката има за цел да се спре начисляването на лихви и да се предотврати натрупването на нови задължения от лицата във временно финансово затруднение.

- **Предоставена е правна възможност за разсрочване и отсрочване на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски при облекчени условия, за по-дълъг период и в по-голям размер.** Мярката има за цел да подпомогне задължените лица във временно финансово затруднение. Целта е да обслужват както текущите си задължения за данъци и осигурителни вноски, така и задълженията, на които сроковете за плащане са изтекли и за които е получено разрешение за отсрочване или разсрочване. Задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски, включени в разрешението за разсрочване, ще се плащат по предварително определен погасителен план, а при разрешението за отсрочване към определен падеж с дължимите лихви за забава (законната лихва).

- **Предоставена е правна възможност самоосигуряващите се лица да заявят кои задължения за осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване погасяват в случаите на няколко публични задължения, сроковете за които са изтекли.** При заявяване на това обстоятелство от самоосигуряващите се лица пред Националната агенция за приходите (НАП) редът на единната сметка няма да се прилага по отношение на заявените задължения. В случаи на непогасяване на осигурителните вноски самоосигуряващите се лица губят осигурителни права.

- **Използване на съществуващата правна възможност за издаване на разрешения за неотложни плащания.** През последните 6 месеца от НАП са разсрочени задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски на 6 000 длъжника с общ дълг 450 млн. лв. По този начин е предоставена възможност на лицата във временно финансово затруднение да погасяват просрочените си задължения по предварително договорени погасителни планове.

Предприетите мерки оказаха положителен ефект, както върху ликвидността на предприятията, така и върху събираемостта на бюджетните приходи.

Събраните приходи от НАП и Агенция „Митници“, през второто полугодие на 2013 г. са с 594 млн. лв. повече в сравнение със същия период на 2012 г.

През второто полугодие на 2013 г. системата на НАП е събрала с 467,4 млн. лв. повече от приходите за същия период на миналата година. Това представлява 104,4% изпълнение спрямо плана за същия период на 2012 г., когато е отчетено изпълнение от 96,2%.

При Агенция „Митници“ има също преизпълнение на събраните приходи за второто полугодие на 2013 г. спрямо същия период на 2012 г. със 126,6 млн. лв.

Мярка: Въвеждане на нова електронна услуга от НАП: автоматично предоставяне на информация на лицата при промени в данъчно-осигурителната им сметка

От 1 септември 2013 г. е **въведена нова електронна услуга на НАП** за изпращане на съобщение по електронна поща на задължените лица с информация за постъпило плащане по сметка на НАП.

Въведена е и друга нова електронна услуга на НАП: **справка за задълженията и плащанията.** От 20 ноември 2013 г. е публикувана нова електронна услуга на НАП за предоставяне на детайлна информация от данъчно-осигурителната сметка на

лицата за сумите и начина на погасяване на задълженията им (с платежно нареждане, прихващане с Акт за прихващане и възстановяване, ревизионен акт и др.).

За второто полугодие на 2013 г. са внедрени 3 нови е-услуги:

- От 1 септември 2013 г. – уведомяване по електронна поща на задължените лица за постъпили плащания, наредени от тях към сметки на НАП. Всички лица, за които в компютърните системи на НАП има валиден имейл адрес, получават автоматично електронно съобщение за полученото плащане.

- От 1 октомври 2013 г. – усъвършенстване на справочната услуга за достъп до данъчно-осигурителната сметка чрез интернет. След промяната за всяко наредено плащане към сметка на НАП клиентите на агенцията могат да видят в интернет разпределението на сумата към всички свои задължения, т.е какви главници и лихви по какви титули и за какъв период погасява. Справките се извършват онлайн, като изискват или електронен подпис, или издавания безплатно от НАП персонален идентификационен код.

- Подаване на заявление за регистрация по режима на ДДС касова отчетност по електронен път, подписан с електронен подпис.

НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИЗНОСА

Мярка	Срок
Анализ на ефективността на досегашните стимули за инвестиции. Промяна в Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ)	30.11.2013 г.
Откриване на посолства и разширяване на търговско-икономическите служби в бързо растящи икономики	31.12.2013 г.
Създаване на предпоставки за насърчаване на износа чрез Българската банка за развитие (ББР)	30.11.2013 г.
Разработване на Стратегия за държавна подкрепа за иновационно-внедрителската дейност	30.11.2013 г.

Изпълнение:

България изпъква с отчетения растеж на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в сектора на бизнес услугите и в сектор „транспортно оборудване” на фона на намаляващите инвестиции в цяла Европа¹.

За последните 7 месеца по Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) са издадени 4 сертификата за инвестиции клас „А” на **обща стойност над 44 млн. лв., предвиждащи създаването на 210 нови работни места**. Три от проектите се осъществяват във високотехнологични производства и услуги и два от проектите са в общини с висока безработица.

В процес на сертифициране са още два нови проекта на **обща стойност 50,9 млн. лв. и 344 нови работни места**.

За постигане на целта по реиндустриализация на българската икономика се работи по потенциални проекти за **инвестиции в сферата на автомобилната промишленост на стойност 1,2 млрд. лв., създаващи над 8 500 работни места**.

С Решение на Министерския съвет от 12.12.2013 г. правителството отпусна 290 хил. лв. на община Русе за изграждане на елементи от публичната ВиК инфраструктура, необходими и за успешното функциониране на сертифицирания проект за изграждане на Завода за производство на електронни и механични части за автомобилната индустрия на немския инвеститор „Витте Аутомотив”.

„Национална компания индустриални зони“ (НКИЗ) ЕАД учреди право на строеж на пет инвеститори от високо технологични сектори върху имоти в зона „София – Божурище“. Очаква се проектите да бъдат реализирани до края на 2015 г., с предвидени **нови работни места – около 250 и инвестициите – над 6 млн. лв.**

В зона „София – Божурище“ се процедира изпълнението на проекта с немски инвеститор – „Бер-Хелла Термоконтрол” за проектиране и производство на контролни табла за автомобилни климатични системи. Строителството започна в началото на юли 2013 г. и

¹ Доклад на IBM Plant Location International за глобалните тенденции в избора на локации за преки чуждестранни инвестиции за 2013 г.

се очаква влизането в експлоатация на мощности да се състои през април 2014 г., с което ще бъдат открити около 350 нови работни места и да бъдат инвестирани 42,5 млн. лв.

Привлечен е първият инвеститор в сферата на високите технологии – „Уолтопия“ ООД, на територията на „София Тех Парк“ АД. Инвестицията ще варира между 7 и 15 млн. лв. и ще бъдат открити между 37 и 100 нови работни места.

В кратки срокове предстои привличането на двама инвеститори на територията на „София Тех Парк“ и НКИЗ ЕАД. Очаква се създаването на до 600 работни места и инвестиции в размер на около 14 млн. лв.

Наблюдава се засилен интерес от страна на инвеститорите, заявили намерение за сертифициране в Българската агенция за инвестиции, особено в секторите бизнес услуги и автомобилостроене.

Мярка: Анализ на ефективността на досегашните стимули за инвестиции. Промяна в Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ)

Извършен е обстоен анализ на ефективността на досегашните стимули за инвестиции. Изготвен е законопроект за изменение и допълнение на ЗНИ. Предлага се сертифицирането и прилагането на насърчителните мерки да бъде съсредоточено в икономическите дейности, допустими за клас А и клас Б инвестиции: преработваща промишленост, НИРД, високотехнологичните услуги, технологични паркове и индустриални зони.

Подготвено е документално облекчаване на процедурите за сертифициране на инвеститорите чрез промяна, намаляване и обединяване на декларациите и др. документи по ЗНИ.

Мярка: Откриване на посолства и разширяване на търговско-икономическите служби в бързо растящи икономики

Износът на България се утвърждава като ключов за ръста на икономиката. В перспектива развитието на износа ще остане зависимо от възстановяването на европейската икономика и от темпа на преориентиране на българския износ към традиционните ни и развиващи се пазари извън ЕС, които показват растеж, не са засегнати от настоящата криза и остават високо платежоспособни.

Приоритетите на правителството са насочени към активизиране на диалога с водещите партньори от Азия, страните от Общността на независимите държави (ОНД), Близкия изток и Северна Африка. Предприети са действия за засилване на подкрепата на българския бизнес зад граница чрез Службите по търговско-икономическите въпроси (СТИВ). Основната им дейност е насочена в подкрепа на българските компании. Разработена е нова система за планиране и оценка на работата на СТИВ, чрез въвеждане на индивидуални цели и индикатори за изпълнение на целите в зависимост от спецификите на страната и приоритетните направления за работа на дадения пазар; активно се използва инструментът публично-частно партньорство държава-бизнес при откриване на нови представителства.

Възстановени са служби и са назначени допълнителни служители в Киев (Украйна); Брюксел (Белгия); Рим (Италия); Хошимин (Виетнам).

Предприети са действия за откриване на нови служби в Китай, Ирак и Алжир.

Планирано е откриването на нови търговски представителства в **Армения, Катар, ОАЕ** и възстановяване на службата в **Будапеща, Унгария**.

През август 2013 г. Министерският съвет прие постановление, с което е дадено началото на възстановяването на Посолството на Република България в Улан Батор, Монголия. Възстановяването на посолството е приветствано както от посолството на Монголия в София, така и от българския бизнес.

Мярка: Създаване на предпоставки за насърчаване на износа чрез Българската банка за развитие (ББР)

Обмислят се предпоставки за насърчаване на износа чрез ББР.

Освен предвидените ресурси и механизми за насърчаване на износа чрез ББР приоритет е запознаването на бизнеса с възможностите за подкрепа от страна на банката. През отчетния период е организирано представяне на новите възможности за финансиране на българските вносители с кредитна линия за 10 млн. евро по Споразумение между Ексимбанк, Унгария, и ББР.

Мярка: Разработване на Стратегия за държавна подкрепа за иновационно-внедрителската дейност

Проведено е **заклучителното обсъждане на Иновационната стратегия за интелигентна специализация в Националния съвет по иновации**. Стратегията е публикувана на сайта на Министерството на икономиката и енергетиката и на www.strategy.bg за обществено обсъждане. Предстои разглеждане от Министерския съвет.

В Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г. са предвидени 20 млн. лв. за финансиране на иновационно-внедрителската дейност.

**РАЗШИРЯВАНЕ НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО И
ДЪЛГОСРОЧНОТО ФИНАНСИРАНЕ НА РЕАЛНИЯ СЕКТОР**

Мярка	Срок
Подготовка на законопроект за въвеждане на европейските регулации в областта на ипотечните кредити	30.11.2013 г.
Рестартиране на Българска банка за развитие (ББР). Новата роля на ББР е свързана с дългосрочните приоритети на икономиката – насърчаване на износа, на стартирането на бизнес и на малките предприятия, както и ролята на държавата в акумулирането на ресурс за приоритетни проекти на принципа на съфинансирането. ББР ще подпомага реализирането на проектите на малките и средните фирми, финансирани по европейски програми	31.10.2013 г.
Стартиране на национална програма с неотложни мерки за финансовото образование на потребителите на финансови услуги	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Подготовка на законопроект за въвеждане на европейските регулации в областта на ипотечните кредити

Предстои Европейският парламент да приеме проект на Директива относно кредитите за жилищни имоти. В процес на подготовка е законопроект за ипотечния кредит, който има за цел да въведе в българското законодателство изискванията на директивата.

Мярка: Рестартиране на Българска банка за развитие (ББР)

През септември 2013 г. управлението на ББР е поето от нов управленски екип, който предприе целеви действия в изпълнение на задачата за осигуряване на евтин финансов ресурс за малките и средните предприятия (МСП):

- В изключително съкратени срокове е **разработена програма за предоставяне на кредити за най-малките МСП** при много благоприятни за българския пазар условия – лихва от 6%, като тя е постоянна за целия срок на кредита.

Вече са одобрени първите два кредита по програмата, в процес на разглеждане или окомплектоване е документацията по други 21 кредитни апликации. Първоначалният интерес към програмата е висок: от началото на инициативата са получени 231 запитвания и са проведени 129 срещи с потенциални клиенти.

- Подготвят се параметрите на **нова програма за по-големите МСП**, като тя ще бъде достъпна на пазара през януари 2014 г. Програмата ще бъде насочена към подсегмента на МСП с необходимост за финансиране в размер между 300 000 лв. и 3 000 000 лв., с приоритет за фирми с инвестиционни проекти. Ценовите условия ще бъдат по-изгодни в сравнение с предлаганите към момента от банковия пазар за такъв

тип фирми. Предстои параметрите на програмата да бъдат окончателно уточнени, след което ще бъдат представени пред обществеността.

- Амбицията на ББР е от началото на 2014 г. ежемесечно да предоставят нови програми за МСП – директно или с посредничеството на партниращи търговски банки. На базата на наличните в банката ресурси е възможно да се осигури ново финансиране за около 200 млн. лв.

Мярка: Стартиране на национална програма с неотложни мерки за финансовото образование на потребителите на финансови услуги

Изпълнява се съвместен проект на Министерството на финансите, Българската народна банка, Управителния комитет за защита на потребителите на финансови услуги към Комисията за финансов надзор и Световната банка за **Диагностичен преглед на финансовата грамотност и защитата на потребителите на финансови услуги в България**. На база на диагностичния преглед ще бъде изготвена Национална стратегия за повишаване на финансовата грамотност на потребителите на финансови услуги с ясно идентифицирани приоритети, целеви групи, отговорни институции и срокове.

ЕФЕКТИВНОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Мярка	Срок
Повишаване на бюджетните приходи чрез противодействие на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане. Пресичане на контрабандните канали	31.12.2013 г.
Цялостна стратегия за въвеждане на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на страната с цел предотвратяване фактическите кражби на ДДС (мобилни групи и регионални екипи за фискален контрол). Специализираната дирекция „Фискален контрол“ към НАП, която ще осъществява фискален контрол върху движението на стоки на територията на страната (вътреобщностни придобивания, вътреобщностни доставки, транзит на стоки и др.), ще стартира дейността си не по-късно от 01.01.2014 г.	31.12.2013 г.
Решителни мерки срещу контрабандата и необявените вътрешнообщностни доставки като противодействие срещу нелоялната конкуренция пред българските производители	31.10.2013 г.
Реализацията на мерките за ефективност на публичните финанси е с постоянен срок, а през 2013 г. изпълнението на мерките ще намери отражение при ревизията на Бюджет 2013 (подготовката на ЗИД на Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г.) и при финализиране на бюджетната процедура за 2014 г. (подготовката на законопроекта за държавния Бюджет за 2014 г. и актуализацията на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2014-2016 г.)	31.12.2013 г.
Въвеждане на механизъм за обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури, срок до 31.12.2013 г., с цел противодействие на данъчни измами	31.10.2013 г.
Подобряване на ефективността на дейностите по обслужване, контрол и събиране на публичните вземания от приходните агенции	31.10.2013 г.
Възстановяване на процеса на фискална децентрализация, като поэтапно се преотстъпват функции и ресурси от централната към местните власти	31.12.2013 г.
Публично обсъждане на макрорамката и политиките за Бюджет 2014 г.	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Повишаване на бюджетните приходи чрез противодействие на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане. Пресичане на контрабандните канали

В процес на разработване е комплексна Стратегия за борба с данъчните измами, отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци и задължителни осигурителни вноски.

Мярка: Цялостна стратегия за въвеждане на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на страната с цел предотвратяване фактическите кражби на ДДС (мобилни групи и регионални екипи за фискален контрол)

Разработена е цялостна Стратегия и концепция за въвеждане на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България. В концепцията са дефинирани всички елементи, необходими за практическото реализиране на мярката, а именно: обхват на стоките с висок фискален риск, компетентен орган (специализирана дирекция „Фискален контрол” в НАП) и правомощия на компетентния орган по осъществяването на фискалния контрол, същност и процедура за извършване на фискални контролни действия, административен капацитет и материално-техническа обезпеченост, необходими законодателни промени.

Съгласно промени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от 1 януари 2014 г. се въвежда фискален контрол върху движението на стоки с цел предприемане на ефективни мерки за защита на фискалната позиция и предотвратяване неплащането на ДДС, корпоративни данъци и данъци върху доходите на физическите лица, както и за ограничаване на нелоялната конкуренция и защита на българските производители на стоки с висок фискален риск (плодове и зеленчуци, захар, месо и месни продукти и др.). Фискалният контрол върху движението на стоки с висок фискален риск ще се осъществява на територията на цялата страна.

На фискален контрол подлежи движението на всички стоки с висок фискален риск, независимо от мястото на получаване/разтоварване на стоката – територията на страната, територията на друга държава-членка на ЕС, или трета страна, т.е. фискалният контрол обхваща вътреобщностните придобивания на стоки от друга държава-членка на ЕС, вътреобщностните доставки на стоки към друга държава-членка на ЕС, преминаващите стоки през територията на страната от една държава-членка на ЕС, за друга държава-членка и доставките във вътрешността на страната. Фискалният контрол няма да се прилага по отношение на стоките под митнически режим.

Мярка: Решителни мерки срещу контрабандата и необявените вътрешно-общностни доставки като противодействие срещу нелоялната конкуренция пред българските производители

Предприети са спешни действия от Агенция „Митници” за извършване на интензивни проверки в зоните на ГКПП и на територията на страната. Целта е пресичане контрабандните канали на акцизни стоки и засилени мерките за контрол в района на българо-турската граница.

От 3 юли 2013 г., с цел защита на българските производители на плодове и зеленчуци от нерегламентиран внос и нелоялна конкуренция се извършват съвместни и постоянни финансови и фитосанитарни проверки на плодове и зеленчуци, доставяни на територията на страната. Те се извършват от органите на НАП, Агенция „Митници”, Българската агенция по безопасност на храните и МВР. Проверки се извършват на ГКПП, в търговските вериги, в складовете и зеленчуковите борси и тържища.

Извършват се съвместни мероприятия със Специализираната прокуратура и правоохранителни органи за разкриване и пресичане на злоупотреби с ДДС от рискови стоки – захар, сухо мляко и зърно.

Осъществява се засилен мониторинг върху дейността на големите търговски вериги с оглед намаляване на загубите и предотвратяване на измами с ДДС при търговията с бързооборотни стоки с произход от вътрешнообщностни придобивания.

Извършват се съвместни проверки на органите на МВР и НАП за физически контрол на стоките придобити/доставяни от/за държави – членки на ЕС, а по отношение на акцизните стоки – с Агенция „Митници”

Предприети са спешни действия от Агенция „Митници” за интензивен контрол и цялостно проследяване движението на акцизни стоки.

В процес на разработване е концепция за оптимизиране на контрола върху производството и търговията с акцизни стоки чрез съвместна дейност на екипи от НАП и Агенция „Митници” за анализ и предотвратяване на фискалните рискове, свързани с производството и търговията на акцизни стоки.

Марка: Реализация на мерките за ефективност на публичните финанси

Бюджетната процедура за 2014 г. е проведена съгласно разпоредбите на новия Закон за публичните финанси, една от целите на който е постигане на по-висока ефективност на публичните финанси. През периода са проведени консултации и срещи във формат Национален съвет за тристранно сътрудничество (комисии) и с Националното сдружение на общините в Република България. Проектите на бюджетни документи са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите.

Фискалната политика е ориентирана към следване на премерени и балансирани стъпки за фискална консолидация с цел ограничаване въздействието на проциклична фискална политика върху икономиката. В Бюджет 2014 г. и в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза се наблюдава изместване на фокуса на фискалната политика от мерки за консолидация към мерки със стимулиращ ефект върху икономиката.

С Бюджет 2014 г. правителството променя практиката всяка година да се добавя допълнителен ресурс към бюджетите. Политиката на правителството е насочена към промяна по отношение на разпределението на публичните ресурси и използването на държавния бюджет като ефективен инструмент за извеждане на икономиката на страната по пътя на устойчив растеж, насърчаване на инвестициите и заетостта и осигуряване на нужната социална закрила за уязвимите слоеве на обществото.

В средносрочен план са предвидени целенасочени мерки за въздействие върху няколко ключови политики, както и въвеждането на нов механизъм за финансиране на публични инвестиционни проекти и програми на конкурентен принцип. По този начин разходите ще се обвържат по-тясно с поетите в управленската програма ангажименти.

Мярка: Въвеждане на механизъм за обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури, срок до 31.12.2013 г., с цел противодействие на данъчни измами

Съгласно приети промени в Закона за данък върху добавената стойност от 1 януари 2014 г. се въвежда механизъм за обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури. Механизмът за обратно начисляване на ДДС е мощен инструмент за намаляване на данъчните измами с ДДС с потенциал едновременно с това да се ограничи нелоялната конкуренция в отрасъл производство и търговия със зърнени и технически култури и да се предостави значителен допълнителен финансов ресурс за търговците и преработвателите на зърнени и технически култури.

Представители на НАП провеждат срещи с търговци с цел **разясняване на механизмите на данъчна измама** и възможните мерки, които биха могли да предприемат търговците, за да се предпазят от въвличане в схеми на данъчна измама.

Мярка: Подобряване на ефективността на дейностите по обслужване, контрол и събиране на публичните вземания от приходните агенции

- **Национална агенция за приходите**

Изготвени са анализ и оценка на ефективността на дейността по обслужване на клиентите, на ревизионната дейност, на дейността по извършване на проверки, включително оперативни проверки, и на дейността по принудително събиране.

Реорганизирана е дейността по събиране на публичните вземания чрез промяна на подхода от механично изпращане на покани за доброволно плащане на публични вземания и отчитане на доброволно платени суми като суми събрани по принудителен ред към индивидуален подход, ориентиран към длъжника, и управление на дълговете.

Във връзка с повишаване на събираемостта на данъци и осигурителни вноски и изпълнението на Бюджет 2013 г. са проведени кампании за извършване на проверки/ревизии на:

– Лица, за които е налице разлика в данните по декларация 1 „Данни за осигуреното лице“ и декларация 6 „Данни за дължими вноски и данък по чл. 42 от ЗДДФЛ“ в периода 2008-2013 г.

– Лица, които не са подали декларация 6 в периода 2008-2013 г.

– На самоосигуряващи се лица, които не са подали декларация 6 за 2012 г.

От приходната агенция са предприети спешни мерки за повишаване на събираемостта на здравноосигурителни вноски. **В резултат на предприетите мерки за 2013 г. са събрани допълнително приходи от здравноосигурителни вноски в размер 33,5 млн. лв., които са насочени към системата на здравеопазването.**

От 01.01.2014 г. съгласно промени в Наредба Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица е унифицирано декларирането на данни с осигурителни декларации образец 1 „Данни за осигуреното лице“ и образец 6 „Данни за дължими вноски и данък“ чрез едновременно подаване на осигурителните декларации и съпоставяне на данните в тях.

Целта на мярката е намаляване на опитите за манипулиране на данните подавани в декларация образец 1, водещи до злоупотреби с фондовете на ДОО и средствата на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), повишаване събираемостта на задължителните осигурителни вноски и подобряване на взаимодействието между структурите на НАП, Националния осигурителен институт и НЗОК.

- **Агенция „Митници”**

Предприети са законодателни мерки за намаляване на административната тежест за икономическите оператори – промени в Закона за акцизите и данъчните складове, Правилника за неговото прилагане и изготвяне на нова Наредба за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване на акцизните стоки.

С цел подобряване ефективността на цялостната дейност на Агенция „Митници” са изготвени анализи и оценки на дейността по обслужване на лицата, на ревизионната дейност и на дейността по извършване на проверки, включително проверки на мобилните екипи и групи.

Извършен е анализ и са предприети мерки за усъвършенстване на информационната система на Агенция „Митници” (БАЦИС) с цел намаляване на времето за обслужване на икономическите оператори.

Мярка: Възстановяване на процеса на фискална децентрализация, като поетапно се преотстъпват функции и ресурси от централната към местните власти

През септември 2013 г. е приета Програма за стартиране на процеса на финансова децентрализация.

Мерките са взаимно свързани и включват:

- Анализ на възможностите за промяна на финансовия модел;
- Стесняване на обхвата на делегираните дейности;
- Разширяване на обхвата на местните приходи и съответно на размера на субсидиите;
- Анализ на причините, довели до налагането на значителни по размер финансови корекции на бенефициентите по оперативните програми;
- Трайно регламентиране на отговорностите по отношение на финансовите корекции, поемане на солидарна отговорност от Управляващите органи на оперативните програми.

Мярка: Публично обсъждане на макрорамката и политиките за Бюджета 2014 г.

Проведени са консултации и работни срещи във формат Национален съвет за тристранно сътрудничество (комисии) и с Националното сдружение на общините в Република България. Проектите на бюджетни документи са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите и е проведена съгласувателна процедура по реда на Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ

Мярка	Срок
Идентифициране на критичните проекти за програмния период 2007-2013 г.	15.08.2013 г.
Мониторинг на изпълнението на критичните проекти за програмен период 2007-2013 г.	31.08.2013 г.
Подготовка на списък с алтернативни проекти и етапи за тяхното реализиране	15.08.2013 г.
Изготвяне на План за действие с конкретни мерки по всяка оперативна програма	31.12.2013 г.
Приемане на План за изготвяне на необходимите документи и процедури, съгласно решение на ЕК от 20.03.2013 г. (създаване на условия за приключване на програмния период)	30.08.2013 г.
Изготвяне на ревизирана версия на Споразумението за партньорство за програмен период 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Одобряване на нормативни актове и други документи във връзка с програмен период 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Изготвяне на проекти на Оперативни програми за програмен период 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Изготвяне на финален вариант на системите за управление и контрол	31.08.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Идентифициране на критичните проекти за програмния период 2007-2013 г. и изготвяне на План за действие с конкретни мерки по всяка оперативна програма

Извършва се ежемесечният мониторинг на мерките, включени в „План за действие за минимизиране на риска от загуба на средства и ускоряване на усвояемостта по оперативните програми, съфинансирани със средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз през периода 2007-2013 г.“, одобрен от правителството на 31.07.2013 г.

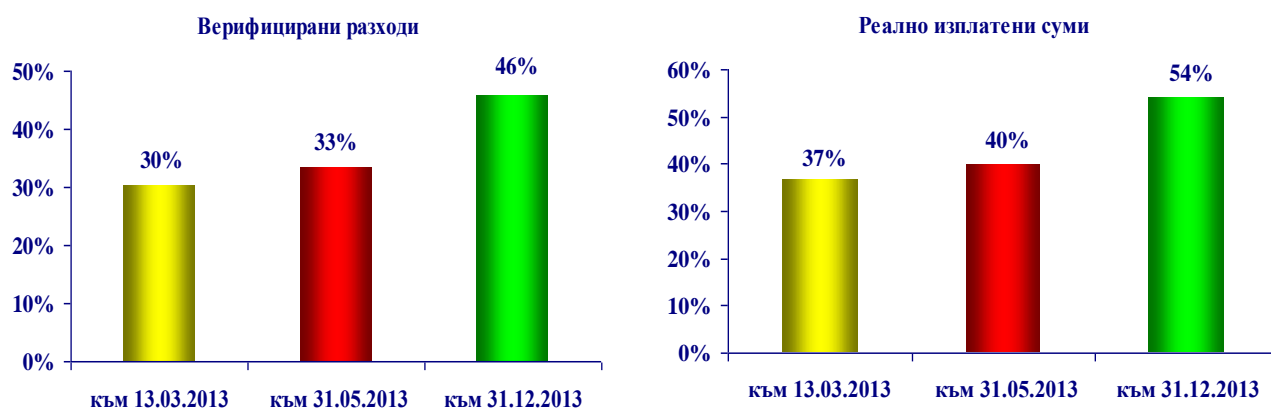
Отчита се съществено изпълнение, което директно рефлектира върху намаляване на риска от загуба на средства по програмите.

Мярка: Мониторинг на изпълнението на критичните проекти за програмен период 2007-2013 г.

Отчита се съществено изпълнение, което директно рефлектира върху намаляване на риска от загуба на средства по програмите, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз:

– При програмите, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд (СКФ) на Европейския съюз за отчетния период, при **верифицираните и реално изплатените суми ръстът възлиза на 14%**, което представлява приблизително една четвърт от постигнатото от началото на изпълнение на програмите досега. Над 13% е и повишението по отношение на сертифицираните разходи. Стойността им се равнява на близо една трета от всички разходи, сертифицирани за целия програмен период.

Верифицираните и реално изплатените суми, съфинансирани от СКФ

Източник: АМС

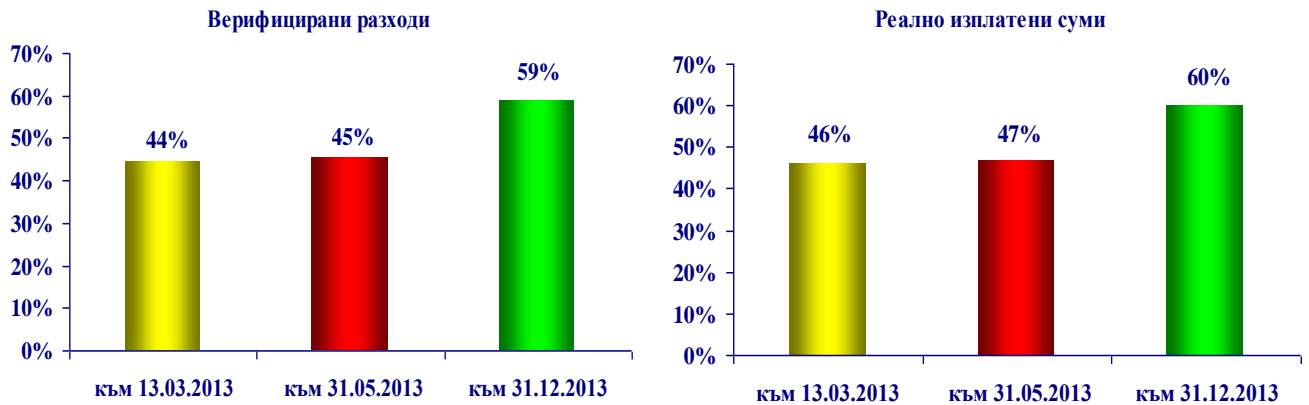
Сертифицирани разходи по програмите, съфинансирани от СКФ

Източник: АМС

– При Програмата за развитие на селските райони и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” през периода верифицираните разходи бележат около 14% повишение. С между 13% и 9% са повишени и реално изплатените суми по двете програми. Близко 5% е ръстът при сертифицираните средства по програмите.

Верифицираните и реално изплатените суми по Програмата за развитие на селските райони и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”

Източник: АМС

Сертифицирани разходи по Програмата за развитие на селските райони и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”

Източник: АМС

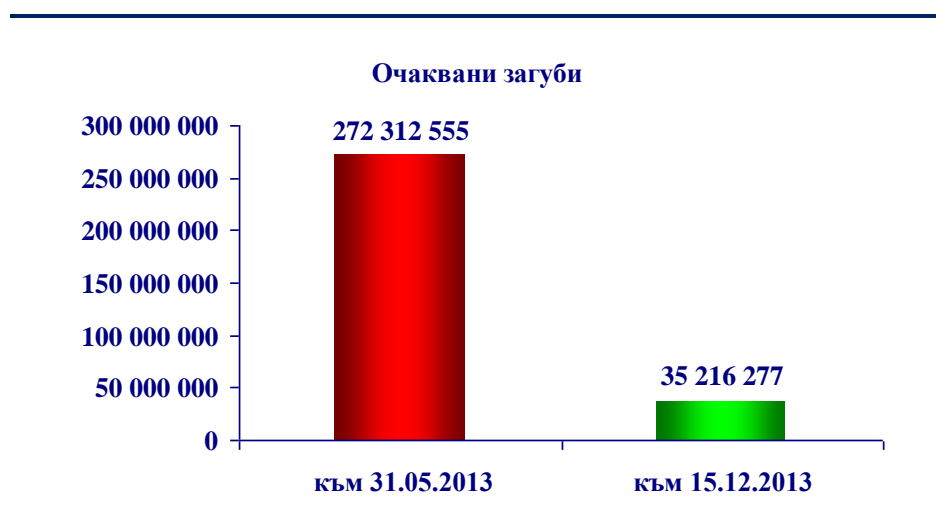
• **Налице е и значителен напредък по отношение на минимизирането на риска от загуба на средства при автоматично освобождаване:**

– По отношение на програмите, съфинансирани от СКФ, по данни към 31 декември 2013 г. **опасността от загуба е минимизирана до по-малко от 7,7 млн. евро** (по Оперативна програма „Техническа помощ” и Оперативна програма „Административен капацитет”). По Оперативна програма „Околна среда” все още съществува риск от загуба на средства в размер на 27 млн. евро. Така максималната обща стойност на загубите може да варира между 7,7 и 35 млн. евро.

За сравнение към 31 май 2013 г. прогнозната стойност на средствата, под заплаха от автоматично освобождаване е над 272 млн. евро (по всички програми с изключение на Оперативна програма „Транспорт”).

В същото време се очаква да няма загуба на средства по Програмата за развитие на селските райони. В началото на отчетния период прогнозите са за над 100 млн. евро. Загубата на средства по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” е сведена до 4 млн. евро (4 134 075 евро).

Очаквани загуби от автоматично освобождаване на средства по програмите, съфинансирани от СКФ

Източник: АМС

- В момента програмите, финансирани от ЕСФ в България (Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси и Оперативна програма „Административен капацитет”), са на първо място сред всички държави членки по усвояване на средства от Фонда за 2013 г. с 23% възстановени междинни разходи през тази година при средно ниво за ЕС от 14%.

- Предприети са корективни мерки във връзка с изпълнението на отправените препоръки в становището на Главна дирекция „Регионална и селищна политика” на Европейската комисия по спрените плащания по Оперативна програма „Околна среда”. Причината са операции от 2012 г., при които са установени нередности по проведени обществени поръчки. Основните критики са свързани с регистрирано неравностойно третиране на участници, наличие на дискриминационни изисквания, смесване на критерии за подбор и допустимост на кандидати. Оправените препоръки са по отношение на системите за управление и контрол на програмата.

Приложение № 1 – Таблица „Изпълнение на Оперативните програми към 31.12.2013 г.”

Мярка: Изготвяне на ревизирана версия на Споразумението за партньорство за програмен период 2014-2020 г.

През ноември 2013 г. са получени коментарите на Европейската комисия по последната версия на Споразумението за партньорство за програмен период 2014-2020 г. Приложение към Споразумението е и планът за изпълнение на предварителните условия. Комисията намира последната версия за много по-качествена и зряла, но има и конкретни предложения. В момента се работи по отразяване на препоръките. Новата версия ще бъде изпратена на Европейската комисия до края на януари 2014 г. Официалните преговори по Споразумението за партньорство се очаква да започнат през февруари 2014 г.

Мярка: Одобряване на нормативни актове и други документи във връзка с програмен период 2014-2020 г.

В процес на разработване е нормативната база, която да регулира процесите по управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Основните постановления – за предоставяне на безвъзмездна помощ, избор на изпълнител, национални правила за допустимост, регулиране на процеса по наблюдение, се разработват с основните участници в процесите, включително и неправителствения сектор и общините. Фокус при разработването на правилата са опростените разходи, използването на интегрирани проекти и съвместни планове за действие.

Мярка: Изготвяне на проекти на Оперативни програми за програмен период 2014-2020 г.

Проектите на Оперативни програми за следващия програмен период са в процес на разработване, като проектите на Оперативни програми „Региони в растеж“, „Човешки ресурси“, „Околна среда“ и „Иновации и конкурентоспособност“, „Транспорт“ и Програмата за развитие на селските райони вече са изпратени за първи коментари на Европейската комисия.

На 11 декември 2013 г. Министерският одобри решение за определяне на органи, отговорни за управлението, контрола, координацията и одита на Европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз през периода 2014-2020 г.

Мярка: Изготвяне на финален вариант на системите за управление и контрол

- Въведен е електронен обмен на данни между Управляващите органи, Междинните звена и бенефициентите в процеса на заявяване на средства и отчитане по проекти, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз. По този начин се постига опростяване на процедурите и намаляване на административната тежест за бенефициентите.

- Започна подготовката за създаване на мобилно приложение на Единния информационен портал www.eufunds.bg, което ще спомогне за увеличаване на осведомеността и разбирането в обществото относно ефективното и ефикасно използване на СКФ на Европейския съюз в България.

СПАСЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ЕНЕРГЕТИКА

Мярка	Срок
Актуализиране на Националната стратегия за развитие на енергетиката и предлагане за обществено обсъждане	31.12.2013 г.
Подготовка на анализ на технико-икономическите характеристики на проекта „Белене”, прогнозите за електропотреблението в региона и България и финансовата структура на проекта	31.12.2013 г.
Преговори с „Росатом” с оглед решаване на проблемите, възникнали по проекта „Белене”	
Възстановяване на доверието на гражданите в системата за регулиране на енергетиката чрез включване на представители на гражданското общество в ДКЕВР	31.10.2013 г.
Възстановяване на условията за износ на електроенергия за по-добро натоварване на мощностите и на въгледобива	30.09.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Актуализиране на Националната стратегия за развитие на енергетиката и предлагане за обществено обсъждане

Правителството разработва нова Енергийна стратегия на България до 2030 г., с цел създаване на трайна рамка за провеждане на политика за енергийна сигурност и ниски цени на енергията като важен фактор за конкурентоспособността на българската икономика и жизненото равнище на гражданите.

Към момента се анализира състоянието на сектор „Енергетика” – изследват се проблемите при производството, преноса и разпределението на електрическа енергия, анализират се договорите за доставка и продажби, анализира се подсектор „Топлоснабдяване” и др.

Мярка: Подготовка на анализ на технико-икономическите характеристики на проекта „Белене”, прогнозите за електропотреблението в региона и България, и финансовата структура на проекта. Мярка: Преговори с „Росатом” с оглед решаване на проблемите, възникнали по проекта „Белене”

Предстои да бъде подготвен анализ на технико-икономическите характеристики и на финансовата структура на проекта „Белене”, и на прогнозите за електропотреблението в региона и в България.

Същевременно е в ход и дело пред Арбитражния съд, заведено от ОАО „Атомстройекспорт“. Съгласно указанията от адвокатската кантора White&Case, наета да защитава интересите на българската страна, всяко действие или изказване, свързано с проекта „Белене“ би могло да окаже влияние върху изхода на арбитражното дело.

Мярка: Възстановяване на доверието на гражданите в системата за регулиране на енергетиката, чрез включване на представители на гражданското общество в ДКЕВР

Действията за засилване на контрола върху естествените монополи са свързани както с промяна на нормативни документи, така и със засилване на административния и финансов капацитет на администрацията към ДКЕВР, която е натоварена с това правомощие за осъществяване на контрол.

В края на ноември 2013 г. е приет нов Устройствен правилник на ДКЕВР и на нейната администрация, където е **регламентирана нова организационна структура**. Създадена е нова Главна дирекция за осъществяване на контрол и решаване на спорове, в която са пренасочени голяма част от експертния потенциал на специализираната администрация в ДКЕВР.

През 2013 г. от ДКЕВР са извършени множество проверки върху дейността на електроразпределителните дружества, включително е извършен втори регулаторен одит върху дейността им. Съставени са редица наказателни постановления и са наложени имуществени санкции в общ размер над 4 млн. лв.

Възстановяването на доверието в системата за регулиране е дълъг процес, който изисква общи усилия и действия. Повишаването на независимостта и прозрачността в работата на ДКЕВР е първата стъпка от този процес. В процеса на обсъждане на необходимите промени в Закона за енергетиката от ДКЕВР е направено предложение в три посоки:

- Записване на конкретни текстове на изискванията за независимост на енергийните регулаторни органи;
- Законово регламентиране за задължително оповестяване на информация във връзка с процедурите по обсъждане на цените в ДКЕВР;
- Създаване на Обществен съвет към ДКЕВР, който задължително да има право на участие в процеса по разглеждане и установяване на регулираните цени.

Мярка: Възстановяване на условията за износ на електроенергия за по-добро натоварване на мощностите и на възледобива и мярка: Ускорено изграждане на междусистемни газови връзки

Преките ефекти от прилагането на мерките са:

- Намаление на цената на електроенергията с 5%, както за битовите, така и за индустриалните потребители;
- Допълнително намаление на крайните тарифи за бита и малкия бизнес на ниско напрежение в сила от 30.12.2013 г. – средното намаление е с около 1% на дневната тарифа и с 10% намаление на нощната тарифа. Промяната на тарифната структура има за цел стимулиране потреблението на електрическа енергия през нощните часове.
- Гарантира се натоварване на всички мощности и работа за всички производители на електроенергия.

Осъществена е стъпка в посока балансиране на енергийната система чрез промяна в Закона за енергетиката:

- Промяната в ценовия модел създаде благоприятни условия за развитие на либерализирания пазар;

- Освободен е износът на електроенергия.

Чрез приетите законови промени износът на електроенергия е освободен от добавките в цената за пренос (за зелена и кафява енергия, и за невъзстановяеми разходи). Такса пренос и достъп за износ е променена от 34,26 лв. на 12,47 лв. през август 2013 г., а от 30 декември 2013 г. на 7,26 лв., което създаде възможност за стимулиране, респективно увеличаване на износа на електроенергия от България. **Износът на електрическа енергия през август 2013 г. е увеличен с 54% спрямо предходния месец.** За сравнение при действието на стария модел на ценообразуване износът на електроенергия през месец юли 2013 г. е по-нисък с 28% спрямо месец юли 2012 г.

Тази мярка е въведена в съответствие с препоръката на Европейската комисия за **анализиране на тарифите за достъп до мрежите, преглед на съществуващите добавки, за да се гарантира, че те не са дискриминационни, икономически нецелесъобразни и че не предизвикват изкуствени бариери за износа.**

След промяната в тарифната структура, износът на електроенергия с произход от страната се движи средночасово 1300 МВт, което спрямо май 2013 г. е в пъти повече. През месец май 2013 г. износът е 128 Мтв.

- С определянето на квотите за изкупуване на електроенергия от Обществения доставчик се предвижда енергията, произвеждана от заводски централи, да се консумира първо за собствените нужди на съответното предприятие и за собственото потребление, а остатъкът се изкупува от обществения доставчик.

От 01.09.2013 г. цената на въглицата, добивани в „Мини Марица Изток“ ЕАД, е повишена до 75,00 лв. за тон условно гориво (ТУГ). До преди това цената на добиваните в „Мини Марица-изток“ ЕАД въглища е 71,50 лв/ТУГ. Тази промяна оказва благоприятно влияние върху приходите на дружеството, в едно с увеличеното производство на въглища, на база повишените продажби от Централите в „Маришкия басейн“, с което напълно задоволява техните потребности.

Новият подход за намаляване на разходите в системата създава предпоставки за развитие на либерализирания пазар. Създадени са условия за предотвратяване на рязко увеличаване на крайните цени. Това благоприятства развитието на промишлеността в страната. Осигурени са условия за конкурентоспособност на големите български производители спрямо производителите в съседните държави. Привлечен е външен финансов ресурс чрез реалното увеличение на експорта на електроенергия.

Взето е решение за разделянето на **Националната електрическа компания (НЕК) и Електросистемния енергиен оператор (ЕСО), което разделяне е одобрено от ДКЕВР.**

Даден е стартът на стратегическия за България икономико-енергиен (и екологичен) проект „Южен поток“.

С цел осигуряване на по-евтин газ за българските производители и подобряване на тяхната конкурентоспособност и особено с цел гарантиране на енергийната независимост и сигурността на доставките на природен газ са предприети активни действия по всички инфраструктурни проекти:

- „Южен поток“

Предоговорени са условията за участие на българската страна в проекта, като са гарантирани националните интереси и са постигнати значително по-изгодни параметри за страната ни по отношение на финансирането, финансовото гарантиране и приходите от работата на газопровода. Финансирането от страна на Българския енергиен холдинг е

чрез заем, равняващ се приблизително на 620 млн. евро, при лихвен процент от 4,25%. Българската компания ще получава дивидент от първата година, когато се запълни капацитетът на газопровода – от 2018 г., който се равнява на приблизително 715 млн. евро до 2035 г. **Общият размер на приходите за България до 2043 г. се очаква да бъде близо 2,8 млрд. евро.** Постигната е договореност на територията на България голяма част от работата да се извършва от български фирми, което ще осигури заетост, особено в области с висока безработица и сериозни икономически затруднения.

- Правителството на България работи и по **изграждане на междусистемни газови връзки на страната със съседните държави:**

- По **проекта за изграждане на междусистемната газова връзка с Румъния (IBR)** е изградена наземна част на българска територия с успешно преминали хидравлични изпитания на плътност и якост; в процес на изграждане е ГИС – Русе Изток;

- Изпълнява се преходът под река Дунав;

- В процес на финализиране е Споразумение за развитие на проекта – JOINT DEVELOPMENT AGREEMENT;

- По проекта за изграждане на **междусистемната газова връзка със Сърбия (IBS)** е финализирана документацията по обществената поръчка за “Проектиране, упражняване на авторски надзор и консултантски дейности на строеж междусистемна газова връзка България – Сърбия на българска територия”.

- **Азербайджан – „Шах Дениз“**

Изключително важно е България и страните от региона на ЦЮИЕ в краткосрочен и средносрочен план да създадат конкуренция между различни източници и производители при доставките на природен газ, т. нар. „gas to gas competition”. Това ще стимулира договарянето на конкурентни цени за икономиките на страните членки от ЦЮИЕ. В изпълнения на тази цел **на 19 септември 2013 г. в Баку от страна на „Булгаргаз” ЕАД е подписан с Консорциума „Шах Дениз“** първият дългосрочен договор за доставка от 2019 г. през Гърция (чрез IGB) на около 1 млрд. куб.м./год. алтернативен на руския природен газ от втората фаза на едноименното находище. Единственото изключение, извън страните по трасето на ТАР, е направено за **България, която ще получава договорените обеми природен газ от „Шах Дениз 2“ през Гърция чрез ТАР и IGB.**

На практика след избора от Консорциума „Шах Дениз“ на ТАР за пренос на азербайджански газ през Гърция и Албания за Италия и съответно неизбирането на проекта Набуко Запад, единствената реална алтернатива за диверсификация на източниците за България и региона на ЦЮИЕ остава изграждането на необходимата инфраструктура за междусистемна свързаност между страните от региона.

Българската страна успя да аргументира и защити пред Европейската комисия важните проекти за диверсификация на региона на ЦЮИЕ, които са включени в списъка на Проекти от общ интерес за ЕС (PCI) в новия регламент за европейската енергийна инфраструктура, като: IGB заедно с проекта за Рехабилитация, модернизация, разширение на националната газопреносна мрежа; ITB; IBS; разширението на ПГХ Чирен; изграждане на ново газохранилище и разширение на транзитния капацитет на съществуващата инфраструктура за Гърция.

Тези нови междусистемни връзки в страните от региона на ЦЮИЕ в дългосрочен план биха осигурили доставките за региона на „по-късните” обеми природен газ от новооткритите находища в Азербайджан след 2022 г.

- Уестингхаус

Westinghouse Electric Company, Toshiba Corporation и „Български енергиен Холдинг“ (БЕХ) подписаха **споразумение за започване на преговори за развитието на възможността за изграждане на седми блок в АЕЦ „Козлодуй“** с ядрен реактор с вода под налягане, използвайки технологията AP1000. През следващите месеци Westinghouse и Toshiba Corporation, заедно с експерти от БЕХ, ще започнат работата по определяне и уточняване на параметрите и подробностите за потенциалния проект. С решението си да разреши на министъра на икономиката да даде мандат за преговори на БЕХ, правителството се фокусира върху изпълнение на три ключови съставни на енергийната политика – развитие на ядрената енергетика в перспектива, осигуряване на реална диверсификация и решаване на важния въпрос за безопасността на прилаганите ядрени технологии.

**УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И НАСЪРЧАВАНЕ
НА ДРЕБНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

Мярка	Срок
Минимизиране на риска от загуба на средства по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. и структуриране на новата Програма за периода 2014-2020 г.	30.09.2013 г.
Представяне на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Подготовка на програма за изграждане на хидромелиоративната инфраструктура на селското стопанство	31.12.2013 г.
Насърчаване развитието на биологичното земеделие	30.11.2013 г.
Прилагане на мерки, насочени към повишаване дела на директните доставки на малки количества суровини и храни от животински произход от производителя до крайния потребител	31.12.2013 г.
Опазване на българската гора от незаконни практики, чрез подобряване на дейностите, свързани с осъществяването на контрола и опазването на горите от страна на ИАГ, в т. ч. чрез децентрализация в няколко региона на страната на горски инспектори към отдел ОПКГТ в ИАГ	31.12.2013 г.
Подобряване на контрола върху дейностите в горите чрез разработване и внедряване на система за издаване на превозни билети от временни складове и обекти за преработка и търговия на дървесина чрез system.iag.bg	31.12.2013 г.
Извършване на първи етап на национална инвентаризация на горските територии	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Минимизиране на риска от загуба на средства по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. (ПРСР) и структуриране на новата Програма за периода 2014-2020 г.

- Изготвен е План за действие за ускоряване прилагането на ПРСР 2007-2013 г. до края на 2013 г., включващ мерки свързани с: нотифициране на 11-ото изменение на ПРСР; откриване на приеми по мерки, сключване на договори с одобрени бенефициенти, изплащане на плащания, в т. ч. авансови; издаване на гаранции за бенефициенти със сключени договори по мерки 121 („Модернизирване на земеделските стопанства”), 122 („Подобряване на икономическата стойност на горите) и 123 („Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти”); преструктуриране на Гаранционния фонд. Планът за действие се изпълнява в съответствие с предвидените стъпки и срокове.

Правителството увеличи размера на средствата по ПРСР, които могат да бъдат договорени над бюджета на програмата. Максималният размер на бюджета е

увеличен от 244 475 000 лв. (125 000 000 евро), представляващи 18 на сто от размера на договорената финансова помощ по мярка 321 „Основни услуги за икономиката и населението в селските райони”, на 370 768 829 лв. (189 574 000 евро), или 27 на сто от размера на одобрената до момента финансова помощ по мярката.

Увеличението ще позволи да бъдат договорени максимален брой заявления за подпомагане, приети в периода 9-20.09.2013 г., както и да се намали рискът от автоматично отчисление на средства по ПРСР. По този начин ще се постигне максимално усвояване на определения за програмата бюджет, отчитайки намаленията на вече договорени средства в процеса на изпълнение на поетите ангажменти от крайните бенефициенти, и ще се постигне в по-голяма степен изпълнение на количествените цели по мярката.

С Постановление на Министерския съвет срокът за предоставяне на безлихвени заеми на общините по ПРСР 2007-2013 г. е удължен до 10.12.2013 г. Целта е да се осигури максимално дълъг период от време за общините – бенефициенти по мерки от ПРСР, за извършване на финални плащания към изпълнителите по проекти.

Към 01.01.2014 г. по ПРСР 2007-2013 г. са сключени договори с общ размер на публичните средства 5 979 730 623,44 лв. (96,51% от бюджета на ПРСР). В размера на договорените средства са включени и поетите правни ангажменти по Ос 2 от ПРСР 2007-2013 г. Договорените средства през 2013 г. са в размер на 929 074 768, 47 лв.

Мярка	Брой договорени проекти	Стойност на договорената субсидия
111 „Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания“	6	8 209 885,64 лв.
112 „Създаване на стопанства на млад фермер“	6	1 917 747,00 лв.
114 „Използване на консултантски услуги от фермери и собственици на гори“	25	49 041,60 лв.
121 „Модернизация на земеделски стопанства“	670	185 404 252,81 лв.
123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“	204	168 016 164,40 лв.
141“Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“	1422	20 858 607,00 лв.
223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи“	45	11 337 876,91 лв.
226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности“	50	16 353 567,23 лв.
311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“	0	
312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия“	0	
313 „Насърчаване на туристическите дейности“	40	11 068 887,57 лв.
321 „Основни услуги за икономиката и населението на селските райони“	179	402 211 216,85 лв.
322 „Развитие и обновяване на селата“	158	103 647 521,46 лв.
Общо	2805	929 074 768,47 лв.

Източник: ДФЗ

Изплатените на бенефициенти публични средства по програмата възлизат на 3 835 млн. лв., от които 236,8 млн. лв. са за „Национален Гаранционен Фонд” ЕАД. Европейското участие в извършените разходи е 3 087 млн. лв., което заедно с получения от ЕЗФРСР аванс от 357 млн. лв. води до усвояване на бюджета в размер на 69%.

Изплатените средства през 2013 г. за бюджет 2011 г. по правилото n+2 са в размер 967 777 585,12 лв. (при бюджет за разплащане в размер на 960 млн. лв.) общо публични, като за пръв път от три години бюджетът е изцяло изплатен и не са отчетени загуби.

Изплатените средства през периода 01.01.2013 – 31.12.2013 г.

Мярка	ЕЗФРСР – лева	НБ – лева	Общо – лева
111	2 146 703,95 лв.	536 675,98 лв.	2 683 379,93 лв.
112	29 764 779,47 лв.	7 441 198,41 лв.	37 205 977,88 лв.
121	78 817 844,82 лв.	19 375 840,16 лв.	98 193 684,98 лв.
122	4 429,17 лв.	1 107,29 лв.	5 536,46 лв.
123	61 605 391,93 лв.	15 343 243,79 лв.	76 948 635,72 лв.
141	18 267 532,80 лв.	4 566 883,20 лв.	22 834 416,00 лв.
143	1 666 339,22 лв.	416 584,80 лв.	2 082 924,02 лв.
211	45 461 306,64 лв.	9 979 315,97 лв.	55 440 622,61 лв.
212	14 723 598,46 лв.	3 232 011,34 лв.	17 955 609,80 лв.
213	24 927 874,87 лв.	5 471 973,50 лв.	30 399 848,37 лв.
214	224 385 604,99 лв.	49 255 377,18 лв.	273 640 982,17 лв.
223	3 386 079,69 лв.	743 285,79 лв.	4 129 365,48 лв.
226	6 316 015,28 лв.	1 386 442,40 лв.	7 702 457,68 лв.
311	22 646 073,06 лв.	5 530 575,25 лв.	28 176 648,31 лв.
312	28 568 028,24 лв.	6 971 872,61 лв.	35 539 900,85 лв.
313	3 342 691,69 лв.	835 672,92 лв.	4 178 364,61 лв.
321	154 968 294,17 лв.	38 397 921,18 лв.	193 366 215,35 лв.
322	44 567 050,42 лв.	11 141 762,53 лв.	55 708 812,95 лв.
411	1 009 516,23 лв.	252 379,06 лв.	1 261 895,29 лв.
412	19 321,45 лв.	4 452,28 лв.	23 773,73 лв.
413	3 316 314,93 лв.	829 078,71 лв.	4 145 393,64 лв.
431	3 058 900,78 лв.	764 725,22 лв.	3 823 626,00 лв.
511	9 756 052,24 лв.	2 439 013,08 лв.	12 195 065,32 лв.
611	107 559,05 лв.	26 888,92 лв.	134 447,97 лв.
Общо	782 833 303,55 лв.	184 944 281,57 лв.	967 777 585,12 лв.

Източник: ДФЗ

Само за периода 9-31.12.2013 г. са разплатени 623 млн. лв. по ПРСР, от които 269,5 млн. лв. по мярка „Агроекологични плащания” и 51 млн. лв. по мярка 211 „Плащания за земеделски стопани за природни ограничения в планинските райони”.

Предстои разглеждането на проекти по следните мерки:

– Мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери”, по която трябва да бъдат усвоени около 20 млн. лв.;

– Мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства”, където ще бъдат договорени средства в размер около 88 млн. лв.;

– Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности”, където ще бъдат договорени около 90 млн. лв.;

– Мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия”, като се очаква да се договорят около 50 млн. лв.

- **Структуриране на новата Програма за периода 2014-2020 г.**

Разработен е първият вариант на ПРСР 2014-2020 г. с включени първи варианти на мерки. Предвижда се подкрепа за реструктуриране и модернизация на стопанства в чувствителни сектори, като зеленчукопроизводство, трайни насаждения, етерично-маслени и лекарствени култури и животновъдство, които имат затруднен достъп до пазара.

Бюджетът на ПРСР 2014-2020 г., финансиран от Европейския съюз, възлиза на 2 338 783 966 евро (съгласно Приложение 1 към Регламент 1305/2013 относно подпомагането на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони).

В новата програма са включени мерки за предоставяне на стартова помощ за млади фермери, за нови неземеделски дейности на земеделски производители и микропредприятия в селските райони.

В съответствие с възможностите, които дава реформата на Общата селскостопанска политика за „скъсяване” на веригата на доставки на земеделски продукти, са разработени мерки за създаване на т.н. фермерски пазари за директна реализация на плодове и зеленчуци и пазари за малки количества суровини и храни от животински произход. Предвижда се изграждането на общински помещения за съхранение на млякото с цел подпомагане на малките ферми с 1-2 млечни крави.

За животновъдите ще бъдат изключително важни мерките за подкрепа на развъдната дейност и за създаване на пазари за живи животни.

Акцент в новата програма е поставен и върху стимулиране на трансфера на знания и иновациите в областта на селското и горско стопанство. С цел по-висока устойчивост на проектите с приоритет ще бъдат подпомагани интегрираните проекти, включващи подкрепа в няколко направления.

Икономическото и социалното значение на малките стопанства и незаменимата им роля за развитието на българското земеделие за запазване на екологичното равновесие и на жизнеността на селските общности обуславят необходимостта от разработване на Тематична подпрограма за малките стопанства в рамките на ПРСР 2014-2020 г. Тя е насочена към подпомагане на малките стопанства с потенциал за развитие с цел предотвратяване на оттеглянето им от земеделието и насърчаване тяхното развитие.

Паралелно с разработване на новите мерки е изготвена и подобрена версия на анализа на програмата с отчитане на препоръките на Европейската комисия.

В края на ноември и началото на декември 2013 г. са проведени поредица фокус групи с партньорските организации, на които са представени и обсъдени вариантите на мерки. Включването на гражданското общество в подготовката на новата програма доведе до значително подобряване качеството на ПРСР 2014-2020 г.

Първият вариант на ПРСР 2014-2020 г. с включен анализ, стратегия и мерки е представен и обсъден на Годишната техническа среща с Европейската комисия, състояла се на 4 декември 2013 г. в Брюксел. Разисквани са бележките на ГД „Земеделие”, свързани с ПРСР и Споразумението за партньорство. Набелязани са и следващите стъпки в разработването на Програмата – договорено е до края на месец януари 2014 г. на Европейската комисия да бъде изпратен пълен вариант на ПРСР 2014-2020 г. за неформални консултации.

Мярка: Представяне на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

В края на ноември 2013 г. в ЕК е внесен първият работен вариант на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

Тематичната работна група по разработване на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г. (ПМДР) стартира работата си през август 2013 г. В състава ѝ са включени представители на държавната администрация, неправителствени организации, научни организации, представители на бранша, представители на местните инициативни рибарски групи (МИРГ). Участие вземат и представители на DG MARE на ЕК. До средата на декември 2013 г. са проведени 7 заседания на ТРГ за ПМДР 2014-2020 г., в рамките на които са представени и обсъдени работни варианти на Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в България (2014-2020), SWOT анализ на Програмата за морско дело и рибарство (2014-2020), ПМДР и др.

На 10.12.2013 г. по време на седмото заседание на ТРГ е обсъден индикативният бюджет на ПМДР 2014-2020 г. и нейният втори работен вариант. През 2014 г. предстои провеждането на допълнителни заседания за повторно обсъждане на бюджетното разпределение по ПМДР, представяне на окончателен вариант на Екологична оценка, обсъждане на получени коментари на Европейската комисия по втори работен вариант на Програмата, обсъждане на окончателна ex-ante оценка, както и одобряване на окончателен вариант на ПМДР.

На интернет страницата на Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007-2013 г. са публикувани всички подготвени към момента документи, свързани с разработването на проекта на ПМДР (2014-2020 г.), както и проект на самата Програма.

Чрез мерките на ПМДР 2014-2020 г. ще бъдат стимулирани иновациите, повишаването на конкурентоспособността и адаптивността в рибния сектор. Важни приоритети са преработката и запазването на рибните ресурси. Основен елемент за повишаване на конкурентоспособността е подобряването на инфраструктурата в рибарските пристанища, разработване на кейове за разтоварване и покрити лодкостоянки. Специално внимание ще се обърне на работата с местните инициативни групи.

Мярка: Подготовка на програма за изграждане на хидромелиоративната инфраструктура на селското стопанство

В изпълнение на Меморандума за разбирателство между правителството на Република България и Световната банка Министерството на земеделието и храните подготви проект на споразумение за предоставяне на консултантски услуги за укрепване на конкурентоспособността на селското стопанство и изготвяне на стратегия за устойчиво управление в хидромелиоративния сектор, включително опазване от вредното въздействие на водите.

В ход е процедура за съгласуване на проекта за споразумение, техническото задание, финансовия план и съответната времева рамка. Предстои подписването на споразумението и изготвяне на Стратегия за устойчиво управление в хидромелиоративния сектор, включително опазване от вредното въздействие на водите.

Мярка: Насърчаване развитието на биологичното земеделие

В началото на ноември 2013 г. са приети промени в Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) в следните насоки:

- Биологично произведените земеделски продукти и храни да се предлагат в търговските обекти на отделно обособено място (шанд или рафт) и/или означени на място с лого или надпис, указващи че са биологично произведени;
- Биологично произведените земеделски продукти и храни да се съхраняват в складовете на търговските обекти на специално означено място, а непакетираните – на отделно обособено и означено място;
- Забрана за използването на знака и означенията за биологично производство, включително на чужд език, на земеделски продукти и храни, които не са произведени по правилата за биологично производство, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) 834/2007.

Измененията в ЗПООПЗПЕС в областта на биологичното земеделие дават допълнителни гаранции на потребителите по отношение на етикетирването и предлагането на биологичните продукти в търговската мрежа.

С цел популяризиране на ползите от биологично произведените храни и продукти за човешко здраве, както и на биологичния метод на производство като щадящ околната среда и запазващ природните ресурси са проведени 8 срещи и семинари със земеделските производители.

В хода на подготовката на ПРСР и ПМДР за новия програмен период 2014-2020 г. са заложили специални мерки за приоритетна подкрепа на развитието на биологичното земеделие и на създаването и поддържането на биологични аквакултури.

До момента биологичното земеделие в България се подпомага по мярка 214 „Агроекологични плащания” от ПРСР за периода 2007-2013 г. с направления биологично растениевъдство и биологично пчеларство. През новия планов период 2014-2020 г. биологичното земеделие ще се подпомага като самостоятелна мярка от ПРСР, като правителството има амбицията да разшири обхвата на мярката, като към досегашните две направления добави едно ново – биологичното животновъдство.

Мярка: Прилагане на мерки, насочени към повишаване дела на директните доставки на малки количества суровини и храни от животински произход от производителя до крайния потребител

В изпълнение на тази мярка е изготвен проект на Наредба за изменение на Наредба № 26 от 14 октомври 2010 г. за специфичните изисквания за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход, която е на етап съгласуване с Европейската комисия.

Разработен е идеен проект за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход. С този проект се цели създаване на условия за производители и сдружения на производители да предлагат директно малки количества животинска продукция на обособени места на съществуващи пазари и на пазари, които ще бъдат специално изградени и оборудвани за целите на този тип продажби. Проектът ще се реализира чрез подкрепа за инвестиции по новата ПРСР (2014-2020 г.). Целта е да се предостави възможност на повече малки ферми в икономически уязвимите, необлагодетелстваните, полупланинските и планинските райони да излязат на пазара, което ще доведе до по-добра икономическа стабилност в сектора и поминък на населението.

Мярка: Опазване на българската гора от незаконни практики чрез подобряване на дейностите, свързани с осъществяването на контрола и опазването на горите от страна на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ)

За подобряване на дейностите по опазване на горите от незаконни практики правителството предприе действия за укрепване на капацитета за контрол.

Изготвен е План за преназначаване на горските инспектори от ИАГ в Регионалните дирекции по горите с краен срок на изпълнение 10.01.2014 г. Предприети са стъпки за трансформиране на длъжности в дирекция „Опазване на горите и лов” и „Инвентаризация и промени в горските територии”, както и преназначаване на горските инспектори от ИАГ в Регионалните дирекции по горите.

Предложението е горските инспектори, работещи към посочените по-горе дирекции, да бъдат назначени в регионалните дирекции по горите, като с тази промяна ще се повиши ефективността на тяхната работа – ще реагират по-бързо на подадени сигнали за нарушения в съответните региони и ще бъдат намалени финансовите средства, свързани с командировките им.

За освободените длъжности „горски инспектор” и „специалист-горски инспектор” след трансформирането им съответно в длъжности „старши експерт” и „главен експерт” в дирекции „Опазване на горите и лов” и „Инвентаризация и промени в горските територии”, ще бъде обявен конкурс, съответно ще бъдат назначени служители с висше лесовъдско образование (магистърска степен), с практически опит по специалността не по-малко от две години, които да имат възможност да упражняват всички права и задължения по чл. 197 от Закона за горите, в т. ч. да извършват експертизи, анализи и оценки на извършените лесовъдски дейности в горските територии.

Мярка: Подобряване на контрола върху дейностите в горите чрез разработване и внедряване на система за издаване на превозни билети от временни складове и обекти за преработка и търговия на дървесина чрез system.iag.bg

Дърводобивът е една от основните дейности в горските територии на България. Всяка година в страната се добиват около 5 млн. кубически метра дървесина. За законното транспортиране на дървесината и доказването на нейния произход се издават съответните документи. Към настоящия момент документите за дървесината, добита по реда на Закона за горите (ЗГ) – чл. 211 и Закона за опазване на селскостопанското имущество (ЗОСИ), са превозни билети (ПБ). **Предвижда се в бъдеще ПБ да са единствените документи за транспортиране на дървесина на територията на страната независимо откъде и по какъв ред е добита.**

Разработени са задания за разработка на софтуер, като по отношение на обектите по чл. 206 от Закона за горите (обекти за преработка и търговия на дървесина) е подаден проект за финансиране по Оперативна програма „Административен капацитет”. Предвижда се разработването на софтуера за издаване на превозни билети от временни складове да бъде възложено за изпълнение чрез процедура по обществена поръчка през 2014 г.

В ПБ се въвежда информация за количеството и вида транспортирана дървесина, мястото на натоварването и мястото на доставка на дървесината, данни за собственика и получателя на дървесината, за транспортното средство, неговия водач и др.

В момента има два вида превозни билети. Единият вид са т. нар. „електронни” ПБ, които се издават чрез касови апарати с вграден софтуер за издаване и запис на данните в паметта на касовите апарати. Другият вид са т. нар. „хартиени” ПБ, които се издават по утвърден образец на бланки, които се попълват на ръка, а кочаните се предоставят от регионалните дирекции по горите (РДГ).

Превозният билет е документът, доказващ законния произход на транспортираната дървесина и разработването и прилагането на софтуер за издаване на електронен превозен билет и съответната регистрация при издаването му в сървър на ИАГ ще доведе до един по-добър контрол на отсечената, продадената и транспортираната дървесина.

Мярка: Извършване на първи етап на национална инвентаризация на горските територии

За целите на провеждане на национална инвентаризация на горските територии е изготвено примерно задание за Национална инвентаризация и са проведени разговори с Норвежката горска група за съвместна работа и търсене на възможности за финансиране.

Националната инвентаризация на горските територии съгласно Закона за горите се извършва по решение на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и храните. Извършването на националната инвентаризация на горските територии се възлага от ИАГ и се финансира от държавния бюджет.

Ежегодно по метода на класическата инвентаризация се инвентаризират около 400 000 ха, което е една десета от горските територии.

Правителството работи и за изпълнение на други мерки, предвидени в Програмата „Държавност, развитие и справедливост”:

Мярка: Създаване на условия за облекчен достъп на дребните земеделски производители до пазари за реализация на земеделска продукция

Към момента в страната има изградени земеделски тържища и пазари, но не всички от тях функционират по своето предназначение. На пазарите в градските центрове се продава продукция, закупена основно от тържища и преминала през няколко прекупвачи, в немалко случаи внесена от други държави. На практика възможността за пряка връзка между производителя и потребителя е ограничена.

Поради по-високите разходи за дистрибуция и по-голямата пазарна сила на посредниците и преработвателите малките производители не получават най-добрата пазарна цена. Създаването на пазари за директна реализация от самите производители ще доведе до намаляване на цената за крайните клиенти, което няма да бъде за сметка на

производителите. Преодолявайки прекупвачите, производителите ще извършват директни продажби както към крайния клиент, така и към магазините, които също в голяма част от случаите достигат до производителите чрез прекупвачи.

С цел подобряване на пазарния достъп се предвиждат мерки за създаването на специализирани борси и пазари, на които земеделските производители да продават своята продукция директно на потребителите. Министерството на земеделието и храните (МЗХ) инициира редица срещи със земеделски производители, кметове на общини и областни управители за обсъждане на възможностите за определяне на общински терени за създаване на пазари на производители на плодове и зеленчуци. Разглежда се предложение за изграждане на общи зеленчукови борси с Румъния в някои от крайдунавските градове с цел директна връзка между производители и търговци от двете страни.

Разработват се проекти за създаване на пазари на производители на плодове, зеленчуци и животни, които могат да бъдат реализирани с подкрепата на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Мярка: Целево използване на държавния поземлен фонд за стимулиране на продуктивното разнообразие и насърчаване отглеждането на интензивни култури

С оглед преодоляване на недостига на пасища за немалка част от животновъдите се предвиждат мерки за осигуряване на техния по-облекчен достъп до мери и пасища от държавния поземлен фонд, което ще стимулира развитието на животновъдството и продуктивното разнообразие. Предстои разглеждане в Министерския съвет на промени на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, с които ще се преустанови възможността земеделски производители, които не отглеждат животни, да получават за ползване пасища и съответно европейски субсидии.

За насърчаване отглеждането на интензивни култури при разработване на мерките по ПРСР за новия програмен период 2014-2020 г. се дава приоритет на изпълнението на проекти в направления зеленчукопроизводство, овощарство, етерично-маслени култури.

Мярка: Стимулиране на сдружаването на селскостопанските производители за постигане на конкурентна и икономически ефективна селскостопанска продукция с висока добавена стойност, предназначена за вътрешния и външния пазар

Създават се условия за прилагане на механизмите за подкрепа на групи и организации на производители по първи стълб на Общата селскостопанска политика и мерки по ПРСР 2014-2020 г.

Ползите за членовете на сдруженията са по-добро планиране на производството и пласмент на продукцията, по-силни позиции при преговорите на пазара. Ползите за пазара са концентрация и постоянност на предлагането, контрол на качеството на предлаганите продукти.

Министерството на земеделието и храните (МЗХ) разработва и разпространява информационни материали за запознаване на земеделските производители с реда и условията за сдружаването им, за прилаганите маркетингови стандарти за пресни

плодове и зеленчуци и биологично земеделие. Организиран са над 12 срещи и дискусии с производители на плодове и зеленчуци от цялата страна.

Като резултат, през втората половина на 2013 г. се наблюдава съществено активизиране на процесите на сдружаване на производители на земеделска продукция. От признатите към момента общо 16 сдружения на производители – групи и организации на производители на плодове и зеленчуци, 10 групи на производители на плодове и зеленчуци са признати в периода юли – декември 2013 г.

Предприети са мерки за подкрепа на уязвими сектори, като животновъдство и тютюнопроизводство. През октомври 2013 г. по схема за национални доплащания за говеда са изплатени 30 млн. лв., по схема за обвързано с производството подпомагане за овце и кози – 15 млн. лв., и национални доплащания за тютюн – 1,5 млн. лв.

МЗХ започва прилагането на нова схема за държавна помощ „Намалена акцизна ставка върху газьола, използван при първично селскостопанско производство чрез предоставяне на ваучери за гориво”. Помощта е в размер на 84 млн. лв. и ще се предоставя под формата на намалена ставка чрез система за ваучери за компенсиране на част от разходите на земеделските производители за газьол, използван в първичното производство на земеделска продукция. Създадена е организация за приемане на заявления от земеделските производители от 2 януари 2014 г. и отпускане на помощта.

ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ ПРЕДИМСТВА НА СТРАНАТА В НАЦИОНАЛЕН РЕСУРС ЗА РАЗВИТИЕ

Мярка	Срок
Прилагане на разработените Насоки за интегриране на политиката по околна среда и Политиката по изменение на климата при програмирането на плановия период 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Разработване на втора фаза на Насоките за интегриране на Политиката по околна среда и Политиката по изменение на климата в процеса на изпълнение на оперативните програми за периода 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Изработване на Закон за ограничаване на изменението на климата	30.11.2013 г.
Разработване и защита на позиция на страната по предложенията за структурна реформа на Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове и предстоящите преговори за новата рамка на политиката по изменение на климата	31.12.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Прилагане на разработените Насоки за интегриране на политиката по околна среда и Политиката по изменение на климата при програмирането на плановия период 2014-2020 г.

С цел изпълнението на мерките по всички оперативни програми в този период да бъде в контекста на политиките за опазване на околната среда Министерството на околната среда и водите (МОСВ) разработи “Насоки за интегриране на политиката за околна среда при програмирането за периода 2014-2020 г. в национален мащаб” към всички министерства за включване на проекти, които са екологични и които решават въпросите на околната среда и измененията на климата в техните програми. МОСВ предлага не само аргументите, не само каква да е насоката на проектите, които ще се финансират, но и конкретните предложения какви мерки да се финансират: например, финансиране на проекти за енергоспестяване и енергийна ефективност, което има многостранен ефект – екологичен, намаляване на парниковите газове, спестяване на разходите на домакинства, бизнес и обществени институции за ток; устойчив градски транспорт, умни системи за регулиране на трафика – за да имаме по-удобен, по-евтин и най-вече свързано със здравето на хората, по-чист по отношение на качеството на въздуха транспорт. Този документ е одобрен и на експертно и на министерско ниво и се изпълнява на първа фаза – обхваща етапа на подготовка на оперативните програми, като дава основна правна рамка и представя анализ на институционалните механизми за прилагане на политиките.

Прилагането на Насоките се извършва посредством отразяване на коментари и изпълнение на ангажименти, поети на проведени вътрешноведомствени и междуведомствени координационни срещи (с МЗХ, МИЕ, ИАРА, МТСП, МРР, МИП, МС) във връзка с разработването на Оперативна програма „Околна среда” 2014-2020 г., и

демаркацията с останалите програми – Програмата за развитие на селските райони, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”, Програмата за рибарство, Оперативна програма „Регионално развитие”, Оперативна програма „Добро управление”.

Мярка: Разработване на втора фаза на Насоките за интегриране на Политиката по околна среда и Политиката по изменение на климата в процеса на изпълнение на оперативните програми за периода 2014-2020 г.

Разработва се втората фаза на Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата във фондовете за Кохезионната политика, Общата селскостопанска политика и Общата политика за рибарство за периода 2014-2020 г. – фаза „Изпълнение на Оперативна програма и Споразумение за партньорство”.

В тази връзка са изготвени разработки на тема „Маркиране на преки и непреки връзки между инвестиционните приоритети, включени в Оперативна програма “Наука и образование за интелигентен растеж”, Оперативна програма „Добро управление” и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” за периода 2014-2020 г.” и „Формулиране на „критерии за допустимост” и „критерии с определена тежест”.

Изготвен е и е изпратен в Европейската комисия **индикативен финансов план на Оперативна програма „Околна среда” 2014-2020 г. във връзка с искане за постигане на зрялост на втората версия на проекта на програмата.**

Мярка: Изработване на Закон за ограничаване изменението на климата

Разработен е проект на Закона за ограничаване изменението на климата в изпълнение на политиката на правителството за превръщане на екологичните предимства на страната в национален ресурс за развитие. С него ще се даде обща правна уредба на обществените отношения, свързани с осъществяването на политиката по изменение на климата, като се регламентират компетентните органи, които осъществяват политиката по климата, и се уредят техните правомощия. Със Закона ще се определи и кръгът на частно-правните субекти, които имат права и задължения в рамките на различните процедури, и основните дейности и процеси, чрез които Република България изпълнява своите задължения в областта на изменението на климата в международен план и на ниво Европейски съюз.

Законопроектът е внесен за разглеждане в Народното събрание и е одобрен на първо четене. Към момента се разглежда от Комисията по околна среда и води на Народното събрание преди второ четене.

Мярка: Разработване и защита на позицията на страната по предложенията за структурна реформа на Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове и предстоящите преговори за новата рамка на политиката по изменение на климата

- Националните мерки за изпълнение на България за безплатното разпределение на квоти за емисии на парникови газове, с внесени промени в съответствие с Решение на Европейската комисия от 5 септември 2013 г., са изпратени до Европейската комисия.

Изпратени са до Европейската комисия **коригирани Национални мерки за изпълнение за безплатното разпределение на квоти за емисии на парникови газове (НИМ)** с отразени междусекторен коригиращ коефициент и линеен коефициент (за инсталации, генератори на електроенергия) във връзка с променена експлоатация и намален капацитет през 2012 г. Получен е отговор от Европейската комисия, че приема корекциите и може да се пристъпи към отразяване на промените, свързани с правилата за нови участници, спиране и промени в експлоатацията. Извършва се консултиране на оператори по въпроси, свързани с прилагането на корекционните коефициенти към базовите им линии. Направени са промени във формуляра за нови участници в Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ) в съответствие с Решението на Европейската комисия от септември 2013 г. Провежда се кореспонденция с Европейската комисия и операторите на инсталации във връзка с изискванията за нови участници, инсталации с промени в капацитета в ЕСТЕ.

Разработва се проект на Постановление за Министерския съвет във връзка с преразпределянето на средства, генерирани от тръжната продажба на квоти за емисии на парникови газове, от Втория период на ЕСТЕ и компенсирането на собственици на проекти по механизма „Съвместно изпълнение“.

Във връзка с приоритета на правителството за недопускане ново увеличение на цената на електроенергията и промяна в Методиката на ценообразуването е изготвена прогноза за постъпленията от тръжната продажба на квоти в България в периода 13.11.2012 г. – 30.06.2014 г. Материалът е одобрен на заседанието на Министерския съвет на 10 юли 2013 г.. Изготвени са материал и становище относно очакваните постъпления от продажбата на квоти във връзка с актуализацията на държавния бюджет.

- Подготвена е **Рамкова позиция относно предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии в рамките на Общността с оглед на изпълнението до 2020 г. на Международно споразумение за прилагане на единна, основана на пазара глобална мярка за емисиите от международната авиация.** Изготвят се позиции и указания относно предложението за решение на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед уточняване на разпоредбите относно графика на тръговете за квоти за емисии на парникови газове (беклоудинг).

- **С цел актуализация и съответствие с директиви на ЕО, на законови и подзаконовни нормативни актове, касаещи обществени отношения, свързани с опазването на околната среда, са предприети следните действия:**

- **Създадена е работна група за изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух,** който предвижда промени в Глава трета „Ограничаване на емисиите“, Раздел I „Емисии от неподвижни източници“, във връзка с транспониране на изискванията на Директива 2012/33/ЕС за изменение на Директива 1999/32/ЕО по отношение съдържанието на сяра в корабните горива. Със законопроекта ще се въведат и изисквания за качество на твърдите горива, използвани за битово отопление от населението, както и норми за допустими емисии, съответстващи на установените свързани емисионни нива от решенията за изпълнение на Европейската комисия, свързани с най-добрите налични техники.

– Представен е на Европейската комисия за разглеждане окончателен вариант на **Преходния национален план на Република България за големи горивни инсталации**, попадащи в обхвата на Директива 2010/75/ЕО.

– Разработва се **Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците**. Законопроектът ще има за цел усъвършенстване на законовата нормативна уредба в посока намаляване на административната и регулаторната тежест за бизнеса. Ще се въведат промени в следните области:

- Разрешителен режим за дейности с отпадъци и за организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци;
- Управление на дейностите с отпадъци от черни и цветни метали;
- Отчисления при депониране на отпадъци;
- Управление на строителни отпадъци;
- Размер и процедури за предоставянето на банкови гаранции;
- Задължения на кметове на общини и управление на битови отпадъци;
- Административнонаказателни процедури.

– С постановления на Министерския съвет са приети **Наредба за третиране на биоотпадъците (15.10.2013 г.)**, **нова Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (13.11.2013 г.)**, **изменение и допълнение на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства (24.10.2013 г.)**.

– **Приети са Наредба за разделно събиране на биоотпадъците**, **Наредба за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията**, изисквани при депониране на отпадъци и е изготвен проект на Наредба за класификация на отпадъците.

• Осигурена е устойчива работа на **Информационната система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие**. Доразвита и усъвършенствана е работата на **Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите**. Обновена е **Системата за управление на Националната база данни в Изпълнителната агенция по околна среда**. Инсталиран и тестван е **нов софтуерен продукт за докладване на данните за качество на атмосферния въздух** до Европейска комисия и Европейска агенция по околна среда.

АНГАЖИМЕНТ НА ДЪРЖАВАТА ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА

Мярка	Срок
Разработване на Национална стратегия за развитието на туризма	31.10.2013 г.
Ангажимент на държавата за осигуряване на по-евтин и бърз начин за издаване на български туристически визи за граждани на страни, нечленуващи в ЕС	31.12.2013 г.
Уреждане на проблемите с концесионирането на плажовете с цел да се разшири използваемостта на плажната ивица и да се подобри поддръжката ѝ с цел привличане на повече туристи	31.10.2013 г.
Ангажимент на държавата за провеждане на национална реклама, съгласувана с браншовите организации и участието на националните медии	Постоянен

Изпълнение:

Мярка: Разработване на Национална стратегия за развитието на туризма

Изготвен е проект на т. нар. „Премастър план за устойчиво развитие на туризма в България – с хоризонт до 2030 г.“, който е първа стъпка при разработването на Националната стратегия за развитие на туризма. Планът е във връзка с необходимостта от разработване на дългосрочна стратегия за устойчиво развитие на отрасъла, с ясно посочен ангажимент на държавата. Към момента той е в процес на обсъждания с неправителствени организации на туристическата индустрия, БАН, университети и регионални сдружения с цел изготвяне на окончателен вариант. Предстои да бъде одобрен към края на март 2014 г. от Министерския съвет.

За първи път в туризма се създава дългосрочна отраслова стратегия, която определя секторната политика до 2030 г. Стратегията има за задача да осигури трайна конкурентоспособност на България като туристическа дестинация, а туристическият сектор да се развива на основата на успешни дългосрочни партньорства на национално, регионално и местно ниво. Доказателство за това са следните постигнати резултати:

- **Българската туристическа индустрия има показатели над средносветовните и средноевропейските и се нарежда сред водещите страни като икономически резултати от туризма.**

- По данни на World Travel and Tourism Monitor туризмът генерира 9% от глобалния брутен вътрешен продукт на света, а за България той вече е 13,6% от БВП на страната (преди 1 година е бил 12,5%).

- Според прогнозите на Световната организация по туризъм към ООН средният ръст на туристи в близките години до 2020 г. се очаква да бъде – за Европа 2,7%-2,8%, и за Азия около 3,5%-4%, докато за България има устойчив ръст от над 4%, като за първите десет месеца на 2013 г. в сравнение с данните за предишната година е 5,5%, т.е. ние сме два пъти над средния ръст на туристи за Европа.

На базата на тези прогнози и направения анализ в Премастър плана през 2020 г. България ще бъде посетена от над 9 млн. чуждестранни посетители, без транзитно преминаващите. Очакват се през 2030 г. над 12 млн. чуждестранни туристи, като за периода до 2020 г. туризмът може да генерира до 18% от БВП на България.

Като се вземат предвид най-значимите глобални тенденции, които ще формират новата пазарна среда и бъдещето на българския туризъм в периода до 2020 г. и 2030 г., се откроява необходимост от:

- **Разработване на туристически продукти, подходящи за възрастова категория 65+**, като комбинация между специализирани видове туризъм – балнео, културен туризъм, еко и селски туризъм и др.

- Насочване на националната реклама и към този сегмент туристи с акцент върху възможностите, които страната предлага за развитие на медицински туризъм посредством разширяване на хотелската база с изграждане на балнео (медикъл спа) и таласотерапевтични центрове и предоставяне на възможности на туристите от този сегмент за възползване от лечебните свойства на българските минерални води и лечебни кал и луга.

- Акцент в разработването на специализирани туристически продукти, които притежават потенциал за преодоляване на сезонността, и създаване на дългосрочна емоционална връзка с България.

- Търсене на възможности за привличане и гарантиране на инвестициите в туристическия сектор и оптимизиране на процедурите на инвестиционния процес.

България все още не е достигнала възможностите на зрелите туристически дестинации в Европа и притежава неизползван потенциал и възможности за развитие на туристическата си индустрия с по-бързи темпове спрямо конкурентните европейски дестинации.

Най-силни като образ за България в съзнанието на туристите са морският и културният туризъм. От маркетингова гледна точка би било удачно тези два вида туризъм да се използват като „ракета носител“ за налагането на нетрадиционни за момента туристически продукти и услуги чрез съвместно предлагане.

Важен акцент в Премастър плана е туристическото райониране с цел управление на районите като отделни дестинации с цел насърчаване на партньорства на регионално ниво, подпомагане на формирането и функционирането на регионални туристически организации, управление на туристически дестинации от гледна точка на общи маркетингови, комуникационни и информационни усилия.

Имплементирането на настоящия Премастър план ще даде възможност на потенциалните инвеститори да реализират своите инвестиционни проекти в сферата на туризма.

„Премастър планът за устойчиво развитие на туризма в България с хоризонт 2030 г.” подготвя набор от дългосрочни стратегии в областта на планирането, инвестициите, вътрешния туризъм, проучванията, предоставянето на услуги, подобряването на инфраструктурата и транспорта, професионалната подготовка и квалификация на заетия в туризма персонал, диверсификацията на туристическия продукт, възстановяване и поддръжка на съществуващи туристически зони и подобряване облика на дестинацията като цяло.

Проектът дефинира стратегическите документи, на базата на които се получават средства от структурните инструменти, а именно: оперативните програми. Те адресират основните

проблеми в социално-икономическото развитие, като по своята същност представляват правителствената политика за тяхното разрешаване в рамките на приоритета на стратегията.

С Премастър планът ще се въведе Система за мониторинг, наблюдение и контрол на изпълнението на заложените мерки с подробно разписани индикатори, отразяващи влиянието върху туристическия сектор, икономическото развитие и социалната среда, опазването на природните, културните и антропогенни ресурси.

Планът е разработен в съответствие със: Закона за туризма (обн., ДВ, бр. 30 от 2013 г., изм., бр. 68 от 2013 г.); Национални и регионални стратегически планови документи; Тенденции на Световната туристическа организация до 2050 г.; Програма “Дестинация Европа 2020”.

Мярка: Ангажимент на държавата за осигуряване на по-евтин и бърз начин за издаване на български туристически визи за граждани на страни, нечленувачи в ЕС

Предприети са редица мерки за промяна на процедурата по приемане и обработване на заявления за визи, които благоприятстват за развитието на туризъм в: Москва, Санкт Петербург, Киев, Одеса, Минск, Кишинев, Анкара, Истанбул, Одрин и Бурса, Астана и Ташкент

С цел съобразяване с добрите практики на останалите държави – членки на Европейския съюз, в областта на визовата политика МВНР е назначен посланик за специални поръчения по визовата политика.

Въведена е централизирана система за приемане и обработка на електронни заявления за визи „е-Виза” в Турция.

Издадени са 490 247 000 туристически визи. Ръстът на издадените спрямо 2012 г. визи е над 12%.

Издадени визи и брой туристи от държавите от ОНД и Турция, януари – октомври 2013 г.

Държава	Брой издадени визи
Руска Федерация	454 304
Турция	31 913
Украйна	223 878
Беларус	103 661
Азербайджан	1 182

Източник: МВНР

Мярка: Уреждане на проблемите с концесионирането на плажовете с цел да се разшири използваемостта на плажната ивица и да се подобри поддръжката ѝ с цел привличане на повече туристи

През периода 15 юни – 30 септември 2013 г. са проведени **181 контролни проверки на 58 плажа с концесии и на 33 плажа под наем**. Извършено е геодезическо измерване на **123 плажа**, включително отдадените под наем плажове от областни управители.

Констатирани са общо **91 нарушения** в изпълнение на договорите за концесии и наеми, като са **наложени неустойки на концесионерите в размер на 600 342 лв.** Нарушенията най-често са за наличие на несъгласувани преместваеми обекти, обекти с по-голяма площ от определената и по-голяма площ от одобрената допълнителна търговска площ, както и нарушения, свързани с неосигуряването на достатъчен брой водни спасители.

Приходите от договорите за концесии и наеми на морските плажове към 30 ноември 2013 г. са в размер на 13 255 059 лв.

Мярка: Ангажимент на държавата за провеждане на национална реклама, съгласувана с браншовите организации и участието на националните медии

Изпълнява се ангажиментът на държавата за провеждане на национална реклама, съгласувана с браншовите организации и участието на националните медии. Осъществяваните дейности за представяне на страната като туристическа дестинация за отчетния период включват:

• **Участия на международни туристически и специализирани изложения на основни и перспективни пазари:**

– Участие с информационен щанд на 9 международни туристически изложения – Украйна, Русия, Италия, Германия, Испания, Полша, Китай и Румъния;

– Участие с национален щанд на международното туристическо изложение WTM, Лондон, Великобритания. В изложението участваха 28 представители на туристическия бранш и общинските администрации.

• **Участие в национални туристически изложения:**

– Черноморски туристически форум „Еко туризъм – нашето зелено бъдеще“;

– Туристическо изложение „Планините на България – гостоприемство в четири сезона“, к.к. Пампорово с участие на браншови организации.

• Проведени са **12 тематични журналистически тура за водещи медии и снимачни екипи** от Русия, Украйна, Великобритания, Япония, Франция, Германия, Австрия, Китай за повишаване информираността на потребителите за дестинация България и PR дейности.

• **Осъществяване на рекламна кампания в печатни и телевизионни медии на основни пазари** – публикуване на рекламни страници в WTM каталог, WTM Business за членовете на Meridian Club.

• **Акции по насърчаване на продажбите, тематични семинари и работни срещи:**

– Участие в представяне на летния каталог на Thomas Cook, Германия;

– Стартиране на роуд шоу представяния в Германия, съвместно с туроператора FTI.

За първи път туризмът е определен от правителството като водещ отрасъл и е обособен като самостоятелна политика в бюджета, като е отделен съществен ресурс за национална реклама на България чрез туризма, промотиране на нейното културно-историческо наследство, традиции и природни забележителности, както и за проучване на целевите пазари за българския туризъм. Бюджетът предложен от кабинета за 2014 г. е в размер на 18 млн. лв., който няколко пъти надхвърля предходните бюджети за промотиране на България като туристическа дестинация. Правителството прие Решения № 668 и № 705 за създаване на специализирана работна група за провеждане на проактивна политика за привличане на инвеститори и реализиране на съществуващи инвестиционни проекти в страната.

Допълнителни инструменти, които правителството ще използва рационално за постигане на стратегическите цели за постоянен и устойчив тренд в туризма, са Оперативните програми „Региони в растеж” 2014-2020 пета ос „Регионален туризъм” с бенефициенти Министерството на културата, Религиозните институции на вероизповеданията в България и общините и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020, като ресурсът за постигане на целите, поставени в „Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България” за следващия програмен период, надхвърля 267 млн. лв.

По данни на Евростат, Световната Организация по Туризъм (СОТ) към ООН и прогнози на НСИ тази година България ще има два абсолютни статистически пика – над 7 млн. лв. чуждестранни туристи за 2013 г. и постъпления от туризъм над 3 млрд. евро.

Политиката на правителството включва и премахване на редица регулации и режими в сферата на туризма, което не само да превърне България в още пожелана дестинация, предлагаща комплекс от туристически продукти (морски туризъм, планински и ски туризъм, културен туризъм, голф туризъм, балнео и уелнес туризъм, еко и селски туризъм, вино и гурме туризъм), но също така да повиши качеството и цената на предлаганите в България туристически продукти и услуги, а и да превърне туризма в България в притегателно инвестиционно поле за реализация на крупни проекти в тази сфера. Отчитайки действието на Регламент 2011/24 от 2013 г., е отделено специално внимание и прилагане на пакет от мерки за налагане на България като водеща в Европа балнеоложка и СПА дестинация с огромен потенциал за целогодишен туризъм и с възможност за реализиране на приетите в Европа норми, свързани с трансграничното здравеопазване.

България притежава най-високата концентрация на термални минерални води, изключително разнообразни по състав и възможности за лечение, които гарантират дългосрочно устойчиво развитие на балнеологията у нас и превръщането ѝ в целогодишен туристически продукт. Средно на денонощие в страната ни се изливат 423 млн. л. минерална вода, от които 274 млн. л. са термалните минерални води, и правителството започва специална програма за тяхното широкопектърно използване, както и партньорство със здравните каси и здравно-осигурителните компании на останалите страни – членки в Европейския съюз.

В резултат от проведените комуникационни акции в изпълнение на утвърдената Програма за национална туристическа реклама през 2013 г. по данни на НСИ и БНБ за периода **януари – ноември 2013 г. България е посетена общо от 6 604 897** чуждестранни граждани (без транзитно преминалите). Техният брой е с **5,5% повече** спрямо същия период на 2012 г. **Приходите** от международен туризъм в текущата сметка на платежния баланс по данни на БНБ за периода януари-октомври 2013 г. възлизат на **2 839 500 000 евро**, което е с **4,9% повече** в сравнение със същия период на 2012 г.

**Туристи от водещи целеви пазари, посетили България
в периода януари – ноември 2013 г.**

Държава	Брой туристи	Ръст на туристите 2013/2012 г. (%)
Гърция	876 483	0,4%
Румъния	880 048	1,6%
Германия	673 205	5,1%
Русия	666 561	14,7%
Македония	366 760	1,1%
Турция	354 257	30,8%
Украйна	287 213	16,2%
Сърбия	280 153	10,5%
Великобритания	251 462	-2,5%
Полша	231 988	-2,2%
Чехия	150 749	0,4%
Франция	135 226	-0,1%
Беларус	125 991	59,0%
Австрия	124 642	5,3%
Италия	104 396	3,3%
Израел	97 617	4,4%

Източник: МИЕ, НСИ

МОДЕРНА ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА

Мярка	Срок
Подготовка на Задание за разработването на Национална транспортна стратегия за периода 2015-2025 г.	31.12.2013 г.
Определяне на приоритетите за следващия програмен период 2014-2020 г. и финализиране разработването на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”	31.12.2013 г.
Изработване на оздравителен план на Българските държавни железници:	
<ul style="list-style-type: none"> • Преговори с кредиторите на БДЖ ЕАД за реструктуриране на дълга на дружеството 	31.10.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> • Уреждане на задълженията между ДП Национална компания „Железопътна инфраструктура” (ДП НКЖИ) и „Холдинг БДЖ” ЕАД по схемата дълг срещу собственост 	31.12.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> • Прехвърляне на жп мостовете на Фериботен комплекс Варна от ДП НКЖИ към ДП „Пристанищна инфраструктура” 	31.10.2013 г.
Мерки за осигуряване защитата на правата на пътниците в отделните видове транспорт, включително чрез законодателни промени	30.11.2013 г.
Стимулиране на диалога между държавата и общините с браншовите организации на транспортния бизнес	30.09.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Подготовка на Задание за разработването на Национална транспортна стратегия за периода 2015-2025 г.

Мярката се изпълнява. Подготвя се заданието за разработване на документа, който трябва да бъде завършен през 2016 г. Националната транспортна стратегия ще отразява принципите на европейската транспортна политика, заложи в Бялата книга от 2011 г., ще включва инвентаризация на наличните финансови средства, ще осигури административен капацитет и ще съдържа план за действие, в който са посочени различни стъпки и срокове за изпълнение на транспортните цели на България.

В процеса на подготовката документът ще бъде обсъждан с всички заинтересовани страни – гражданското общество, академичните среди, браншовите организации в областта на транспорта, синдикатите, неправителствения сектор, екологичните организации и др.

Мярка: Определяне на приоритетите за следващия програмен период 2014-2020 г. и финализиране разработването на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”

Изработен е проект на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”, 2014-2020 г., като са определени следните приоритетни оси:

- Развитие на железопътната инфраструктура по „основната” и „разширената” TEN-T мрежа;
- Развитие на пътната инфраструктура по „основната” и „разширената” TEN-T мрежа;
- Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари;
- Системи за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността;
- Техническа помощ.

В програмата са идентифицирани потребностите, описани са допустимите за финансиране дейности през програмен период 2014-2020 г., посочени са потенциалните бенефициенти, индикаторите за отчитане на напредъка в изпълнението на програмата, приоритетните за финансиране проекти.

Мярка: Изработване на оздравителен план на Българските държавни железници

В много кратки срокове новото ръководство на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) и „Холдинг БДЖ” ЕАД изготвиха изцяло **нов План за реструктуриране и финансово стабилизиране на „Холдинг БДЖ” ЕАД за периода 2013-2023 г.** Оздравителният план е разработен подробно по дъщерни дружества – „БДЖ – Товарни превози” ЕООД и „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД и цели да възстанови дългосрочната жизнеспособност на дружествата въз основа на реалистични мерки и допускания. Той съдържа планираните решителни краткосрочни, средносрочни и дългосрочни действия от страна на ръководството на МТИТС, „Холдинг БДЖ” ЕАД, „БДЖ – Товарни превози” ЕООД и „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД за финансово оздравяване на групата на БДЖ.

През изминалите няколко месеца са предприети спешни краткосрочни мерки за стабилизиране на „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества, които вече дават първите конкретни резултати:

- Към 31.05.2013 г. Групата на „Холдинг БДЖ” ЕАД има обща задължнялост в размер на 704 225 000 лв., включваща задължения към финансови институции в размер на 483 523 000 лв., търговски задължения в размер на 142 840 000 лв., в това число задължения към ДП НКЖИ за инфраструктурни такси и допълнителни услуги в размер на 109 350 000 лв., и други задължения в размер на 77 862 000 лв.
- Във връзка с предприетите действия от ръководството за реструктуриране и финансово стабилизиране на Групата на „Холдинг БДЖ” ЕАД по предварителни данни **към 31.12.2013 г. общата задължнялост е спаднала до 624 457 000 лв., което представлява намаление в размер на 11,35%, или със 79 955 000 лв., спрямо завареното положение в края на май 2013 г.,** като задълженията към финансови институции са в размер на 430 100 000 лв., търговски задължения в размер на 114 057 000

лв., в това число задължения към ДП НКЖИ за инфраструктурни такси и допълнителни услуги в размер на 87 639 000 лв.

- Възстановен е активният диалог с всички кредитори, който по една или друга причина е липсвал през последните 4 години, като целта е постигане в кратък срок на споразумение с основните финансови кредитори за реструктуриране дълговете на „Холдинг БДЖ“ ЕАД. Участието на Министерството на финансите в преговорите с кредиторите е допълнителна гаранция за ангажираността на цялата държава с въпроса. **Подписани са споразумения за разсрочване/намаляване на дълга със следните контрагенти – Пощенска банка, Лев Инвест, ЗАД Алианс България и Депфа банк и ДП НКЖИ.** Водят се преговори за сключване на споразумения за разсрочване на задълженията на компанията с Вторите облигационери и KfW IPEX BANK. Към 31.12.2013 г. е **финализиран първият етап от прехвърляне в собственост на съоръжения и недвижими имоти на ДП НКЖИ по схемата „дълг срещу собственост“.**

- Към 31.08.2013 г. „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД изостава в приходите от основна дейност спрямо същия период на 2012 г. с 13 929 000 лв., или с 1 079 намаление на превозите в хил. т. През периода септември – декември 2013 г. са реализирани 3 200 000 лв. приходи повече спрямо месеците на 2012 г. и към 31.12.2013 г. изоставането в приходите намалява на 11 100 000 лв. Спрямо бизнес плана за единадесетте месеца приходите не се изпълняват само с 1 531 000 лв., като през декември 2013 г. е изпълнена приходната част, заложена в бизнес плана за 2013 г.

- За изпълнение на графика за движение на влаковете за 2013 г. до май 2013 г. „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД е разполагал с 266 вагона в експлоатация при необходимост от 322 бр., или недостиг от 56 бр. вагона. От юни 2013 г. до настоящия момент постепенно се завишава бройката на годните за експлоатация вагони и недостигът е сведен до минимум (8 вагона). За периода 31.08.-31.12.2013 г. са предадени в експлоатация след извършване на възстановителен аварийен ремонт на 4 бр. дизелови мотрисни влака, 2 бр. електрически мотрисни влака и 22 локомотива. **С новия график за движение на влаковете, който влезе в сила от 15.12.2013 г., са пуснати допълнително 47 влака, което ще осигури по-високо качество и удобство на предлаганата превозна услуга.**

- По предварителни данни Групата на „Холдинг БДЖ“ ЕАД се очаква да приключи финансовата 2013 г. с финансов резултат – загуба в размер на 5 565 000 лв., при отчетена загуба за 2012 г. в размер на 29 526 000 лв., или намаление на отчетената загуба през 2013 г. спрямо 2012 г. с 23 961 000 лв.

Мярка: Прехвърляне на жп мостовете на Фериботен комплекс Варна, от ДП НКЖИ към ДП „Пристанищна инфраструктура“

Мярката е в процес на изпълнение. Срок на завършване: 31.03.2014 г.

Мярка: Осигуряване защитата на правата на пътниците в отделните видове транспорт, включително чрез законодателни промени

Предприети са мерки за осигуряване на защитата на правата на пътниците в отделните видове транспорт, включително чрез законодателни промени.

- Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) откри **информационна кампания за представяне на правата на пътниците.**

Основната цел на кампанията е всички български граждани да бъдат запознати с правата и привилегиите, които ползват при пътуване на територията на Европейския съюз. Подготвените информационни материали дават яснота на българските граждани в различни ситуации, например при случаи на загуба на багаж, отмяна на полети или забавяне на пътуването им и др. Кампанията включва отпечатването и поэтапното разпространение на 200 000 брошури, 1000 плаката и 1000 стикера, съдържащи информация за правата на пътниците по всички видове транспорт, включително правата на граждани с увреждания. Информацията за правата на пътниците, съдържаща се в брошурата, е публикувана и на официалната интернет страница на МТИТС: www.mtitc.government.bg, както и на сайта <http://www.transportinfo.bg>. Кампанията се организира във връзка с решение на Европейския парламент и на Съвета на ЕС за обявяване на 2013 г. за Европейска година на гражданите.

- В областта на железопътния транспорт е подготвен **Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт**. С Решение на Министерския съвет от 3.09.2013 г. законопроектът е одобрен и представен за разглеждане в Народното събрание. Една от заложените промени е свързана с прецизиране на разпоредби по прилагането на европейското законодателство относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт. **С изменението и допълнението ще се осигури засилване защитата на потребителите на железопътна транспортна услуга.**

Мярка: Стимулиране на диалога между държавата и общините с браншовите организации на транспортния бизнес

С цел стимулиране на диалога между държавата и общините с браншовите организации на транспортния бизнес към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията са създадени **четири Обществени съвета по видове транспорт** – съответно в секторите „Автомобилен транспорт”, „Железопътен транспорт”, „Въздушен транспорт” и „Воден транспорт”. Заседанията на съветите се провеждат всеки първи вторник на месеца. **В състава на Обществените съвети влизат представители на научните среди, браншовите организации, неправителствения сектор, синдикатите, областните администрации, гражданското общество и др.**

През отчетния период са проведени **5 заседания на Обществените съвети по видове транспорт**.

През октомври 2013 г. е възстановена дейността на **Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в сектор „Транспорт”**, както и на **подотрасловите съвети за тристранно сътрудничество в сектор „Транспорт”**.

Мярка от Управленската програма: Изграждане на модерна, балансирана и интегрирана транспортна структура по основната и разширената Трансевропейска мрежа на територията на България

Към 11.12.2013 г. финансовият ресурс на Оперативна програма „Транспорт” 2007-2013 г. (ОПТ) или безвъзмездната финансова помощ (БФП) е 100%, разпределена по отделните проекти по приоритетни оси. На бенефициентите са изплатени 2 111 730 363 лв., което е 54% от бюджета на програмата. Сертифицираните разходи към ЕК (само дял от ЕС) са в размер на 1 564 424 024 лв., или 49% от бюджета на европейското съфинансиране. Получените междинни плащания от ЕК (само дял от ЕС) са в размер на 1 506 594 515,

което е 47,4% от европейското съфинансиране по програмата. С тези финансови резултати ОПТ няма да загуби средства за 2013 г. съгласно правилото N+3.

На 17.12.2013 г. Европейската комисия одобри второто изменение на ОПТ. Основно с второто изменение на ОПТ се извършва:

- Прехвърляне на 20 млн. евро от Приоритетна ос 2 „Развитие на пътната инфраструктура по трансевропейските и основните национални транспортни оси” в Приоритетна ос 1 „Развитие на железопътната инфраструктура по транс-европейските и основните национални транспортни оси”.

- Прехвърляне на 122,1 млн. евро от Приоритетна ос 4 „Подобряване на условията за корабоплаване по морските и вътрешни водни пътища” в приоритетна ос 3 „Подобряване на интермодалността при превозите на пътници и товари”.

- Национална компания „Стратегически инфраструктурни проекти”, която отговаря за изграждането и поддържането на автомагистрала „Струма”, „Хемус” и „Черно море”, е включена за бенефициентите по ОПТ.

През отчетния период е получено потвърждение от Европейската инвестиционна банка, че средства от Кредитното споразумение могат да се използват за покриване на недостигащите средства за изпълнението на проекта за модернизация на железопътния участък „Септември – Пловдив”. В процес на обсъждане са възможностите за финансиране на жп проекта „Първомай – Свиленград”.

Постигнати са следните индикатори от изпълнението на програмата:

- Рехабилитирани са над 200 км жп линии;
- Изградени са 18 км нови жп линии;
- Изградени са 13 нови метро станции с 13 км метро линии;
- Изградени са над 140 км автомагистрала (АМ).

През отчетния период са стартирали следните инфраструктурни проекти:

- 31.07.2013 г. – изграждане на Лот 2 на АМ „Струма”;
- 22.08.2013 г. – рехабилитация на Централна жп гара София;
- 19.09.2013 г. – изграждане на обхода на гр. Монтана;
- 12.11.2013 г. – изграждане на БУЛРИС (втора фаза);
- 18.11.2013 г. – рехабилитация на жп гара – Пазарджик.

Завършени са и са пуснати в експлоатация следните инфраструктурни обекти:

- 15.07.2013 г. – открита е последната част от лот 4 на АМ „Тракия”, с което завърши изпълнението на проекта;
- 23.07.2013 г. – пуснато е движението в участъка Долна Диканя до пътен възел Дупница Север (14 км) – част от Лот 1 на АМ „Струма”;
- 19.08.2013 г. – пуснато е движението в отсечката между Софийски околовръстен път и АМ „Хемус” при гара Яна (8,5 км).

В процес на изпълнение са всички основни инфраструктурни проекти по ОПТ, както следва:

- Реконструкция и електрификация на жп линия „Пловдив – Свиленград” по коридори IV и IX, Фаза 2: участък „Първомай – Свиленград”;
- Рехабилитация на жп инфраструктура в участъци от железопътната линия Пловдив – Бургас;
- Модернизация на жп участък „Септември – Пловдив” – част от Трансевропейската железопътна мрежа;
- Рехабилитация на Централна жп гара „София”;
- Изграждане на АМ „Марица”, Лот 1 и Лот 2;

- Път Е-85 (I-5) Кърджали – Подкова;
- АМ „Струма”, Лотове 2 и 4;
- Обходен път на гр. Враца – Път I-1 (Е79);
- Обходен път на гр. Монтана – Път I-1 (Е79);
- Изграждане на АМ „Калотина – София – Лот 1: Западна дъга на Софийски околовръстен път”;
- Обходен път на гр. Габрово;
- Проект за разширение на метрото в София: Етап III, Лот 1 „Цариградско шосе – Летище София” и Лот 2 „ж.к. Младост 1 – Бизнес парк в Младост 4”;
- Речната информационна система в българската част на река Дунав – БУЛРИС;
- Информационната система за управление на трафика на плавателните съдове (VTMS).

Подписани са и договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за: Лот 3 на АМ „Струма” (10.06.2013 г.); за подготовка за доизграждане на АМ „Хемус” (12.07.2013 г.); за изграждане на обходен път на гр. Монтана (22.08.2013 г.); за рехабилитация на гарови комплекси по ТЕН-Т мрежата – „Рехабилитация на гаров комплекс централна гара – София”, „Рехабилитация на гаров комплекс жп гара Бургас – пътническа”, „Преустройство и саниране на приемно здание Пазарджик – II-ри етап” (23.08.2013 г.).

- **Подготовката и на следващия програмен период 2014-2020 г.**

Приоритетите в железопътния сектор са: цялостното завършване модернизацията на жп линията „Бургас – Пловдив”, както и модернизация на участъка „София – Септември” по жп линията „София – Пловдив”. Другите два проекта, които са включени в списъка с приоритетни проекти на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” за финансиране в програмен период 2014-2020 г., са проектът за модернизацията на жп линията „Карнобат – Синдел” и проектът за възстановяване на жп линията „Русе – Варна”. Със средства от Инструмента за свързване на Европа се предвижда да се извърши модернизацията на жп линията „Видин – Медковец” и „София – Драгоман”.

През следващия програмен период **в пътния сектор остава за изграждане най-тежкият участък от АМ „Струма”, който обхваща Кресненското дефиле**. В зависимост от наличния финансов ресурс ще се работи и по участъците Видин – Монтана и Мездра – Ботевград. Други приоритетни проекти са АМ „София – Калотина” и частта от АМ „Хемус” до пътния възел Плевен – Ловеч, както и тунелът под връх Шипка.

По отношение на **интермодалността за пътници и товари** приоритетни проекти са изграждането на Интермодален терминал в Северен централен район за планиране в България – Русе, и проект „Изграждане на трети метродиамагтер на метрото в София”.

Предвижда се реализацията на проекти за развитие на информационни системи в корабоплаването, надграждащи съществуващите системи и системите в процес на изграждане, доставка на специализирани плавателни съдове, модернизация и изграждане на съоръжения за приемане и третиране на отпадъци в българските пристанища с национално значение, повишаване качеството на аеронавигационните данни и информация и подобряване на управлението на околната среда в областта на гражданското въздухоплаване.

Със средства от Инструмента за свързване на Европасаъместно с Република Румъния се предвижда да бъде реализиран проект за подобряване на корабоплаването по р. Дунав;

изграждане на жп отсечката между София и Драгоман; рехабилитация на жп отсечката Видин – Медковец и реконструкция на пътя между Калотина и Драгоман (12 км).

- **Други инфраструктурни проекти**

- На 15.08.2013 г. е **открит новият пътнически терминал на летище Варна.**

Инвестицията в строителството на терминала възлиза на около 75 млн. лв. Той е построен за около 20 месеца на 20 000 кв. м., като това е около 3 пъти по-голяма площ за обслужване на пътниците от стария терминал. Терминалът разполага с 25 гишета за чекиране на пътниците, обширни зони за пристигащи и заминаващи пътници, модерни системи за обслужване на пътници и багаж, атрактивни търговски зони и комфортни открити пространства.

- На 4.10.2013 г. е **открита новата Морска гара на пристанище Бургас.**

Съоръжението е част от **проект „Супер Бургас – Зона за обществен достъп”** – фаза първа. Цялостният проект е свързан с реорганизация на съществуващите пространства в пристанище Бургас и предвижда изграждане на свободната зона за обществен достъп, в която на едно място ще бъдат събрани морски, автомобилен и жп транспорт. С изграждането на Морската гара се създава възможност за реализиране на концепцията за отваряне на града към морето, изнасяне на промишлените дейности и реструктуриране на крайбрежните промишлени зони и определяне на нови терени за обществено обслужване. Общата стойност на инвестицията е в размер на 3 298 000 лв. Пътническият терминал е на площ 2700 кв. м. и може да поема около 100 000 пътници годишно.

- На 18.11.2013 г. **стартира реконструкцията на железопътната гара в Пазарджик.**

Инвестицията е над 3,5 млн. лв., а строителните дейности трябва да приключат за 8 месеца. В обхвата на проекта е включено и възстановяването на подлеза под пероните, който е важна пешеходна връзка за жителите на гр. Пазарджик.

- На 4.12.2013 г. се състоя церемонията по **откриването на втория терминал на летище Бургас.**

Концесионерът на летищата Варна и Бургас „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт” е вложил 80 млн. лв. в проектирането и изграждането на терминала, както и в инфраструктурата на летище Бургас. Това е **най-голямата инвестиция, правена на бургаското летище през последните десетилетия.** Вторият терминал на летище Бургас е отличен пример за успешно публично-частно партньорство, благодарение на което гр. Бургас вече има красиво и модерно летище, което ще спомогне за развитието на туризма и икономиката в региона и България. Сградата на новия терминал на летище Бургас е модерно съоръжение, отговарящо на високите европейски стандарти, и е изцяло съобразена с изискванията, свързани с присъединяването на България към Шенгенското пространство. Терминалът е разположен на близо 21 000 кв. м., с обширни площи за пристигащи и заминаващи пътници.

- На 10.12.2013 г. е открито **разширението на Терминал 2 на летище София.**

За реализирането на този проект са инвестирани около 2 млн. лв. Разширението на терминала ще подобри обслужването на пътниците от Шенгенското пространство и извън него, както и ще отговори на нуждите на летището, свързани с нарастващия брой пътници. Летище София има и категория III В, която позволява на самолетите да кацат при минимална видимост от 75 метра. Малко летища в света оперират в такива условия.

Новата категория ще намали броя на самолетите, които при лошо време се пренасочват към запасни летища. Това ще спести неудобствата на пътниците и авиокомпаниите, като няма да доведе до увеличаване на цените на билетите и на таксите за обслужване.

- На 8.11.2013 г. в гр. Будапеща, Унгария, е пуснат в експлоатация **Европейски железопътен коридор за конкурентоспособни товарни превози № 7 „Ориент” Прага – Виена/Братислава – Будапеща – Букурещ – Констанца и – Видин – София – Солун – Атина.**

В продължение на близо 3 години, благодарение на сътрудничеството на 7 европейски страни (Чехия, Словакия, Австрия, Унгария, Румъния, България и Гърция), с техните 8 управители на железопътната инфраструктура и 1 орган за разпределение на капацитета, създадох коридора „Ориент” с цел да бъде изградена съществена връзка между Централна и Югоизточна Европа и да бъде създадена връзка към Азия през Черно и Егейско море, която да предоставя добра, надеждна услуга на базата на хармонизирани технически и процедурни условия. Участие от българска страна взеха експерти от МТИТС и НК „Железопътна инфраструктура”.

- **Разкрита и прекратена е схема за манипулиране на теоретичните изпити на кандидати за шофьори.**

Случаят е разкрит в областната дирекция в София. Проверена е процедурата на провеждане на 110 изпита, като е установено, че на 38 от тях на кандидатите за водачи са били предоставени предварително отбелязани отговори. При преглед на случаен принцип на листовки, попълвани от началото на годината до юли 2013 г., са установени над 190 нарушения. За всички 19 служители на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация”, които са провеждали изпитите, има съмнения, че са участвали в схемата. Началникът на сектора е освободен, а други пет служители, за които има най-много сведения за нарушения, са предложени за дисциплинарно производство. Останалите са лишени от възможността да провеждат изпити, докато разследващите органи и прокуратурата се произнесат по случая. Новото е, че изпитващите в София са само от централната администрация, предстои жребииите за определяне на място на изпит да станат електронни и усилено се работи за въвеждане само на електронни листовки. При тях фалшифицирането е изключително трудно. Интересът към електронните листовки нараства бързо – над 50% от изпитите в страната са с таблет, като има области където този процент надхвърля 90.

НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗЛИЧИЯТА МЕЖДУ РЕГИОНИТЕ

Мярка	Срок
Партньорство с Националното сдружение на общините в България	Постоянен
Разработване на пилотна програма за интегрирано развитие на изоставящи райони и общини в Северозападна България за периода 2014-2020 г.	31.12.2013 г.
Приемане и изпълнение на Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2014-2020 г. за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и намаляване на дисбалансите между регионите в страната	31.12.2013 г.
Възстановяване на Съвета за децентрализация	30.09.2013 г.
Изменения в Закона за водите с цел възможна промяна в собствеността на ВиК системите и съоръженията, осъществяване на необходимите дейности от асоциациите по ВиК и удължаване на текущия регулаторен период, за да се случат предвидените промени	30.09.2013 г.
Одобряване на Стратегията за развитие на ВиК отрасъла от Министерския съвет	31.10.2013 г.
Ускорени и ефективни реформи на ВиК отрасъла. Въвеждане на постоянен граждански контрол за резултатите от дейността на ВиК операторите и цената на услугите	31.12.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Партньорство с Националното сдружение на общините в България

През октомври 2013 г. е подписано Споразумение между Министерския съвет и Националното сдружение на общините в Република България. Приоритетните направления между централната и местната власт в това споразумение се отнасят до реални и последователни реформи в местното самоуправление, съгласуваност и допълване между националните и общинските политики, ефективно използване на европейските фондове до 2020 г. както и прозрачност и резултатност при взаимодействието между властите.

Мярка: Разработване на пилотна програма за интегрирано развитие на изоставящи райони и общини в Северозападна България за периода 2014-2020 г.

В началото на ноември 2013 г. е проведена среща-дискусия в Министерския съвет във връзка с включването на Северозападния район в Споразумението за партньорство за периода 2014-2020 г., като пилотен район, в който ще бъде прилаган моделът на

интегрирани териториални инвестиции и подготовката на Интегрирана стратегия за териториално развитие на Северозападен район. Документът се разработва от екип на Софийския университет „Климент Охридски“ на основата на приетия от Министерския съвет Регионален план за развитие на Северозападен район (2014-2020 г.). Резултатите са представени на заседанието на Регионалния съвет за развитие на Северозападен район, проведено през декември на 2013 г.

Мярка: Приемане и изпълнение на Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (NUTS 2) за периода 2014-2020 г. за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и намаляване на дисбалансите между регионите в страната

В края на юли 2013 г. Министерският съвет **прие Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2014-2020 г.** С тези документи се определят стратегиите за интегрирано развитие на районите от ниво 2 до 2020 г., насочени към постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Основната задача на разработените планове е да обосноват необходимостта от реализация на взаимосвързани дейности в различни сектори за създаване на по-добри условия за социално-икономическо и териториално развитие и преодоляване на съществуващите междурегионални и вътрешнорегионални диспропорции. Регионалните планове за развитие задават стратегическата рамка за териториално ориентиране на националните секторни политики, включително за разработването на оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз. Те осигуряват стратегическа платформа за разработването на Областни стратегии за развитие и Общински планове за развитие.

Мярка: Възстановяване на Съвета за децентрализация

На 31 юли 2013 г. Министерският съвет прие Постановление за създаване на Съвет по децентрализация на държавното управление (СДДУ). Председател на Съвета е министърът на регионалното развитие, а членове – заместник-министри, областни управители и представители на местната власт.

Чрез възстановяването на СДДУ се цели подобряване на взаимодействието между централната и местните власти във връзка с възстановяване на процеса на децентрализация. Крайна цел е да се подобрят услугите за гражданите и бизнеса, чийто основен доставчик са общините.

През 2013 г. са проведени две заседания. На първото от тях е приета Програма за работа на Съвета за децентрализация до края на 2013 г. и е обсъден докладът за изпълнение на Програмата за периода 2011-2012 г. Докладът е приет от Министерския съвет с Решение от 22 ноември 2013 г. На второто заседание е приета **Програма за изпълнение на Стратегията за децентрализация за периода 2014-2015 г.** (Пътна карта) и е направен преглед на изпълнението на работната програма за 2013 г. Голяма част от мерките за изпълнение през 2014-2015 г. са насочени към повишаване на финансовата самостоятелност на местните власти.

Мярка: Изменения в Закона за водите с цел възможна промяна в собствеността на ВиК системите и съоръженията, осъществяване на необходимите дейности от асоциациите по ВиК и удължаване на текущия регулаторен период, за да се случат предвидените промени

Народното събрание на Република България прие Закон за изменение и допълнение на Закона за водите. Подготвят се указания до ВиК дружествата с държавно и общинско участие във връзка с изготвяне на списъци на ВиК системите и съоръженията, които са публична държавна собственост и публична общинска собственост и се ползват от тях, с цел провеждане на структурната реформа в отрасъла. Надгражда се подзаконовата нормативна уредба към Закона за водите. Изготвен е и предстои окончателно да бъде приет Правилник за организация и дейността на асоциациите по ВиК.

Изготвен е и разширен проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за водите, с който се уреждат и други основни обществени отношения, свързани с водния сектор, включително ВиК отрасъла. Предстои междуведомственото съгласуване на законопроекта.

Мярка: Одобряване на Стратегията за развитие на ВиК отрасъла от Министерския съвет

Изготвен е проект на Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България. Стратегията е разработена в изпълнение на разпоредбите на Закона за водите. Тя е отраслова и е в съответствие с Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор, разработена от Министерството на околната среда и водите и приета от Народното събрание през 2012 г. Проведено е обществено представяне и публична консултация на проекта на Стратегия на пет регионални обществени обсъждания в Бургас, Велико Търново, Враца, Пловдив и София. Проектът на Стратегия ще бъде внесен в Министерския съвет през януари 2013 г.

Мярка: Ускорени и ефективни реформи на ВиК отрасъла. Въвеждане на постоянен граждански контрол за резултатите от дейността на ВиК операторите и цената на услугите

Правителството провежда ускорени и ефективни реформи на ВиК отрасъла.

За периода на първите шест месеца на работа на правителството е поставен фокус върху реформата в отрасъл водоснабдяване и канализация за постигане на финансово, технически и екологично устойчив отрасъл, който предоставя ВиК услуги с високо качество на поносими за потребителите цени. За целта трябва да заработят ефективно ВиК асоциациите и да бъдат опубличени активите на ВиК дружествата, т. е. да станат публична общинска или публична държавна собственост.

Разработени са подробен график за 2014 г. и процедура за дейностите по изваждане на активите от балансите на дружествата и сключване на договорите за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, и предоставяне на ВиК услуги с ВиК операторите в обособените територии.

За първи път от 20 години ще започне да се инвестира в строителство и рехабилитация на язовири за питейни нужди. Ще стартира доизграждането на два язовира – „Луда Яна” край Панагюрище и „Пловдивци” край Рудозем, както и рехабилитацията на яз. „Студена” и пречиствателната станция за Перник. Тези проекти

трябва да бъдат изпълнени до 2017 г. **Разработена е Програма за решаване на проблема със сезонния и целогодишен воден режим в някои населени места.**

Освен изменение и допълнение на Закона за водите и подготовката на Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията на Република България, през шесте месеца на управление правителството работи и за въвеждането на постоянен граждански контрол за резултатите от дейността на ВиК операторите и цената на услугите.

- Всички 51 регионални генерални плана за ВиК инфраструктурата са готови, съгласувани са от областните съвети за развитие и е в процес приемането им от асоциациите по ВиК и от общинските съвети.

- При одобряване на бизнеспланове и приемане на нови цени на ВиК услугите на ВиК операторите от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), участват всички заинтересовани страни в общественото обсъждане, като представители на: Съюза на ВиК операторите в Република България, на браншовите синдикални организации, органите на местната власт, Омбудсмана на Република България и заинтересованите ведомства.

- Предприети са мерки за създаване на условия за изпълнение на предвидените дейности в Закона за изменение и допълнение на Закона за водите за реструктуриране на дружествата от ВиК отрасъл, съгласно указанията в закона срокове.

През шесте месеца на управление правителството работи активно за изпълнение и на останалите мерки, включени в Управленската програма „Държавност, развитие, справедливост“.

- В изпълнение на мярката „Подготовка на предложения за промени в законодателството за регионалното развитие – Законът за регионалното развитие и Правилникът за прилагането му“ на заседания на Регионалните съвети за развитие през октомври 2013 г. е представена **оценка на въздействието на Закона за регионалното развитие и на Правилника за неговото прилагане.** Обобщени са становища и предложения за промяна на законодателната рамка от членовете на Регионалните съвети за развитие за необходимостта от промени в законодателството за регионално развитие. Проведена е национална кръгла маса на тема: „Актуални проблеми и усъвършенстване на законодателството за регионално развитие“ в началото на декември 2013 г. с участието на представители на министерства, областни управители, синдикати, университети, неправителствени организации, асоциации и сдружения, работещи в сферата на регионалното развитие. Представени са резултатите и препоръките от проведената оценка на въздействието на законодателството за регионално развитие, и изводи и препоръки от базови проучвания относно териториалния обхват на районите от ниво 1 и 2 и свързването на процесите на пространствено и регионално планиране. **Представен е предварителен документ, очертаващ рамката на бъдещите законодателни промени, около който се обединиха участниците в събитието.** Очаква се участниците в кръглата маса да направят свои предложения и коментари за промени в нормативната рамка във връзка с представения документ.

- С цел **изграждане на интегрирани системи за обществен транспорт в зоните на големите градове** в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт“ по Оперативна програма „Регионално развитие“ са предвидени 403 млн. лв. за развитието на

интегриран градски транспорт в 7-те големи града на страната – София, Пловдив, Варна, Бургас, Плевен, Русе и Стара Загора. Ще се акцентира върху създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия, изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи и въвеждане на природосъобразни видове градски транспорт. В Управляващия орган на Оперативна програма „Регионално развитие” е създадено звено за подпомагане изпълнението на проектите за интегриран градски транспорт.

През отчетния период Община Варна сключи договор за обществен превоз на пътници с „Градски транспорт” АД, в резултат на което по проекта е сключен договор за доставка на 70 броя автобуси.

• За изпълнение на мярката „Противодействие на свлачищните, ерозионните и абразионните процеси” през отчетния период е извършено следното:

Осъществяване на превантивни геозащитни мерки и дейности

– Извършени са превантивни дейности на територията на Република България чрез държавните дружества „Геозащита” – Варна, Плевен и Перник и отчетено изпълнение за 167 304 лв. с ДДС.

– Проведени са процедури по Закона за обществените поръчки и са сключени 4 договора за изпълнение, изготвен е доклад за стартиране на процедура за възлагане на обществени поръчки за извършване на допълнителни превантивни дейности.

Ефективен контрол върху строителство в свлачищни райони

– Издадени са 9 броя предварителни разрешения за извършване на геозащитни мерки и дейности или за строителство на сгради и съоръжения в свлачищни райони и 2 броя указателни писма по постъпили преписки за издаване на предварителни разрешения.

Извършване на геозащитни мерки и дейности за ограничаване на свлачищата, абразионните процеси по Черноморското крайбрежие и ерозионните процеси по Дунавското крайбрежие.

– Предприети са действия за довършване на преходни обекти, замразени с Акт (Образец 10) – „Укрепване свлачище кв. Изток, гр. Оряхово” – II етап и „Отводняване на с. Панаретовци”, община Сливен. Подписани актове (Образец 11) и по обектите се изпълняват строително-монтажните работи;

– Предприети са действия за решаване на проблеми, свързани с обекти „Гр. Царево – укрепване свлачище северен бряг” и „Укрепвани свлачище кв. Сарафово” – етап III.2, община Бургас”, едностранно прекратени от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройството през 2010 г., към момента действащи, съгласно влязло в сила съдебно решение. Изготвен е допълнителен доклад с предложени варианти за решение.

Други дейности, свързани с изпълнение на мярката:

– На проведено девето заседание на тематичната работна група за разработване на Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. е прието решение, с което по приоритетна ос № 7 „Превенция на риска” да бъдат подкрепени дейности, свързани с превенция на риска от свлачищни, ерозионни и абразионни процеси. Утвърдена е Методика за приоритизиране на свлачищата в Република България. Оценени са регистрираните 1 755 свлачища по одобрените критерии за

допустимост, изготвен е списък от 246 свлачища, за които се изработва графичен материал. Предстои оценяването им по тежестни критерии и приоритизирането им.

– Приключи работата на междуведомствената работна група за разработване на **проект на Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г.** и проект на Годишен план за 2014 г. за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия. Разработени са и са приети от работната група окончателните текстове на двата документа.

По програмите за трансгранично сътрудничество, за които България е определена за Управляващ орган, правителството на Република България отчита следните резултати:

- **Програма за трансгранично сътрудничество България – Сърбия 2007-2013 г.**

В периода 01.06.-31.12.2013 г. са сключени 14 договора за субсидия на обща стойност 2 445 769 евро. Стойността на разплатените средства по сключени договори е 3 531 373 евро.

В резултат на взетите мерки размерът на сертифицираните средства за 2013 г. е 4 919 669 евро и няма да бъдат загубени средства в резултат прилагане правилото n+3. Размерът на сертифицираните средства е по-голям от този на разплатените, тъй като част от средствата са разплатени в периода януари – юни 2013 г.

- **Програма за трансгранично сътрудничество България – Турция 2007-2013 г.**

В периода 01.06.-31.12.2013 г. са сключени 14 договора за субсидия на обща стойност 3 676 715 евро. Стойността на разплатените средства по сключени договори е 2 941 073 евро. Одобрени са за финансиране по третата покана за подаване на предложения 21 проекта на обща стойност 6 331 582 евро.

В резултат на взетите мерки размерът на сертифицираните средства за 2013 г. е 4 505 530 евро и няма да бъдат загубени средства в резултат прилагане правилото n+3. Размерът на сертифицираните средства е по-голям от този на разплатените, тъй като част от средствата са разплатени в периода януари – юни 2013 г.

- **Програма за трансгранично сътрудничество България – Македония 2007-2013 г.**

В периода 01.06.-31.12.2013 г. са сключени 27 договора на обща стойност 4 042 402 евро. Стойността на разплатените средства по сключени договори за субсидия е 1 899 110 евро.

В резултат на взетите мерки, размерът на сертифицираните средства за 2013 г. е 3 246 676 евро и няма да бъдат загубени средства в резултат прилагане правилото n+3. Размерът на сертифицираните средства е по-голям от този на разплатените, тъй като част от средствата са разплатени в периода януари – юни 2013 г.

И по трите програми са получени позитивни оценки на системите за управление и контрол в резултат на извършените одити на системите.

- **Програми за трансгранично сътрудничество между България и Сърбия/Македония и Турция 2014-2020 г.**

В резултат на положените усилия и проведените интензивни преговори с Европейската комисия, България успя да договори в следващия програмен период да бъдат изпълнявани отново **три отделни програми със Сърбия, Турция и Македония**, като категорично отхвърли идеята на Европейската комисия за създаване на една обща програма, което щеше да усложни кандидатстването и съществено да затрудни усвояването на средствата. След получаване на писменото становище от Европейската комисия се подведоха първите заседания на работните групи за програмиране.

В програмите за трансгранично сътрудничество, за които България е определена за Национален партниращ орган:

- **Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007-2013 г.**

Разплатените авансови и финални средства по договори за национално съфинансиране за периода 01.06.-31.12.2013 г. са около 1,2 млн. лв. В рамките на този период са верифицирани разходи на българските партньори на стойност 30 млн. евро. Министерството на регионалното развитие има задължения, свързани с разплащането само на националното съфинансиране по договорите за субсидия. Средствата от Европейския фонд за регионално развитие се разплащат от Управляващия орган в Румъния. Размерът на верифицираните разходи включва и разходите от Европейския фонд за регионално развитие, които се изплащат от Управляващия орган в Румъния.

По данни на Управляващият орган в Румъния размерът на сертифицираните разходи в края на 2013 г. е 69 877 435,38 евро. Средствата, които ще бъдат освободени, са в размер на 2 160 812,95 евро (ЕФРР).

- **Програма за европейско териториално сътрудничество Гърция – България 2007-2013 г.**

Верифицираните разходи на българските партньори за периода 01.06-31.12.2013 г. са на стойност 9 070 803 евро. Средствата се разплащат от Управляващия орган в Гърция.

По данни на Управляващият орган в Гърция целта съгласно правилото $n+3/n+2$ за 2013 г. 76 399 997 евро е постигната.

- **Програма за трансгранично сътрудничество Югоизточна Европа 2007-2013 г.**

- Сключен е 1 договор за национално съфинансиране с български партньор на стойност 17 602 лв.

- Разплатените авансови и финални средства по договори за национално съфинансиране възлизат на 48 627 лв.

- Верифицирани са разходи на българските партньори на стойност 109 308,30 евро.

- **Съвместна оперативна програма „Черноморски басейн” 2007-2013 г.**

- Разплатените авансови средства по договори за национално съфинансиране са на стойност 8 321 лв.

– Верифицирани са разходи на българските партньори на стойност 154 939,10 евро.

- **ИНТЕРРЕГ IVС 2007-2013 г.**

Верифицирани са разходи на българските партньори на стойност 194 670 евро.

В резултат на активната позиция на правителството и интензивната комуникация и Европейската комисия и държави партньори от Югоизточна Европа Европейската комисия взе решение за създаване на нова транснационална програма Арка между Балканите и Средиземно море – **Balkans-Mediterranean Arc** (все още не е одобрено като окончателно име на програмата). В програмата ще могат да участват партньори от Гърция, България, Кипър, Албания и Македония. По този начин в рамките на новия програмен период България ще участва в две транснационални програми (тази и програма Дунав).

- **Управление на пътни проекти по Програми за териториално сътрудничество на ЕС**

Подготвени са документи за верифициране на направените разходи за три проекта по трансграничното сътрудничество Румъния – България. Подготвени са искания за назначаване на контролори първо ниво за два от проектите по ТГС Румъния – България. Подготвен е и е изпратен Адендум 4 към Договора за финансиране за единия проект. **Рехабилитирани са 65 км пътища (втори и трети клас) и предстои да стартира рехабилитацията на 14 км пътища от Републиканската пътна мрежа.**

- **Изпълнение на Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион**

През 2013 г. основните усилия на България са съсредоточени върху включване на приоритетите на Стратегията в проектите на споразуменията за партньорство, оперативните програми и програмите за трансгранично и транснационално сътрудничество, които ще имат принос за изпълнение на стратегията и за мултиплициране на синергията между отделните инициативи.

В рамките на Втория годишен форум за Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион и срещата на регионалните министри на региона през месец октомври 2013 г. в гр. Букурещ министърът на регионалното развитие в качеството му на национален координатор представи как целите на Дунавската стратегия са застъпени в проектите на Споразумението за партньорство за програмния период 2014-2020 г., оперативните програми и как ще намерят отражение в процеса на предстоящото програмиране на програмите за трансгранично сътрудничество, отчитайки добрите практики от сегашния програмен период. В рамките на форума и на срещата на министрите са обменени добри практики, с цел планиране на релевантни регионални политики и програми. С министрите на Сърбия и Румъния, с които Министерството на регионалното развитие изпълнява програми за териториално сътрудничество, са обсъдени потенциалните възможности за съвместни проекти в съответствие с приоритетите на Дунавската стратегия. Целта е подобряване на ефективността на политиката за регионално развитие.

ПОВЕЧЕ ЗАЕТОСТ, НАМАЛЯВАНЕ НА БЕЗРАБОТИЦАТА

Мярка	Срок
Подготовка за определяне размера на линията на бедност за 2014 г. на база информация от НСИ съгласно Методиката за определяне на линията на бедност	30.11.2013 г.
Подготовка на проект на ПМС за приемане на нов размер на Линията на бедност през 2014 г. и координиране на дейностите по съгласувателната процедура и провеждане на консултации със социалните партньори	31.12.2013 г.
Възстановяване на диалога със социалните партньори в рамките на Националния съвет за тристранно сътрудничество	31.12.2013 г.
Разширяване на активните мерки на пазара на труда и разкриване на нови работни места за временна заетост за смекчаване на ефектите от растящата безработица:	
<ul style="list-style-type: none"> Развитие на дейностите по прогнозиране на бъдещите тенденции в търсенето и предлагането на труд и използване на резултатите от прогнозите при разработването и провеждането на секторните политики и отчитане на тяхното въздействие върху заетостта в процеса на планиране 	31.12.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> Разработване на Механизъм за включване на резултатите от прогнозите за търсенето и предлагането на труд в България при разработване и провеждане на държавната политика 	30.10.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> Подготвяне на пакет от „Младежки инициативи” след обсъждане със социалните партньори чрез изменения на Закона за насърчаване на заетостта, касаещи разширяването възможностите за наемане на младежи в рамките на осигурения бюджет за 2013 г. 	30.10.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> Повишаване на подготовката за заетост на младите хора и ограничаване на безработицата чрез изпълнение на Националния план за изпълнение на „Европейската гаранция за младежта” чрез увеличаване на възможностите за стажуване, чиракуване, осигуряване на субсидирана заетост за първа работа, активиране на младите хора, които не търсят работа, обучение на работното място за нискоквалифицираните под ръководството на наставник. Насърчаване на младежкото предприемачество в иновативни предприятия 	31.12.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> Програма „Старт на кариерата” се реализира с цел осигуряване на заетост на младежи до 29 г. 	30.11.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> Засилване на регионализацията чрез разнообразяване и повишаване качеството на регионалните програми за 	31.12.2013 г.

заетост и включване на социално слабите безработни в различни форми на активиране, ограмотяване и обучение	
<ul style="list-style-type: none"> • Субсидираната заетост на неравнопоставените групи (младежи, хора с увреждания, безработни над 50-годишна възраст и др.) с приоритетно ангажиране на частния сектор 	30.11.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> • Подкрепа за безработните от по-високите възрастови групи чрез обучение по ключови компетентности и субсидирана заетост за осигуряване на недостигащ стаж за пенсиониране 	30.11.2013 г.
<ul style="list-style-type: none"> • Обновяване на Национална програма „Помощ за пенсиониране” с цел включването ѝ в Националния план за действие по заетостта през 2014 г. с цел стартирането им през месец януари 2014 г. 	30.11.2013 г.
В рамките на бюджетната процедура за 2014 г. въвеждане на швейцарското правило за индексации на пенсиите от 2014 г.	31.12.2013 г.
Функциониране на Консултативен съвет за оптимизиране на осигурителната система към министъра на труда и социалната политика	30.09.2013 г.
Изпълнение на Плана за действие, съдържащ мерки за привеждане от Република България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2013-2014 г.)	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Подготовка за определяне размера на линията на бедност за 2014 г. на база информация от Националния статистически институт (НСИ), съгласно Методиката за определяне на линията на бедност

След разчети на база на информацията от НСИ и консултиране със социалните партньори и с пълен консенсус е прието **Постановление на Министерския съвет за актуализиране на размера на линията на бедност за страната за 2014 г. – 251 лв., като през 2013 г. е бил 241 лв.**

За изчисляване размера на линията на бедност всяка година се използват данните от изследването на бюджетите на домакинствата в България, провеждано от НСИ. Размерът се определя с оглед на гарантиране на минималните жизнени потребности от храна и нехранителни стоки и услуги.

Мярка: Възстановяване на диалога със социалните партньори в рамките на Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС)

След приети промени в Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни, обществени и други длъжности в публичния и частния сектор от 42-то Народно събрание, работата на НСТС е възстановена.

С Решение на Министерския съвет от 21 юни 2013 г. са определени представителите на Министерския съвет в Националния съвет за тристранно сътрудничество – г-жа Зинаида Златанова, заместник министър-председател и министър на правосъдието, за председател на Съвета, и г-н Хасан Адемов, министър на труда и социалната политика.

През периода август – декември 2013 г. са подписани 16 протокола от проведени заседания.

Постоянните комисии към НСТС, в които участват представители на социалните партньори, са провели общо 17 заседания в т.ч.: Комисията по трудово законодателство – 8, Комисията по доходи и жизнено равнище – 4, Комисията по осигурителни отношения – 3, и Комисията по бюджетна политика – 4.

Консултирани са 5 проекта на закони, внесени от народни представители, проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет за 2013 г., проект на Закон за държавния бюджет за 2014 г., данъчните закони за 2014 г., проектите на закони за бюджетите на Държавното обществено осигуряване и Националната здравноосигурителна каса за 2014 г., актуализирания размер на линията на бедността за 2014 г., размера на минималната работна заплата за страната, Актуализираната стратегия по заетостта на Република България за 2013-2020 г., Национален план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта, Национален план за действие по заетостта за 2014 г. и др.

Мярка: Разширяване на активните мерки на пазара на труда и разкриване на нови работни места за временна заетост за смекчаване на ефектите от растящата безработица

- Изготвен е първи вариант на модел за прогнозиране развитието на пазара на труда в дългосрочен план. Стартира подготовката на проучване на потребностите на работодателите от работна сила с определени характеристики.

- На 18 декември 2013 г. Министерският съвет прие Национален план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014-2020 г.

През второто полугодие на 2013 г. в дирекции „Бюро по труда”, в рамките на 4 месеца от регистрацията им, са предложени услуги на 17 699 безработни младежи до 29 г., в т. ч. на 7 974 безработни младежи до 24 г. Включените младежи до 29 г. по мерки от Закона за насърчаване на заетостта са 2 461.

- На 21 декември 2013 г. Министерският съвет прие Национален план за действие по заетостта 2014 г.

- На младежите със завършено висше образование, които са регистрирани в дирекции „Бюро по труда”, се предоставят възможности за придобиване на трудов опит и практически умения чрез работа в публичната администрация. Младежите се включват в програмата „Старт на кариерата”, като се назначават на длъжности, които съответстват на придобитото от тях образование. По програмата през второто полугодие на 2013 г. са включени 1 473 младежи.

- По процедурата за разработване на Национален план за действие по заетостта 2014 г., след оценка са одобрени за финансиране и са включени в Плана 256 **регионални програми за заетост** на 2 000 безработни лица. Планираните дейности са в широк диапазон – опазване на общественя ред и общинската собственост (училища, детски градини), екологични дейности, подкрепа за развитието на туризма, археологически разкопки и поддържане на паметници на културата.

- В изпълнение на мярката за субсидирана заетост на безработни от неравнопоставените групи (младежи, хора с увреждания, безработни над 50-годишна възраст и др.) по програми и мерки към 31 декември 2013 г. са работили общо 38 219 лица, от тях по мерки с приоритетно ангажиране на частния сектор са работили:

- младежи до 29 г. – 3 562;
- над 50 г. – 1 535 безработни лица;
- хора с увреждания – 942 безработни лица;
- продължително безработни – 152 безработни лица.

- С цел подкрепа за безработните от по-високите възрастови групи чрез обучение по ключови компетентности и субсидирана заетост за осигуряване на недостигащ стаж за пенсиониране през второто полугодие на 2013 г. са включени:

- 221 лица в проект „Подобряване пригодността за заетост на безработни лица чрез повишени професионални и ключови компетентности“;
- 22 безработни лица в Национална програма „Помощ за пенсиониране“;
- 677 безработни лица в мярката за безработни над 50-годишна възраст (чл. 55а от ЗНЗ).

- **Националната програма „Помощ за пенсиониране“ е включена в НПДЗ през 2014 г.** като се разшири кръгът на правоимащите, тъй като условието за включване, а именно недостигащият стаж и възраст за пенсиониране, от 16 месеца е увеличен на 24 месеца.

Мярка: Въвеждане на швейцарското правило за индексации на пенсиите от 2014 г.

Прието е изменение на чл. 100 от Кодекса за социално осигуряване, с което се **въвежда т. нар. „швейцарско правило“** за осъвременяване на пенсиите. Посочената разпоредба предвижда, че пенсиите, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват ежегодно от 1 юли с решение на Надзорния съвет на Националния осигурителен институт с процент, равен на сбора от 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година.

По този начин ще бъдат защитени по-добре доходите на пенсионерите и всички пенсии ще бъдат индексирани от 1 юли 2014 г., като предвиденото осъвременяване е в размер 3 на сто, за което са предвидени 120 млн. лв.

Мярка: Функциониране на Консултативен съвет за оптимизиране на осигурителната система към министъра на труда и социалната политика

За периода от създаването му през юли 2013 г. до момента са проведени 10 заседания на Консултативния съвет, на които се финализира обсъждането на краткосрочните мерки за оптимизиране на осигурителната система, които се предлага да влязат в сила от 2014 г.

Най-важната част от обсъжданите предложения относно реформирането на пенсионната система са промените в условията за пенсиониране, възстановяването на т. нар. „швейцарско правило” за осъвременяване на пенсиите, въпросите, свързани с максималния размер на получаваните една или повече пенсии (т. нар. „таван” на пенсиите), максималния размер на осигурителния доход и др.

Мярка: Изпълнение на Плана за действие, съдържащ мерки за привеждане от Република България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2013-2014 г.)

Правителството на Република България работи по изпълнение на Плана за действие, съдържащ мерки за привеждане от Република България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания (2013-2014 г.), като към декември 2013 г. отчита следното:

- В изпълнение на мярката „Разработване на механизми и определяне на отговорни органи за координация, мониторинг и независим мониторинг” по Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН продължава работата на създадената работна група по координация за изпълнение на Плана за действие. Основните задачи на групата са координация на изпълнението на двугодишния план за действие, разработване на механизъм за координация и мониторинг съгласно чл. 33 от Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН, както и определяне на органи за прилагане.

- Междуведомствена работна група разработи проект на Концепция за прилагане на чл. 19 от Конвенцията за правата на хората с увреждания и в изпълнение на Плана за действие за привеждане от Република България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2013-2014 г.).

- На 11 и 12 ноември 2013 г. в София е проведен международен семинар на тема „Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН и План за действие за нейното прилагане”.

- Междуведомствена работна група разработи проект на първоначалния Доклад на Република България по прилагането на ратифицираната Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН.

- Междуведомствена работна група разработи проект на лесна за четене версия на Конвенцията за правата на хората с увреждания в изпълнение на т. 10 от Плана за действие, съдържащ мерки за привеждане от Република България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания, приет с Решение от на Министерския съвет от 19.10.2012 г.

Освен предвидените в първия етап на изпълнение на Програмата на правителството мерки, Министерството на труда и социалната политика работи по изпълнението на всички социални приоритети, част от правителствената програма „Държавност, развитие и справедливост”. Постигнати са следните резултати:

Мярка: Приемане на Национална стратегия за дългосрочна грижа и план за действие за нейното изпълнение

Националната стратегия за дългосрочна грижа е приета на заседанието на Министерския съвет на 21.12.2013 г. (Решение № 2 от 07.01.2014 г.)

Стратегията има за цел създаване на условия за независим и достоен живот за възрастните хора и хората с увреждания чрез подобряване на достъпа до социални услуги и тяхното качество, разширяване на мрежата на тези услуги в страната, деинституционализация, както и насърчаване на взаимодействието между здравните и социалните услуги.

Проектът на Националната стратегия за дългосрочна грижа съдържа концептуална рамка за развитие на дългосрочната грижа в България, която се основава на актуалното състояние на услугите за възрастни хора и хора с увреждания и ключовите предизвикателства в сектора. Ключовите мерки за реализация на целите в областта на политиката за развитие на дългосрочната грижа са структурирани в няколко основни направления: разширяване достъпа до социални услуги, подобряване на тяхното качество и насърчаване взаимодействието между здравни, социални и обучителни услуги; насърчаване процеса на деинституционализация на възрастните хора и хората с увреждания, настанени в специализирани институции; насърчаване процеса на деинституционализация на здравните грижи; осигуряване на подкрепа за лицата и специалистите, полагащи грижи за възрастните хора и хората с увреждания; повишаване на ефективността и подобряване механизмите за финансиране на услугите.

Изпълнението на Стратегията ще се осъществи посредством разработването и прилагането на План за действие за нейното изпълнение, който ще се приеме от Министерския съвет и в който ще се включат конкретните мерки, проектите и дейностите, както и отговорните за тяхното изпълнение институции, сроковете, размерът и източниците на финансиране.

Мярка: Предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие за деца от 0 до 7 г. и техните семейства по проекта за социално включване, който се финансира от Международната банка за възстановяване и развитие

На 21 октомври 2013 г. Министерският съвет одобри изменението на Заемното споразумение (проект за социално включване) между Република България и Международната банка за възстановяване и развитие и предложи на Народното събрание на основание чл. 85, ал. 3 от Конституцията на Република България да ратифицира със закон изменението на Заемното споразумение.

Законът за изменение на Заемното споразумение е ратифициран от Народното събрание. Заемът е удължен до 30.09.2015 г.

Мярка: Засилване на процеса на деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания чрез разширяване на мрежата от услуги в домашна среда, социални услуги в общността и подобряване на взаимодействието между социалните и здравните услуги

Създадена е междуинституционална работна група за разработване на изменения в условията и реда за извършване дейностите по Националната програма „Асистенти на хора с увреждания”.

Министерският съвет прие изменение на Решение на Министерския съвет за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности през 2014 г. По този начин се увеличават стандартите за социалните услуги, делегирани от държавата дейности.

Мярка: Прилагане на отраслов подход за осигуряване на висококвалифицирана работна сила за заетост на качествени и високопроизводителни работни места в традиционните сектори на икономиката и насърчаване на заетостта във високотехнологичните сектори, новите енергийни сектори, секторите с висока добавена стойност, включително на „зелени работни места”, с цел ограничаване на безработицата”

През второто полугодие на 2013 г. 183 безработни лица са включени в субсидирана заетост на „зелени работни места” по чл. 55д от Закона за насърчаване на заетостта.

Мярка: За нискоквалифицираните, включително роми, субсидираната заетост ще се съчетава с ограмотяване, мотивационно обучение, обучение по ключови компетентности и за придобиване на професия, за да се постига не само предотвратяване на крайната бедност и осигуряване на доходи, но и придобиване на умения и квалификация

Национална програма за обучение на безработни лица на социално подпомагане е включена в Националния план за действие по заетостта през 2014 г. Целта е предоставяне на възможности за включване в обучение (за ограмотяване, мотивационно и професионално обучение и за придобиване на ключови компетентности) на лица на социални помощи, полагащи обществено полезен труд.

В резултат от работата на назначените медиатори по програма „Активиране на неактивни лица” през второто полугодие на 2013 г. в дирекции „Бюрата на труда” са регистрирани 5 959 неактивни лица; устроени са на работа 1 576 лица, от тях 974 – по програми и мерки.

Мярка: По отношение на курсовете за обучение е важно да се осигури достъп, особено за безработните от селата, да се повиши качеството на обучението

В Националния план за действие по заетостта през 2014 г. е осигурено бюджетно финансиране за включване на повече от 12 хиляди безработни лица в обучения за придобиване на професионална квалификация и на ключови компетентности. Предвидени са средства за транспортни разходи на обучаемите, които живеят в населени места, различни от мястото на провеждане на обучението. Това ще гарантира достъп до обучение на безработни от малки населени места.

Мярка: Агенцията по заетостта ще развива своя капацитет за предоставяне на индивидуализирани услуги, повече електронни услуги, възможности за самоинформирани на безработните, разширяване на пазарната си ниша към сегмента на по-качествените работни места

Разработена е нова официална страница на Агенция по заетостта с използване на последните достижения в областта на уеб дизайна и програмирането – потребителски ориентиран интерфейс, бързо действие и работа с търсещи машини, която включва:

- Обществено достъпна част, видима за всички потребители на интернет;
- Секция, достъпна само за служители на Агенция по заетостта и териториалните поделения, в която ще се публикуват документи за вътрешно ползване в агенцията;
- Многопотребителски бек-офис, с помощта на който предварително оторизирани служители за съответните модули попълват и актуализират извежданата информация;
- Реализиран е интерфейс за on-line подаване на заявка за свободни работни места от работодател;
- Търсещите работа лица могат да попълват електронна форма за регистрация в дирекциите „Бюро по труда”, като информацията автоматично се препраща към съответното бюро по труда;
- Данните, подавани чрез двете нови електронни услуги, могат да се импортират в информационната система на Агенция по заетостта.

Мярка: Повишаване на минималната работна заплата

С Постановление на Министерския съвет от 31.10.2013 г. от 1 януари 2014 г. минималната месечна работна заплата за страната е увеличена с близо 10 на сто – на 340 лв. През 2013 г. минималната работна заплата беше 310 лв.

Мярка: Спиране увеличаването на изискуемия за пенсиониране осигурителен стаж и възраст и въвеждането на гъвкави условия за пенсиониране при недостиг на до 2 години осигурителен стаж и/или възраст след консултации със социалните партньори

Със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2014 г. са направени промени, свързани с условията за пенсиониране на работещите при условията на най-масовата – трета, категория труд. За 2014 г. за тях се запазват условията за пенсиониране от 2013 г., а именно:

- за жените – навършена възраст 60 г. и 8 месеца и осигурителен стаж 34 г. и 8 месеца;
- за мъжете – навършена възраст 63 г. и 8 месеца и осигурителен стаж 37 г. и 8 месеца.

На 18 декември 2013 г. Народното събрание прие и Закон за изменение на Кодекса за социално осигуряване – ЗИДКСО (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.), с който са приети и други промени, свързани с условията за пенсиониране, в сила от 1 януари 2014 г.

– Изменя се чл. 69, ал. 1 от КСО, като военнослужещите придобиват право на пенсия при освобождаване от служба независимо от възрастта им при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България. Така се възстановяват условията за придобиване право на пенсия от военнослужещите, действали преди измененията от 1.01.2013г., като се премахва възрастта за пенсионирането им.

– Променя се разпоредбата на § 4, ал. 1 от ПЗР на КСО, която урежда правото на пенсия на лицата, работили при условията на първа и втора категория труд, като и за тях се запазват условията за пенсиониране от 2013г. До 31 декември 2014 г. включително, лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд или 15 години при условията на втора категория труд, могат да се пенсионираат при навършване на възраст 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете при първа категория труд или 52 години и 8 месеца за жените и 57 години и 8 месеца за мъжете при втора категория труд, и ако имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете.

– Запазват се условията за пенсиониране и на учителите, за които е предвидено до 31 декември 2020 г. включително да придобиват право на пенсия за осигурителен стаж и за възраст 3 години по-рано от възрастта им по чл. 68, ал. 1 и учителски осигурителен стаж 25 години и 8 месеца за жените и 30 години и 8 месеца за мъжете.

– При обсъждането на този ЗИДКСО, Народното събрание не прие предложението за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер на лица с недостигащ до 24 месеца осигурителен стаж и/или възраст.

Запазването на условията за пенсиониране през 2014 е както за работещите при условията на първа и втора категория труд, така и за работещите при условията на трета категория труд.

Мярка: Актуализиране на размера на месечните семейни помощи за деца в зависимост от възможностите на държавния бюджет

На 21 юни 2013 г. Министерският съвет прие Постановление, с което еднократната целева помощ за ученици, записани в първи клас на държавно или общинско училище през учебната 2013/2014 г. се определя в размер на 250 лв. Чрез тази помощ са подкрепени семействата на над 48 300 първокласници, за да могат те да получат равен старт в училище.

В държавния бюджет за 2014 г. са заложили диференцирани размери за месечни помощи за деца до завършване на средно образование, но не по-късно от 20 годишна възраст, като чрез промени в Закона за семейни помощи за деца се **въвежда правило за определяне на по-високи размери на месечните помощи за:**

- второ дете в семейството – 50 лв.;
- дете с трайни увреждания в размер на 200% от помощта за второ дете – 100 лв.;
- дете-близък в размер на 150% от помощта за второ дете – 75 лв.

Мярка: Актуализиране на размера на месечната добавка за деца с трайни увреждания в съотношение 70% от минималната работна заплата

С държавния бюджет за 2014 г. размерът на месечната добавка за деца с трайни увреждания се увеличава от 217 лв. на 240 лв.

Мярка: Подобряване на критериите за отпускане на определени видове семейни помощи; Подобряване на контрола с оглед предотвратяване на недобросъвестно получаване на семейни помощи за деца

Сформирана е работна група за разработване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейните помощи за деца.

Мярка: Подобряване целенасочеността на социалните помощи, повишаване на ефективността на програмите за социално подпомагане

С Наредба № РД07-6/25.10.2013 г. за изменение и допълнение на Наредба № РД-07-5 от 2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление е създадена правна възможност за запазване на размера на помощта от предходния отоплителен сезон като се отчетоха настъпилите промени в цената на електроенергията за битовите потребители и се гарантира по-добрата социална защита на най-уязвимите социални групи.

Министърът на труда и социалната политика определи целевата помощ за отопление за отоплителен сезон 2013/2014 г. в месечен размер на 65,72 лв., не се допусна намаление на размера на помощта в съответствие с намалението на цената на електроенергията. По този начин се реализира фактическо увеличение на тази помощ с около 6 лева месечно за предстоящия отоплителен сезон.

На 21.12.2013 г. Министерският съвет на Република България прие Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 17 на Министерския съвет от 2007 г. за определяне на условията и реда за разходване на целевите средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес.

С направените промени се създадат оптимални условия за по-ефективно разходване на ограничените бюджетни средства в интерес на хората от горечитираната рискова група, които имат неотложна нужда от медицинска помощ в болнично лечебно заведение. Ще бъде преодоляно несъответствието между нормативно определените ангажименти и отговорности на структурите на Агенцията за социално подпомагане и реалната им ресурсна осигуреност.

С предлаганите промени се гарантира, че дейността на участниците в този процес ще бъде съобразена с тяхната функционална, квалификационна, професионална и институционална компетентност, което значително ще подобри резултатите от реализирането на тази добра социално-защитна мярка.

През 2014 г. месечни средства за джобни разходи в размер на 33 лв. ще получават всички ученици, настанени в специализирани институции за деца (дом за деца, лишени от родителска грижа, дом за деца с физически увреждания, дом за деца с умствена изостаналост), както и в социалните услуги от резидентен тип – преходно жилище, кризисен център и център за настаняване от семеен тип. Тези средства се определят

ежегодно с Решение на Министерския съвет за съответната година и се изплащат чрез бюджетите на общините, на чиято територия се намират съответните услуги.

Мярка: Насърчаване на трудовата заетост и обучението на подпомаганите трайно безработни лица в трудоспособна възраст за повторното им включване на пазара на труда

В изпълнение на Националната програма „Активиране на неактивни лица” са назначени **33 психолози и 10 мениджъри на случай (кейс-мениджъри)**, които предоставят услуги по психологическо подпомагане и мотивиране на безработни лица за активно поведение на пазара на труда, вкл. и на продължително безработни и обезкуражени лица. Мениджърите на случай са посредник между лицата и институциите, които предоставят социални, здравни, образователни и др. услуги, допълващи посредническите услуги, предоставяни от бюрата по труда. През второто полугодие на 2013 г. **777 безработни лица са получили индивидуално психологическо подпомагане, във форми за групово психологическо подпомагане са се включили 944 безработни лица, 1 210 безработни лица са ползвали индивидуално консултиране предоставено от кейс-мениджъри.**

През второто полугодие на 2013 г. (данните са до края на ноември) са проведени **490 „Ателие за търсене на работа”**. Чрез участието си в ателиетата **2 613 от безработните лица са придобили или са подобрили уменията си за търсене на работа, получили са нужната мотивация и увереност, за да убедят работодателите в своите възможности.**

Мярка: Синхронизиране на националното законодателство в областта на антидискриминацията в съответствие с промените в европейското законодателство

Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация с цел синхронизиране на националното законодателство с европейското. Законопроектът е одобрен от Министерския съвет и е внесен в Народното събрание през ноември 2013 г. Законопроектът е разпределен на следните комисии в Народното събрание: Комисията по правата на човека и жалбите на гражданите (водеща) и Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове.

Мярка: Разработване на Закон за равнопоставеността между половете

Сформирана е междуведомствената работна група за изготвяне на **проект на Закон за равенство между половете** във връзка с изпълнението на ангажиментите, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, и Плана за действие за изпълнение на заключителните препоръки към Република България, отправени от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията срещу жените (CEDAW).

На 18.12.2013 г. Министерският съвет на Република България прие **Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за 2014 г.** Специално внимание е отделено на изпълнението на мерки за насърчаване на равенството между жените и мъжете в процесите на вземането на решения; изграждането на административен капацитет в органите на централната и местната власт, съдебната система, социалните партньори и обществото като цяло и повишаване на информираността и чувствителността по проблемите на равнопоставеността на половете

и антидискриминацията, както и предприемането на конкретни действия за актуализиране на Националната стратегия за насърчаване равнопоставеността на половете за периода 2009-2015 г. с времеви хоризонт до 2020 г.

Борбата с насилието срещу жени във всичките му форми, включително домашното насилие е също един от важните приоритети на българските институции и организации за 2014 г.

Правителството отчита и други резултати, които не са заложили Програмата и Плана за действие „Първи етап на изпълнение на Програмата на правителството в условията на довършване на сегашния и планиране на новия бюджетен цикъл“:

- **Правителството изпълнява мярката от Управленската програма за адекватно ежегодно актуализиране на размера на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст.**

От 1 юли 2013 г. размерът на обезщетението за отглеждане на дете от 1 до 2 г. се увеличи от 240 лв. на 310 лв., а със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2014 г. той достига 340 лв.

- **Мярка от програмата на правителството:** Разширяване на обхвата на програмата за целево енергийно подпомагане, чрез актуализиране на диференцирания минимален доход (ДМД) за отопление за всички целеви групи. Правителството поема ангажимент да се повиши границата за достъп до целева помощ за отопление, така че да се разшири обхватът на програмата за целево енергийно подпомагане и повече хора, изпаднали в затруднение, да могат да получат подкрепата на държавата.

С увеличението на диференцирания минимален доход за отопление с 15 лева при запазване на принципа на диференциран подход се увеличава доходната граница на всичките 16 рискови групи, с което обхватът на програмата за целево енергийно подпомагане ще се увеличи с около една четвърт, като за отоплителния сезон 2013-2014 г. са обхванати 251 876 лица при 210 711 лица за предходния отоплителен сезон.

- **Прието е Постановление на Министерския съвет от 18 ноември 2013 г., с което се предвижда да се изплати допълнителна сума в размер 50 лв. на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите, заедно с добавките и компенсациите към тях за месец декември 2013 г. са в размер до 251 лв. включително. Допълнителните суми от 50 лв. (т. нар. „коледни добавки“) са изплатени заедно с пенсиите за декември 2013 г.**

- **Разработен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравословни и безопасни условия на труд с цел да се повиши качеството на контрола на професионалните рискове, одобрен от Министерския съвет на 12.12.2013 г. и внесен за разглеждане и приемане от Народното събрание.**

Чрез определяне на конкретни права, задължения и отговорности на заместник-председателя на комитета по условия на труд и на представителя на работещите по безопасност и здраве при работа в групата по условия на труд в предприятията ще се създаде основа за повишаване качеството на социалния диалог.

- **Разработен е проект на Наредба за минималните изисквания за микроклимата на работното място, с която се определят норми на параметрите на микроклимата във въздуха на работни места: температура, влажност, скорост на движение на въздуха и топлинно облъчване, както и минималните изисквания за защита**

на работещите от съществуващи или потенциални рискове за здравето и безопасността, причинени от параметрите на микроклимата на работни места в сгради и от неблагоприятни климатични условия при работа на открито.

КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

„Образованието е сферата, в която социалният фактор най-добре се припокрива с факторите на конкурентоспособността и растежа. То ще продължи да бъде приоритет за правителството”

Пламен Орешарски
Министър-председател
на Република България

Мярка	Срок
Предложения за усъвършенстване на системата на делегираните бюджети в образованието. Въвеждане на допълнителни фактори за оценяване на развитието на учебния процес.	31.10.2013 г.
Промяна в Закона за професионалното образование и обучение	30.11.2013 г.
Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 г.	31.12.2013 г.

Изпълнение:

Образованието и науката са приоритет в политиката на правителството. Правителството има ясното виждане, че образованието не е разход, то е инвестиция и затова ще се работи много в тази насока. За първи път, след четирите години на замразяване на бюджета за образование, средствата, отделени в държавния бюджет на Република България за 2014 г. са увеличени. Общата сума на бюджета е 3 062 900 млрд. лв., като в тази сума са включени и допълнителни 100 млн. лв. от Централния бюджет на Република България.

Мярка: Предложения за усъвършенстване на системата на делегираните бюджети в образованието. Въвеждане на допълнителни фактори за оценяване на развитието на учебния процес

- За повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование, в държавния бюджет на Република България са предвидени допълнителни 40,1 млн. лв. Част от тях ще бъдат усвоени именно за усъвършенстване на системата на делегираните бюджети. Това ще бъде постигнато чрез:

С проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г. (ЗДБРБ) е предложено да се допълнят разпоредбите на Закона за народната просвета, които регламентират прилагането на системата на делегираните бюджети. Целта е да се усъвършенства разпределителният механизъм на средствата за образование. **Чрез допълнение ще се създаде задължителна добавка за условно-постоянни разходи, които не са в пряка зависимост от броя на децата/учениците.** Това ще доведе до намаляване на различията между големи и малки училища и ще се намали ефектът на мащаба и зависимостта на бюджетите единствено от броя на децата/учениците.

Усъвършенстването на системата на делегираните бюджети цели да постави акцент върху качеството на образованието. Новата формула предвижда, училища показали подобри резултати между външните оценявания, да получават допълнителни средства.

• **Разработен е модел за финансиране по единни разходни стандарти на извънучилищните педагогически учреждения при организиране свободното време на учениците.** Средствата са планирани в рамките на средствата за структурни мерки и програми за развитие на образованието в размер до 100 000 000 лв. от проекта на Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г. **Тази мярка цели спиране на процеса по закриване на извънучилищните звена, постигане на устойчивост и предвидимост на средствата за съществуването им.**

Мярка: Промяна в Закона за професионалното образование и обучение

Предложени са изменения и допълнения в Закона за професионалното образование и обучение. Целта е постепенното въвеждане на дуалната система на обучение – едновременно учене и работа. Предвидени са 8,6 млн. лв. за подобряване на системата на професионалното образование. Дългосрочна цел на тази политика е постепенно преодоляване на младежката безработица и осигуряване на възможност на завършилите ученици за първо работно място. За изпълнението на тези цели са предложени изменения и допълнения в Закона за професионалното образование и обучение, насочени към:

- Въвеждане на система за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение;
- Въвеждане на система за идентифициране и признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности;
- Прилагане на Национална квалификационна рамка;
- Осигуряване на гъвкава система за професионално образование и обучение;
- Въвеждане на защитени професии, необходими за развитието на регионите и за стратегическите отрасли на икономиката;
- Насочване на средства към професионалните гимназии;
- Увеличение на единния разходен стандарт за професионално обучение;
- Модернизиране на материалната база на професионалните училища;
- Инвестиции в работилници, лаборатории и други специализирани помещения за практическо обучение;
- Създаване на тясна връзка между професионалното образование и бизнеса с цел подготовка на кадри за нуждите на регионалната икономика.

Създадена е междуведомствена работна група за разработване на план за действие и финансово осигуряване на реформирането на професионалното образование и обучение.

Мярка: Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 г.

Изготвен е проект на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 г., в която са залегнали мерки и дейности, целящи реформиране на висшето образование с оглед синхронизирането му с другите национални политики.

До момента проектът на Стратегия е обсъден на заседание на Съвета на ректорите, както и със студенти. Документът е публикуван на електронната страница на Министерството на образованието и науката, където има и електронен адрес за мнения и препоръки. В

края на месец януари 2014 г. всички постъпили предложения ще бъдат обобщени и обсъдени от комисия, която ще предложи окончателен вариант на Стратегията.

В бюджета на Република България за 2014 г. за **реформирани в системата на висшето образование са предвидени допълнително 21,5 млн. лева. Целта е:**

- Повишаване качеството на висшето образование чрез осъществяване връзката между обучение и бизнес;
- Насочване на финансирането към висшите училища, чийто студенти имат най-добра професионална реализация;
- Мотивиране на желаещите да се обучават в педагогически, технически инженерни и професионални направления, от които има нужда пазара на труда;
- Връщане на науката в университетите – насочване на средства за научна инфраструктура и повишаване на възможностите студентите да се включват в научни проекти още по време на обучението си.

Освен предвидените в първия етап на изпълнение на Програмата на правителството мерки, през отчетния период е извършено следното:

Мярка: Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри

В изпълнение на тази мярка вече е изготвен проект на Националната стратегия и са предвидени **допълнителни средства в размер 2 млн. лв.** Целта на стратегията е разработване и утвърждаване на мерки за привличане на млади учители в системата на средното образование.

Проектът на **Националната стратегия за развитието на педагогическите кадри** е обсъден на редовните заседания на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество и на Обществения съвет към министъра на образованието и науката. В нея са разработени мерки за привличане на млади учители в системата на средното образование чрез:

- Осигуряване на стипендии за студентите в педагогическите специалности;
- Създаване на възможност за стажове на студенти от 4 и 5 курс в реална училищна среда;
- Въвеждане на длъжност „стажант учител”;
- Осигуряване на възможности за преференциални кредити и по-ниски наеми на жилища за учители в отдалечени райони.

Във връзка с това се **иницират и промени в Наредба № 5, отнасящи се до намаляване на сроковете за придобиване на професионално-квалификационните степени.** Предвиждат си и промени и по отношение на кариерното развитие на педагогическите кадри, за да се намалят сроковете за преход от младши учител, старши учител и т. н.

По проект „Квалификация на педагогическите специалисти” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г., **са обучени 5 943 педагогически специалисти по следните теми:**

- „Обучение на учители за работа с деца и ученици със специални образователни потребности”;
- „Обучение на учители за формиране на знания, умения и компетентности за работа в интеркултурна среда”;

- „Обучение на педагогически специалисти за формиране на знания, умения и компетентности за оценяването на учениците”;
- „Обучение на детски учители за работа в групите за задължителна предучилищна подготовка”.

Мярка: Реформиране на професионалното образование и обучение. Обвързване с потребностите на пазара на труда. Развитие на публично-частното партньорство

- **Разработен е проект на Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.**, който е публикуван за обсъждане на електронната страница на Министерството на образованието и науката и на портала за обществени консултации (www.strategy.bg) на Министерския съвет.

- **Подготвен е проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален съвет за учене през целия живот като постоянно действащ орган към Министерския съвет за провеждането на държавната политика в сферата на ученето през целия живот.**

- **Подготвени са:**

- Проект на Решение на Министерския съвет за изменение и допълнение на Решение на Министерския съвет от 20.07.2009 г. за приемане на Списъка на регулираните професии в Република България;

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации.

- **Разработен е проект на Национална стратегия за развитието на педагогическите кадри**, който е обсъден на редовните заседания на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество и на Обществения съвет към министъра на образованието и науката.

- По проект „Квалификация на педагогическите специалисти”, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013 г. са **обучени 5 943 педагогически специалисти**.

- В края на октомври 2013 г. Министерският съвет прие **Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020 г.)**.

Стратегията е разработена съгласно препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г., засягаща политиките за намаляване на преждевременното напускане на училище (2011/С 191/01), както и със стратегическата рамка на ЕС за сътрудничество в областта на образованието и обучението. Постигането на целите на стратегията се осъществява чрез три ключови мерки за:

- Превенция, която цели предотвратяване причините за преждевременно напускане на училище;

- Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане;

- Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите училище отново да се включат в образованието или до придобият квалификация.

Изпълнението на мерките, заложи в документа, ще доведе до постигане на националната цел за България, която предвижда **до 2020 г. делът на преждевременно напусналите образователната система да спадне под 11%, при 12,5% за 2012 г.** Стратегията изисква прилагането на междусекторен подход на национално, общинско и училищно равнище, гарантиран от Координационен механизъм между институциите, както и участието на неправителствения сектор в разработването и изпълнението на специфични политики за образование и в подобряването на материално-техническите, социалните и психолого-педагогическите условия, включително и чрез възможностите на публично-частното партньорство.

Мярка: Укрепване на обществените организации (БАН, ССА, ДВУ) чрез устойчиво финансиране на научни изследвания с акцент върху резултатите от изпълнените задачи

Осъществява се процедура за подкрепа на научни форуми с международно участие, провеждани в България, отговарящи на приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания. **Финансирани са 19 научни събития.**

- Организиран са информационни събития по европейски научни програми и инициативи за популяризиране на възможностите за използване на различни финансови инструменти за подкрепа на изследователски проекти.
- **Разработени са конкурсни процедури и документации за:**
 - Съвместни Българо-китайски научноизследователски проекти (2014-2016 г.);
 - Съвместни научноизследователски проекти между Република България и Германската служба за академичен обмен (DAAD) за изпълнение в периода 2014-2015 г.;
 - Съвместни изследователски проекти между България и Украйна за периода 2014-2016 г.
- Подготвена е Програма за сътрудничество в областта на науката и технологиите между правителствата на Република България и Република Индия 2014-2016 г.
- **Предоставено е национално съфинансиране в размер на 2 млн. лв. за научни проекти** по Седма рамкова програма на Европейската комисия и програмата за сътрудничество в областта на науката и техниката – COST.
- В процес на подготовка е първата работна програма за периода 2014-2015 г. по Рамковата програма за наука и иновации „Хоризонт 2020”.
- Актуализиран е националният списък на научноизследователски организации, които могат да приемат чужденци за разработване на научноизследователски проекти.
- В процес на актуализация е нормативната уредба в областта на научните изследвания и иновациите с цел обединяване на инструментите за подкрепа на науката и иновациите – Фонд „Научни изследвания” и Национален иновационен фонд.
- В рамките на процедура за **подбор на докторанти, пост-докторанти и млади учени** за едномесечни обучения във високотехнологични научни комплекси и инфраструктури са **сключени 41 договора с млади учени.**
- **Разработена е Методология за кариерно развитие на млади учени за професионална реализация в практиката и науката.**

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПО-КАЧЕСТВЕНО И ДОСТЪПНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Мярка	Срок
Подкрепа за държавните и общинските лечебни заведения в по-малките населени места чрез утвърждаване на методика за реда и критериите за субсидиране на общинските лечебни заведения за болнична помощ в труднодостъпни и отдалечени райони, съгласувано с Националното сдружение на общините	31.12.2013 г.
Актуализиране на медицинските стандарти, утвърдени с наредби на министъра на здравеопазването, с оглед съобразяване на изискванията на нивата на компетентност на болничните структури с потребностите на обслужваното население за гарантиране на базова медицинска помощ, кадрова и апаратурна обезпеченост	31.10.2013 г.
Стартиране на процедура по актуализиране на Националната здравна карта с оглед създаване на предпоставки за обезпечаването на потребностите на населението на национално, регионално и общинско ниво от различни видове медицинска помощ (извънболнична помощ; спешна помощ; болнична помощ)	30.09.2013 г.
Изготвяне на анализ и конкретни планове и мерки за възстановяване и оптимизиране на дейности в общински болници в отдалечени и труднодостъпни райони (възстановяване на дейността на болницата в гр. Девин)	30.11.2013 г.
Създаване на регламенти за консултативна помощ и взаимовръзка с областните МБАЛ, както и с по-високотехнологични структури в системата с оглед своевременно оказване на необходимата медицинска помощ	31.10.2013 г.
Осъществяване на промени в Наредба № 34 за придобиване на специалност в системата на здравеопазването в насока либерализиране на приема на специализанти, оптимизиране процеса на специализация и актуализиране на номенклатурата на специалностите в системата на здравеопазването	31.10.2013 г.
Промяна в Наредбите за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от регулираните медицински професии	31.10.2013 г.
Усъвършенстване на съществуващата, разработване и въвеждане на нова нормативна база на Спешната помощ	31.12.2013 г.
Оценка на състоянието на системата за спешна медицинска помощ по отношение на достъпа на населението до спешна медицинска помощ. Регламентиране на критерии за осигуреност на населението с медицински екипи по видове, показатели за брой население, площ на обслужвана територия, характеристика на заболяемостта, здравна инфраструктура и др.	31.12.2013 г.

Утвърждаване на критерии и стандарти за териториално разпределение на структурите за спешна медицинска помощ. Изработване на карта на разпределението на структурите на спешна медицинска помощ	31.12.2013 г.
Промяна в политиката на ценообразуване на лекарствата, с цел овладяване на тенденцията на повишение на цените и стъпки за тяхното последващо намаление	31.12.2013 г.

Изпълнение:

Създадена е **Национална здравна стратегия 2014-2020 г.** и е разработен План за действие за нейното изпълнение. Предложените мерки отговарят на условията за икономическа устойчивост, стимулиране на ефективността и разходоефективно съсредоточаване на ресурси. Тяхното изпълнение ще допринесе за по-лесния достъп до здравни услуги. Националната здравна стратегия е задължително предварително условие за получаване на средства от европейските фондове за сектор „Здравеопазване“. Създаденият документ отговаря напълно на критериите, заложи от Европейския съюз. След широко публично обсъждане, включително със Световна здравна организация и Световна банка, Стратегията е приета от Министерски съвет на 21.12.2013 г.

Мярка: Подкрепа за държавните и общинските лечебни заведения в по-малките населени места чрез утвърждаване на методика за реда и критериите за субсидиране на общинските лечебни заведения за болнична помощ в труднодостъпни и отдалечени райони, съгласувано с Националното сдружение на общините

Изготвена е Методика за субсидиране и списък с лечебните заведения в малките и труднодостъпни места, които ще получат субсидия общо в размер на 6 млн. лв. Въз основа на обективни критерии, изработени в изключително тясно сътрудничество с Национално сдружение на общините в Република България, е създаден списък, включващ 36 общински болници в труднодостъпни и отдалечени райони, които ще получат финансиране от държавата за осъществяване на спешна медицинска помощ, с цел да бъде гарантиран достъпът до качествени и навременни здравни услуги за населението.

Мярка: Актуализиране на медицинските стандарти, утвърдени с наредби на министъра на здравеопазването, с оглед съобразяване на изискванията на нивата на компетентност на болничните структури с потребностите на обслужваното население за гарантиране на базова медицинска помощ, кадрова и апаратурна обезпеченост

Към настоящия момент от Съвета по медицински стандарти са изготвени и приети **40** проекта на медицински стандарти, 2 от тях вече са публикувани в Държавен вестник, 5 са публикувани на страницата на министерството за обществено обсъждане, а останалите са в процес на окончателно правно-техническо оформяне, като непрекъснато нови стандарти биват финализирани. Целта на актуализирането е медицинските стандарти да бъдат осъвременени съгласно настоящите показатели за качество и пълнота

на медицинската дейност. Част от новите стандарти целят и да бъде облекчена работата на по-малките лечебни заведения, като са променени някои прекалено завишени изисквания към кадровата им и техническа обезпеченост. По този начин ще бъде гарантирано нормалното им функциониране, без това да води до понижаване на качеството на медицинското обслужване.

Мярка: Стартиране на процедура по актуализиране на Националната здравна карта

Работата по създаването на **новата Национална здравна карта е стартирала**. Създаването ѝ е задължително условие за гарантиране и обезпечаване на потребностите на населението на национално, регионално и общинско ниво от извънболнична помощ, болнична помощ и спешна помощ. Проведено е широко обсъждане със съсловни и пациентски организации, както и с представители на различни институции относно параметрите на Методиката за създаването на Национална здравна карта и областни здравни карти. Предвижда се Националната здравна карта да бъде със задължителен характер, като отразените в нея потребности на населението ще дават възможност за по-ефикасно и по-ефективно разходване на средствата на НЗОК, която ще сключва договори единствено с лечебни заведения, отговарящи на определените критерии. По този начин ще бъде гарантирано качеството на услугата, заплащана с публичен ресурс, ще бъде балансиран броят болнични легла по специалности, така че да отговарят на нуждите на населението, както и ще осигури ефективно и достатъчно обезпечаване с финансов ресурс.

Мярка: Изготвяне на анализ и конкретни планове и мерки за възстановяване и оптимизиране на дейности в общински болници в отдалечени и труднодостъпни райони (възстановяване на дейността на болницата в гр. Девин)

Осъществяването на качествена медицинска помощ от общинските болници в отдалечените и труднодостъпни райони е пряко свързано с финансова подкрепа от страна на държавата. Поради това **държавата стартира субсидиране на лечебните заведения в малките и труднодостъпни населени места, избрани въз основа на обективни критерии, изработени в сътрудничество с Национално сдружение на общините в Република България**. Средствата ще бъдат предоставяни за извършването на спешна медицинска помощ от лечебните заведения.

В процес на възстановяване е дейността на болницата в гр. Девин. Преведена е необходимата за целта субсидия от държавата. С възстановяване дейността на болницата в гр. Девин **ще бъде възобновено здравното обслужване на три общини: Девин, Доспат и Борино**.

Целта е гарантиране на достъпа до качествени и навременни здравни услуги на жителите на малки, труднодостъпни и отдалечени населени места.

Мярка: Създаване на регламенти за консултативна помощ и взаимовръзка с областните МБАЛ, както и с по-високотехнологични структури в

системата с оглед своевременно оказване на необходимата медицинска помощ.

През август 2013 г. е извършена промяна в Наредбата за условията и реда на работа на националните и републиканските консултанти.

Съобразена е липсата на достатъчно специалисти – републикански консултанти, и по тази причина се позволява вече един републикански консултант да оказва консултативна помощ на територията на повече от една административна област.

Дава се възможност на националните консултанти да създават експертни съвети по съответната специалност, по конкретни проблеми или отделни дейности. Тези съвети подпомагат националния консултант при определяне политиката в съответната област, което позволява по-широко представителство на водещите специалисти.

Мярка: Осъществяване на промени в Наредба № 34 за придобиване на специалност в системата на здравеопазването в насока либерализиране на приема на специализанти, оптимизиране процеса на специализация и актуализиране на номенклатурата на специалностите в системата на здравеопазването

В процес на подготовка е промяна на Наредба № 34 за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. Допълнително се конкретизират и уточняват исканията от страна на студентските съвети. Основа за дейностите по тази мярка е прилагане на най-добрите практики в управлението на човешките ресурси – планиране, подбор, обучение и задържане на наетия персонал, съобразени с потребностите на медицинските специалисти и нуждите на обществото, постигнати в страните от ЕС и съобразени с неговите регламенти и директиви.

Чрез изпълнение на мярката се цели:

– Облекчаване на режима на прием на специализанти и на начина на кандидатстване: премахва се изпитът за зачисляване, като провеждането на конкурса става по документи, когато кандидатите са по-малко от обявените места. Изпит ще бъде провеждан в случай че кандидатите са повече от броя на обявените места за специализанти.

– Премахване на съществуващите пред специализантите процедурни затруднения, свързани с допускане до държавен изпит за придобиване на специалност. Намалява се срокът за обявяване на приема от висшите учебни заведения от три на два месеца. Предвиден е облекчен режим за допускане до държавен изпит за специалност, като до изпит ще бъдат допускани специализантите, които са изпълнили съответната учебна програма и индивидуален план до 30 ноември за декемврийска сесия и до 30 април за майска сесия.

– Създаване на организация за провеждане на държавни изпити за придобиване на специалност два пъти в годината + 1 допълнителен, при преценка на ректора на университета, т.е. въвеждане на възможност за извънредна сесия;

– Стимулиране на работещите в центровете за спешна помощ и работещите в отдалечените и труднодостъпни райони да специализират. Удължава се срокът, в който центровете за спешна медицинска помощ, определени за институции, провеждащи практическо обучение, могат да извършват обучение на специализанти, както и

конкурсът по документи за работещите в спешната помощ ще се провежда преди обявяване на конкурса за останалите утвърдени места. Предвижда се и прием по документи на работещите повече от две години в лечебни или здравни заведения, разкрити в отдалечени от областните центрове райони.

– Провеждане на държавна политика на стимулиране на медицинските кадри да се обучават по специалности, по които има недостиг на кадри в системата на здравеопазването. Прием на специализанти на места, финансирани от държавата, с конкурс по документи ще се извършва и по специалност “Неонатология“.

– Предприемане на действия по актуализиране на учебните програми за придобиване на специалност чрез разширяване на практическите знания и умения и поставяне на акцент върху профилактиката и подобряване организацията на обучение. Регламентира се редът за актуализиране на учебните програми, като министърът на здравеопазването се ангажира с инициране на процеса на всеки 5 години.

– Прецизиране номенклатурата на специалностите и по-конкретно – отпадане на тези, по които не се провежда обучение. Въвеждат се две нови специалности за магистрите по фармация, три нови специалности от професионално направление „Здравни грижи“ и две нови военномедицински специалности.

Очакван резултат от извършените промени е „отпушването“ на системата на специализации в сферата на здравеопазването, като се повиши квалификацията на медицинските специалисти и бъдат задоволени потребностите на държавата от медици в дефицитните към момента специалности.

Мярка: Промяна в Наредбите за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от регулираните медицински професии

Изготвена е Наредба за единните държавни изисквания за кинезитерапевтите. Наредбата е в процес на междуведомствено съгласуване. До настоящия момент кинезитерапевтите като регулирана професия нямаха единни държавни изисквания. С този акт се определят и медицинските дисциплини, които задължително трябва да бъдат изучавани, което им дава възможност да работят в системата на здравеопазването.

В процес на разработване са единните държавни стандарти по медицина, фармация, стоматология, като се предвижда в края на месец март 2014 г. те да бъдат финализирани. Целта на разработваните промени е облекчаване на действащата регулация по отношение на наредбите за единни държавни изисквания. Предвижда се лица, изпълнили задълженията си по учебен план, които отговарят на изискванията на наредбата по специалност Медицина, да могат да придобият специалност Дентална медицина, като бъдат признати задължителните основни учебни, задължителни и общомедицински дисциплини, както и обратното.

Мярка: Усъвършенстване на съществуващата, разработване и въвеждане на нова нормативна база на Спешната помощ

В процес на обществено обсъждане е разработената Стратегия за развитието на Спешната медицинска помощ. След обстоен анализ на системата на спешната медицинска помощ са набелязани промени, които ще доведат до задържане на кадри в

системата на спешна медицинска помощ; сигурност при работата на екипите на спешна медицинска помощ; повишаване качеството на медицинското обслужване на населението и достъпът до медицинска помощ ще се подобри в районите с липсващи лечебни заведения.

Целта на предвидените промени е предоставяне на по-качествена и навременна медицинска услуга на пациентите и подобряване условията на труд на работещите в системата чрез:

- Ясен регламент във взаимоотношенията между центровете за спешна медицинска помощ и другите лечебни заведения;
- Специализация на работещите в сферата на Спешната помощ;
- Подобряване отношенията между Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 и Спешната медицинска помощ.

Мярка: Оценка на състоянието на системата за спешна медицинска помощ по отношение на достъпа на населението до спешна медицинска помощ. Регламентиране на критерии за осигуреност на населението с медицински екипи по видове, показатели за брой население, площ на обслужвана територия, характеристика на заболяемостта, здравна инфраструктура и др.

Оценка на състоянието на системата за спешна медицинска помощ е извършена в създадената Стратегия за развитие на спешна медицинска помощ 2014-2020 г. Стратегията е представена пред директорите на Центровете за спешна медицинска помощ, Българската асоциация на спешните лекари, представители на медиите, на Национален съвет за тристранно сътрудничество. Въз основа на направените анализи и регламентираните критерии се предвижда създаване на по-ефективна структура на системата на спешната медицинска помощ, като се предвижда болничната такава да бъде ешалонирана на 4 нива:

- **Спешни комплекси II-ро ниво** – материално-техническа и кадрова обезпеченост за покриване на не по-малко от 60% от спешната патология.
- **Спешни комплекси I-во ниво** – материално-техническа и кадрова обезпеченост за покриване на над 90% от спешната патология. Предвижда се спешните комплекси I-во ниво да бъдат 11 за страната и да поемат спешни пациенти в по-тежко състояние, за което ще разполагат и с необходимата апаратура и кадри.

Институционализирането на Спешния болничен комплекс дава възможност за ясно определяне на структура за извършване на диагностично-лечебния процес при спешни пациенти, относителна самостоятелност на структурата по отношение на приходо-разходната част и реално отделяне на спешния от плановия пациент.

- **Специализирани лечебни заведения** за оказване на спешна медицинска помощ:
 - Обособени на национално ниво, съобразно нуждите и Националната здравна карта;

– Тясно профилирани или със структури по основните спешни направления: педиатрична, детско-хирургична, медицинска помощ при изгаряния, токсикологична, офталмологична, кардиологична и кардиохирургична, психиатрична и др.

- **Национален център по Спешна медицина**

Целта на центъра е да осигурява непрекъснато, денонощно обслужване на спешни пациенти от цялата страна, както и спешна консултативна помощ на други лечебни заведения в страната. Предвидено е да функционира като стратегически методичен, консултативен, научно-практически, логистичен и квалификационен субект в системата на СМП. Центърът ще бъде ангажиран с продължаващо медицинско обучение на всички кадри от системата на спешната медицина.

Реализирането на мярката ще доведе до ясна структура на спешната медицинска помощ и по-навременна и качествена здравна услуга, тъй като мобилните екипи ще транспортират пациента с оглед на сериозността на състоянието му в съответното ниво спешен комплекс, който разполага с необходимата материално-техническа и кадрова обезпеченост.

Мярка: Утвърждаване на критерии и стандарти за териториално разпределение на структурите за спешна медицинска помощ. Изработване на карта на разпределението на структурите на спешна медицинска помощ

Мярката е предвидена в Стратегията за развитието на спешната медицинска помощ и е част от Националната здравна карта. Със стартирането на ешалонирането на системата на спешната помощ критериите и стандартите за териториално разпределение ще бъдат приложени и на практика.

Мярка: Промяна в политиката на ценообразуване на лекарствата, с цел овладяване на тенденцията на повишение на цените и стъпки за тяхното последващо намаление

Създадена е Национална концепция за лекарствена политика, която е в процес на обществено обсъждане.

С разработването на Национална концепция за лекарствена политика ще се осигури възможност да се определят основните насоки в лекарствения сектор, а именно:

- Политика 1 – Производство, разрешаване за употреба, внос и паралелен внос;
- Политика 2 – Клинични изпитвания и лекарствена безопасност;
- Политика 3 – Търговия на едро и дребно с лекарствени продукти;
- Политика 4 – Ценова регулация на лекарствените продукти;
- Политика 5 – Фармацевтично образование и наука.

Общите цели на Концепцията за лекарствена политика могат да бъдат определени по следния начин:

- Качество – качество, безопасност и ефикасност на всички лекарствени продукти;

- Достъп – достатъчна наличност и достъпност на основни лекарствени продукти;
- Рационална употреба – предписване и използване на доказани в терапевтичната практика и стойностно-ефективни лекарствени продукти от медицинските специалисти и пациентите.

Едновременно с общите цели лекарствената политика включва в себе си и специфични цели, които са в пряка връзка с провежданата национална здравна политика и социално-икономическите условия.

Специфични цели на Концепцията за лекарствена политика:

- Конкурентоспособно развитие на производството на лекарствени продукти в съответствие с изискванията на Добрата производствена практика (GMP);
- Отговорно и етично поведение на фармацевтичните производители;
- Спазване на ясни критерии и правила за поведение на производителите, участниците в системата на лекарстворазпространението и държавните институции;
- Прозрачност и публичност на вземане на решения от държавните институции в областта на производството/вноса, разрешаването за употреба и паралелния внос на лекарствени продукти;
- Развитие на електронното здравеопазване в съответствие с националните програми и правото на Европейския съюз;
- Защита правата на човека и човешкото достойнство при провеждане на клинични изпитвания на лекарствени продукти и гарантиране на живота и здравето на гражданите чрез осигуряване на ефективна система за лекарствена безопасност;
- Гарантиран достъп до качествено, ефективно и съвременно лечение при зачитане интересите на всички участници във фармацевтичния сектор и стойностно-ефективното разходване на публични средства за лекарствени продукти.

Очакваните резултати при реализиране на Концепцията са:

- Осигуряване на качествени и достъпни лекарствени продукти при спазването на ясни правила от участниците на фармацевтичния пазар и пациентите;
- Повишаване на качеството на предоставяните фармацевтични услуги;
- Ефективно и рационално използване на публичните средства във фармацевтичния сектор и гарантиране на финансовата му устойчивост;
- Повишаване удовлетвореността на населението и медицинските специалисти от функционирането и резултатите на фармацевтичната система.

Мярка от Програмата на правителството: Приоритет на майчиното, детското и училищното здравеопазване. Здравна помощ в училища, детски градини и ясли

В изпълнение на поетите ангажименти за държавна политика по отношение на демографската криза и детското здравеопазване в бюджет 2014 на Министерството на здравеопазването са върнати „Фонд за асистирана репродукция” и

имунопрофилактиката. Връщането на „Фонд за асистирана репродукция“ към Министерство на здравеопазването гарантира директно и бързо превеждане на средствата за ин-витро процедури.

- Изграждането на Регистри за недоносени деца и диабетно болни.
- В Националния рамков договор 2014 г. е предвидено **увеличение на пътеките за раждане и отглеждане на новородено, както и тези по програма „Майчино здравеопазване“ и профилактичните прегледи на деца, насочени от общопрактикуващия лекар при педиатър.**
- Промяна в Център „Фонд за асистирана репродукция“ и превръщането му в „Център за демографска политика и асистирана репродукция“, който да отговаря на нуждата от активна политика в условията на демографска криза.
- **Въвежда се нова клинична процедура „Пренатална инвазивна диагностика при бременни, за които има показания от извършен биохимичен скрининг“.** Въвеждането на тази процедура ще гарантира безплатно за бременните жени пренаталното изследване в случаите, в които има индикации от биохимичния скрининг. Процедурата предвижда в рамките до 12 часа да се хоспитализират бременните за извършване на амниоцентеза. Досега тази дейност е регламентирана като „високоспециализирана дейност“ с изключително ниско остойностяване и реално не е извършвана от лечебните заведения по линия на здравното осигуряване, като е заплащана от бременните или те са хоспитализирани по други клинични пътеки. Въвеждането на процедурата ще даде възможност за безплатно изследване и ще допринесе за преодоляване на продължителните излишни хоспитализации.
- **За всички деца се въвежда ежегодно профилактично изследване** на урина в извънболничната помощ с цел ранно откриване на бъбречни заболявания.
- **Направени са промени за осигуряване на стационарно лечение на жени с патологично протичаща бременност преди раждането** с цел осигуряване на квалифицирани грижи и своевременно предотвратяване на усложнения и неблагоприятия изход при раждането. Досега не е осигурявано непрекъснато наблюдение на жени с патологична бременност в най-рисковия период от бременността (след 37-а седмица). Промените осигуряват стационарно лечение на тези бременни именно в този период.
- Въвежда се по линия на НЗОК лечението с имunosупресори на деца с кортикостероустойчив и кортикозависим нефротичен синдром, както и ще се осигури наблюдение на пациенти с невромускулни заболявания на неинвазивна вентилация.
- Инициира се работата по няколко национални програми, насочени към подобряване репродуктивното здраве на нацията и борба с демографския срив, в който се намира страната:
 - Национална програма за проследяване и рехабилитация на недоносени деца (в програмата е предвидено и финансово обезпечаване за 2014 г. на медикамента „Синагис“ за недоносени деца);
 - Национална програма за репродуктивно здраве и борба със стерилитета;
 - Национална програма за пренатална диагностика и превенция на патологичните процеси по време на бременността.

Извън посочените в Програмата на правителството мерки в сектор „Здравеопазване“ е постигнато:

- **Стабилизация на държавните лечебни заведения и системата като цяло.**

Пример за това е болницата в гр. Стара Загора, която е заварена в състояние на фактически фалит – изготвен бе план за стабилизиране и реструктуриране и вече са налице първите данни за финансова стабилизация. Подписана е и Декларация за поет ангажимент към Българския лекарски съюз и Българския зъболекарски съюз, която гарантира заплащането на болничната и извънболничната помощ до края на 2013 г. Ангажиментът се изпълнява изцяло и доказва, че когато има желание за диалог, решения могат да се намерят.

- **На 18.12.2013 г. след 2 години „замразяване“ е подписан Национален рамков договор 2014.**

Постигнато е съгласие между НЗОК и БЛС за увеличение на над 24 клинични пътеки, които са силно недофинансирани. В рамките на 30 дни след изписване от болница пациентите ще имат право освен на два задължителни прегледа, и на изследвания, ако лекарят прецени, че са необходими. Рамковият договор предвижда и облекчена процедура при лечение на остри състояния с необходимост от последваща физиотерапия.

- **С промяна в Наредба № 40 се въвежда клинична пътека „Муковисцидоза“ и процедура за диспансерно наблюдение на болните във функционално обособени центрове с подходящ медицински персонал**

- **Изготвена е и е приета Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г.**

Стратегическата цел на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г. е да се подобри здравето на населението и да се повиши качеството на живота чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и последствията за здравето (инвалидизация) от основните ХНБ (сърдечно-съдови заболявания, злокачествени новообразувания, хронични белодробни болести, диабет), свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.

- **Изготвена е и е приета Национална програма „Превенция на самоубийствата в република България 2013-2018 г.“**

Основна цел на програмата е намаляване честотата на опитите за самоубийство и на смъртността поради самоубийство.

- **„Извадихме от кошчето“ проект „Спри и се прегледай!“.**

От напълно спрял проект с нито един реално изследван човек и с очакван краен срок на изпълнение края на 2013 г. към настоящия момент са прегледани приблизително 40 000 души, като е договорено и удължаване на срока на проекта, за да бъдат изпълнени неговите цели.

По този начин много български граждани ще имат възможността за безплатен скрининг за 3 вида онкологични заболявания.

- **Подписано е споразумение с Норвежкия финансов механизъм за над 15 млн. евро.**

Ще бъдат финансирани проекти със следните цели:

- Подобряване на системата за контрол и лечение на диабет;
- Подобряване на системата за профилактика, навременна диагностика, лечение и рехабилитация на лица, страдащи от редки заболявания;
- Подобряване на профилактиката на ваксина-предотвратимите заболявания;
- Подобряване на системата за грижи за психичното здраве на българските граждани;
- Подобен достъп до качествени услуги за сексуално и репродуктивно здраве на юноши от 10 до 19 години и други уязвими групи;
- Подобряване на качеството на пренаталната диагностика;
- Подобряване на качеството на неонаталните грижи чрез модернизиране на неонаталните отделения;
- Подобряване на качеството и достъпа до здравни грижи на деца, страдащи от психични, инфекциозни и генетични заболявания, а също и на деца, страдащи от онко-хематологични заболявания;
- Предоставяне на здравни услуги посредством подхода „домашни грижи“, насочени към бременни жени и деца до тригодишна възраст, с фокус върху групите в риск;
- Стипендиантска програма за ромски студенти, приети по медицински или други програми, свързани със здравеопазването.

- С Постановление от 27 декември 2013 г. Министерският съвет прие **лицата, които упражняват правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст, да заплащат за всяко посещение при лекар, при лекаря по дентална медицина или на лечебното заведение сума в размер 1 лев (потребителска такса).**

- **Подобрения има и в сферата на медицинската експертиза.**

Чрез нормативни промени е разрешено на лекарите, членувачи в ТЕЛК и НЕЛК, да упражняват лечебна дейност. Това е начин за „отпушване“ на системата и съкращаване на сроковете, в които стотици хора чакат решение, тъй като само 20% от сегашните членове на комисии не са в пенсионна възраст. Оптимизирани са пакетите изследвания за целите на медицинската експертиза, които се заплащат от НЗОК – ще могат да се използват направени изследвания до година давност – нещо, което значително улеснява пациентите и спестява публичен ресурс.

- **България стана асоцииран член на Евротрансплант**

След подписаното споразумение между Изпълнителната агенция по трансплантация и Евротрансплант агенцията може да обявява органи за обмен при липса на реципиент от листата на чакащи в България, както и да обявява български пациенти, нуждаещи се от спешна трансплантация в чужбина.

СТАБИЛНОСТ, СИГУРНОСТ И ЗАКОННОСТ

Мярка	Срок
-------	------

Структуриране на системата за защита на националната сигурност чрез разработване на рамков закон за системата и устройствено-функционални закони за Националната разузнавателна служба, Националната служба за охрана, Служба „Военна информация“ и нов закон за МВР	31.12.2013 г.
Определяне на функциите и дейностите на структурите в системата за защита на националната сигурност	30.10.2013 г.
Разграничаване и регламентиране на правомощията и отговорностите на политическото и професионалното ръководство на министерството	31.10.2013 г.
Сливане на ГДБОП и ДАНС за постигане ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията по високите етажи на властта, международния тероризъм и екстремизъм	31.10.2013 г.
Акцент върху противодействието на престъпността срещу личността и собствеността на гражданите (т. нар. битова престъпност) и върху престъпленията, ощетяващи държавния бюджет (контрабанда, измами, свързани с ДДС)	31.12.2013 г.
Изграждане на нова система за планиране на дейността в МВР, основана на анализ на средата за сигурност и гъвкаво използване на ресурсите според концентрацията на престъпна дейност	31.10.2013 г.
Завишаване на контрола по изпълнението и отчитането на задачите в МВР. Въвеждане на критерии и измерими показатели за оценка на резултатността в полицейската дейност	30.09.2013 г.
Утвърдени критерии с ясни показатели, които позволяват реално измерване на резултатността в дейността по разследване, в оперативно-издирвателната и охранителната дейност	30.09.2013 г.
Въвеждане на програма за продължаващо обучение на служителите с цел повишаване на квалификацията и преквалификация	31.12.2013 г.
Контрол на откриването, воденето, движението и приключването на дела на оперативен отчет и искания за прилагане на СРС чрез разработване на система от мерки за контрол при прилагане на СРС	31.10.2013 г.
Повишаване на общественото доверие. Публикуване на програмата за работата на МВР, публичност на плана и периодичен публичен отчет на МВР. Подобряване на организацията, свързана с достъпа до обществена информация	Мярката е постоянна и се изпълнява

Изпълнение:

Мярка: Структуриране на системата за защита на националната сигурност, чрез разработване на рамков закон за системата и устройствено-функционални закони за Националната разузнавателна служба,

Националната служба за охрана, Служба „Военна информация“ и нов закон за МВР

• Разработен е проект за рамков закон за управление на системата за националната сигурност, който в срок до 20.12.2013 г. ще бъде представен в Съвета по сигурност на Министерския съвет.

С рамковия закон се определят правомощия и отговорности за управление на системата за национална сигурност на Президента, Народното събрание и Министерския съвет.

- Структурира се системата за защита на националната сигурност.
- Създават се механизми за планиране, взаимодействие и контрол в системата за защита на националната сигурност.

Мярка: Разграничаване и регламентиране на правомощията и отговорностите на политическото и професионалното ръководство на Министерството на вътрешните работи (МВР)

Разработен е проект на нов Закон за МВР (ЗМВР), който е обсъден с всички синдикални организации на ведомството, както и с неправителствената и с академични общности. Проектът на новия ЗМВР е приет на заседание на Министерския съвет на 30.10.2013 г. и е внесен в Народното събрание. Чрез него:

- Разграничават се и се регламентират правомощията и отговорностите на политическото и професионалното ръководство на МВР;
- Дефинирани са функциите и дейностите на МВР;
- Оптимизира се структурата и взаимодействието в рамките на МВР и извън него, организацията на работните процеси, управлението на финансовите, материалните и човешките ресурси.
- Създадена е Държавна агенция „Технически операции“ (изм. и доп. на ЗСРС от 9 август 2013 г.). Реализирано е и техническото преминаване в ДАТО на мрежите, информационните масиви и базите данни, използвани от МВР.
- Утвърдени са Правила за прилагане на Закона за специалните разузнавателни средства, с което е завишен контролът над специалните разузнавателни средства (СРС).

Мярка: Сливане на ГДБОП и ДАНС за постигане ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията по високите етажи на властта, международния тероризъм и екстремизъм

- **Част от функциите на ГДБОП-МВР са прехвърлени на ДАНС** (съгл. ЗИД на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ от 14 юни 2013 г.) и изменение на Правилника за прилагане на Закона за МВР (обн. ДВ, бр. 70 от 09.08.2013 г.).

- **Преструктурирана е Главна дирекция „Национална полиция“** след изваждането на ГДБОП от структурата на МВР, като е осигурено техническото преминаване на мрежите, информационните масиви и базите данни, използвани от ГДБОП, в ДАНС.

- **Изготвен е проект на Инструкция между МВР и ДАНС, регламентираща отговорностите и взаимодействието при противодействието на престъпността.** Целта е създаване на ясни механизми за взаимодействие чрез осигуряване на своевременно и законосъобразно изпълнение на задачите на двете ведомства при максимална ефективност и оптимално използване на наличните ресурси.

- **Изготвени са правила за координация и взаимодействие между органите на Прокуратурата, МВР, ДАНС и Агенция „Митници“** в дейността по разследването.

- **Утвърдени са правила за координация и взаимодействие между Прокуратурата и МВР** по водени оперативни дела, извършване на проверки и провеждане на неотложни и първоначални действия по разследването.

Мярка: Изграждане на нова система за планиране на дейността в МВР, основана на анализ на средата за сигурност и гъвкаво използване на ресурсите според концентрацията на престъпна дейност

- **Предсрочно е изпълнена краткосрочната програма на МВР** с ясно формулирани цели и основни задачи, която е оповестена публично от министъра на вътрешните работи в началото на мандата на правителството (юни 2013 г.) и е публикувана на интернет сайта на МВР.

- **Введена е система за ефективно управление на ресурсите**, осъществени са съкращения на служителите, заети със спомагателни функции (10%), активизиран е финансовият контрол, което доведе до намаление на установения към 01.06.2013 г. дефицит в бюджета на МВР от 93 млн. лв. до 12,5 млн. лв. – към 31.12.2013 г.).

- **Прекратени са несвойствените за министерството дейности** (сигнално-охранителната дейност, предоставяна на гражданите срещу заплащане), както и други търговски дейности и е въведен контрол при организацията и провеждането на обществени поръчки чрез разработването на нови правила за тяхното провеждане.

- **Отстранени са пропуските при управлението на собствеността** чрез разработване на концепция и план за управление и разпореждане на имотите с отпаднала необходимост в МВР и нови вътрешни правила за придобиване, управление и разпореждане на предоставените на министерството недвижими имоти. Към 31.12.2013 г. МВР се е освободило от 26 имота с отпаднала необходимост, предстои освобождаването на още 144 имота.

- **Утвърдена е Методика за разпределение на щатове на транспортната техника в МВР**, като се съкращават 423 автомобила, ползвани в административната дейност, а не за нуждите на оперативната работа.

- **Прекратена е порочната практика за дарения в МВР**, като от юли 2013 г. даренията в министерството са забранени.

- **Подобрен е контролът върху прилагането на СРС**, с което се гарантира законността в дейността на МВР. В резултат към декември 2013 г. подслушванията в министерството са намалели повече от два пъти (към края на 2012 г. исканията за СРС са били 5 300, към 30.12.2013 г. – малко над 2 247).

- **Закрити са 9 от съществуващите деловодства** в централната сграда на МВР и е създадено единно деловодство, като е създаден ред за организиране и осъществяване на кореспонденцията с явни документи от и до външни за МВР адресати, осъществявана от структурите на МВР, обслужвани от единното деловодство.

- **Преструктурирана е администрацията в МВР**, като в звената на министерството, които не изпълняват задачи по основните дейности, се извършва съкращаване на състава с 10% до края на 2013 г. и с нови 5% до средата на 2014 г., което ще доведе до увеличение на заплатите на служители с полицейски функции от началото на следващата година с над 5%.

- **В периода 01.06.-31.12.2013 г. МВР отчита следните по-основни резултати:**

- Неутрализирани три организирани групи за „мокри поръчки“, задържани общо 26 лица;

- Разкрити три лаборатории за производство на синтетични наркотици (2 в Сливен и 1 във Варна);

- Разкрити две оранжерии за канабис (в Пловдив и в Пазарджик);

- Разкрити две бази за производство на цигари (в гр. Елин Пелин, обл. София, и в с. Дълго поле, обл. Пловдив);

- Иззети количества нелегални стоки без акцизен бандерол:

- над 26 446 863 къса цигари;

- над 104 011 кг насипен тютюн;

- над 36 877 литра алкохол.

- Иззети над 4 тона марихуана;

- Иззети над 26 тона канабис (за първи път е използван хеликоптер за откриване на незаконните насаждения).

Мярка: Утвърдени критерии с ясни показатели, които позволяват реално измерване на резултатността в дейността по разследване, в оперативно-издирвателната и в охранителната дейност

Чрез утвърдени критерии и измерими показатели се измерва резултатността в дейността по разследване, в оперативно-издирвателната и охранителна дейност, осъществявана от областните дирекции на МВР.

На базата на измерими и съпоставими 3 критерия и 17 показателя в дейността по разследване, в оперативно-издирвателната дейност и ефективността на дейността по превенция и охрана се осъществява сравнение и оценка на резултатността в работата на Столичната дирекция на вътрешните работи и областните дирекции на МВР.

Мярка: Акцент върху противодействието на престъпността срещу личността и собствеността на гражданите (т. нар. битова престъпност) и

върху престъпленията, ощетяващи държавния бюджет (контрабанда, измами, свързани с ДДС)

- **Преструктурирана е ГДНП**, на която са възложени функции по противодействие разпространението на наркотични вещества, контрабандата и др. престъпления след изваждането на ГДБОП от структурата на МВР.
- **Ежемесечно се провеждат съвместни мероприятия на МВР и Агенция „Митници“** за противодействие на контрабандата, престъпленията, свързани с ДДС и вътрешнообщностното придобиване на стоки, и други престъпления, ощетяващи държавния бюджет.
- **Подоброено е планирането, променена е организацията на работа и е въведен стриктен контрол на оперативно-издирвателната и патрулно-постовата дейности**, които са базирани на данните за концентрация на престъпна дейност. Чрез въведената „интерактивна карта на престъпността“, която отчита географското разпределение на местата с висока концентрация на престъпна дейност в страната, ефективно се разпределят ресурсите на МВР.
- **Въведена е система за контрол на патрулно-постовата дейност**, включваща GPS, функционален и организационен контрол от ръководителя на териториалната структура, от дирекция „Инспекторат“ на МВР и дирекция „Човешки ресурси“.
- **Засилена е аналитичната дейност в МВР**, като звената „Оперативен анализ“ и „Стратегически анализ“ са обединени в обща информационно-аналитична структура, която на основата на общ анализ на динамиката на средата за сигурност информационно подпомага ръководството на МВР в областта на основните му дейности.
- В проекта на новия ЗМВР е **регламентиран института на „извънщатния служител на МВР“** за по-ефективно противодействие на т. нар. „битова престъпност“.

Мярка: Контрол на откриването, воденето, движението и приключването на дела на оперативен отчет и искания за прилагане на СРС чрез разработване на система от мерки за контрол при прилагане на СРС

- Създадена е **нова организация за работа със специални разузнавателни средства**, с която се осигурява възможност за по-голям контрол и изключване на възможността за злоупотреби.
- Утвърдени са **Правила за прилагане на ЗСРС**, с което е завишен контролът над СРС.
- Въведени са регистри за контрол на използването на техническите средства за СРС.
- Въведен е ред за съхранение и използване на техническите средства за прилагане на СРС.

Мярка: Въвеждане на програма за продължаващо обучение на служителите, с цел повишаване на квалификацията и преквалификация

- **Извършва се промяна в управлението на човешките ресурси в МВР**, която включва изграждане на система за персонална оценка на служителите (квалификация, принос към постигане на целите и интегритет). Оценката се обвързва с кариерното развитие и заплащането. Разработват се нови правила за постъпване на работа, кариерно развитие и освобождаване; въвежда се програма за продължаващо обучение на служителите с цел повишаване на квалификацията и преквалификация.

- **Утвърдена е Програма за насърчаване на лоялността и резултатността в работата на служителите** чрез промяна на съществуващата досега в МВР „Система за управление по цели”.

МОДЕРНО ПРАВОСЪДИЕ И ПРАВНА СИГУРНОСТ

Мярка	Срок
Въвеждане на мерки за преодоляване на неравномерната натовареност на магистратите	
Въвеждане на ясни и прозрачни критерии и изисквания за избирането, дейността и оценката на административните ръководители в съдебната система	31.12.2013 г.
Конструктивно взаимодействие със съдебната система за изпълнение на препоръките на Европейската комисия в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, установен с Решение на Европейската комисия от 13 декември 2006 г.	31.12.2013 г.
Открито участие на неправителствения сектор и професионалните организации при определянето на стратегическите и програмните приоритети в областта на правосъдието	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Въвеждане на мерки за преодоляване на неравномерната натовареност на магистратите

Правителството работи в много добро сътрудничество със съдебната власт, като зачита нейната независимост. В резултат на доброто взаимодействие Правителството предложи увеличение на бюджета на съдебната власт за 2014 г. с 30 млн. лв. Висшият съдебен съвет предприе мерки за намаляване натовареността на магистратите, като взе решение за обявяване на конкурсни процедури за незаети места в съдебната система. Първият от три години конкурс за магистрати е проведен през октомври 2013 г.

Мярка: Въвеждане на мерки за преодоляване на неравномерната натовареност на магистратите

- Подобен е диалогът с Висшия съдебен съвет при спазване на принципа за избягване на намеса или влияние върху съдебната система. За последните 6 месеца чувствително намаляват съмненията за намеса в независимата съдебна власт и са постигнати партньорски отношения с нея, тъй като това е в интерес на държавността и нормалното функциониране на институциите.

- Предприети са конкретни мерки за разрешаване на проблемите с натовареността на магистратите и разработване на съдебна карта на страната.

- Поставено е началото на конкурсни процедури за намаляване натовареността на магистратите и за подобряване на достъпа до правосъдие – Висшият съдебен съвет проведе първият конкурс за магистрати от 3 години насам и предприе първи стъпки за закриване на военни съдилища и пренасочване на магистратите от тях към гражданския съд.

- Предприети са конкретни действия за разрешаване на проблемите с нормалния работен процес на магистратите – с правителствени решения на Софийския градски съд и на Прокуратурата в София са предоставени 3 млн. лв. и сграда.

- Бюджетът за съдебната власт за 2014 г. е увеличен с 30 млн. лв. в сравнение с 2013 г., което в условията на икономическа криза е постижение;

- **Извършен е анализ на Стратегията за съдебна власт от неправителствени организации.** На базата на този анализ вече е разработен проект на **Актуализирана стратегия до 2020 г.** Проектът на актуализирана Стратегия се базира на основните приоритети, които са предвидени в документа от 2010 г. В същото време са добавени нови – в отговор на препоръки от страна на Европейската комисия и на обществените очаквания за гарантиране независимостта на магистратите, утвърждаване на общественото участие при избора на най-важните позиции в съдебната система и при реализацията на самия съдебен процес, както и за осигуряване на по-голяма прозрачност и по-лесен достъп до правосъдие. **Изцяло нови приоритети са:** гарантиране независимостта на магистратите, засилване ефективността и отчетността на магистратурата, постигане на по-голямо доверие чрез обществено участие – анализ на критериите за избор на съдебните заседатели, разрешаване на проблемите с вещите лица и съдебните експертизи. **До средата на януари 2014 г. проектът на актуализирана стратегия ще бъде представен на магистратската общност и на широко обществено обсъждане.**

- Засилена е работата по ключови законопроекти. Три години се работеше по нов Наказателен кодекс, като към май 2013 г. въобще не е започнала работата по дефиниране на ключови престъпления, като тероризъм, финансови престъпления, компютърни престъпления, престъпления против интелектуалната собственост, престъпления против мира и човечеството и др. – все теми, които се следят с особен интерес от Европейската комисия. От юли 2013 г. насам е извършена интензивна работа от работната група, в която са включени действащи магистрати, представители на академичната общност и на неправителствените организации, както и експерти от различни ведомства – Министерството на финансите, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Агенция „Митници“, Патентното ведомство, Държавната агенция за национална сигурност и др.

Проектът на нов Наказателен кодекс възпроизвежда значителен брой разпоредби, които са класически за наказателното право и в частност за българската традиция. Наред с това са взети предвид и международните задължения на българската държава в областта на противодействието на престъпността и на първо място – тези, които произтичат от наказателното право на Европейския съюз. В Общата част са предложени множество нови решения в сравнение с действащия Наказателен кодекс от 1968 г. Предлага се ново ограничение за действието на влязла в сила присъда от държава членка на Европейския съюз, в случаите, когато с такава присъда е наложено наказание. Предложената нова уредба на залавянето на престъпник е много по-добра от действащата, която е практически неприложима. Целта е с новата разпоредба да се създаде реална възможност както за държавните органи, така и за гражданите да реагират бързо в конкретна престъпна ситуация. Предложено е законодателно решение и на сложен и труден за практиката проблем – този за съчетанието на множество престъпления, част от които съставляват съвкупност, а други – престъпления, представляващи рецидив. Напълно нова е концепцията за рецидива. Размерите на предвидените наказания лишаване от свобода са редуцирани в сравнение с тези по действащия кодекс от 1968 г. Съществуващата възможност за отнемане на придобитото чрез престъпление имущество е допълнена в съответствие с международните задължения на страната. С проекта е възприет нов

подход за криминализиране на престъпленията тероризъм и финансиране на тероризма, който осигурява в пълна степен съответствие с релевантното европейско и международно законодателство.

Друго не по-малко съществено достижение на проекта на нов Наказателен кодекс е формулирането на съставите на престъпленията, свързани с използване на информационни системи. **В края на декември 2013 г. проектът на Наказателен кодекс е представен за обществено обсъждане и за съгласуване с министерствата, Висшия съдебен съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Комисията за защита от дискриминация и други заинтересувани.**

Мярка: Конструктивно взаимодействие със съдебната система за изпълнение на препоръките на Европейската комисия в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, установен с Решение на Европейската комисия от 13 декември 2006 г.

Работата по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, в който се предвиждат промени, препоръчани от Европейската комисия в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, който също най-късно през февруари 2014 г. ще бъде подложен на обсъждане пред професионалната общност.

Мярка: Открито участие на неправителствения сектор и професионалните организации при определянето на стратегическите и програмни приоритети в областта на правосъдието

Извършен е анализ на практиката на държавите – членки на Европейския съюз, относно съдебните експертизи, съдебното изпълнение и вещите лица. Това е изключително важен въпрос, отнасящ се до разширяване възможностите на гражданското участие в процеса. На базата на този анализ и на анализ на националната практика ще бъдат подготвени промени в нормативната уредба.

Извършена е оценка на изпълнението на Стратегията за реформа на съдебната система от неправителствени организации. На базата на тази оценка се **разработва проект на актуализирана Стратегия за реформа в съдебната система**, който е в заключителна фаза. Актуализираната стратегия ще бъде представена на магистратската общност в началото на януари 2014 г.

Мярка от Управленската програмата на правителството: Осигуряване на правна сигурност в икономическия и обществен живот чрез по-добро законодателство

В изпълнение на предвидената в Програмата на правителството мярка за осигуряване на правна сигурност в икономическия и обществен живот чрез по-добро законодателство с Решение на Министерския съвет е **одобрен Закон за изменение и допълнение на Административно-процесуалния кодекс**, с който се предвижда разширяване възможностите за обществено обсъждане на законопроектите и пилотно извършване на оценка на въздействието за проектите на закони и на кодекси.

**РАЗВИТИЕ И ЗАКРИЛА НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА.
ДУХОВНОСТТА – НАЦИОНАЛЕН ПРИОРИТЕТ**

Мярка	Срок
Създаване на постоянно действащ Обществено-консултативен съвет по съвременно развитие на българската култура	30.09.2013 г.
Присъединяване към декларацията за достъп до култура на младите хора, иницирана от Българската асоциация на работодателите в областта на културата и Българската асоциация на младежките работници	31.12.2013 г.
Подпомагане и популяризиране на иновации в творческите процеси чрез разширяване на програмите на Национален фонд „Култура“ за „Творчески дебюти“, „Мобилност“, „Научни изследвания на културните процеси“ и „Млади творчески таланти“	31.12.2013 г.
Анализ и оценка на ефективността от дейността на културните центрове в чужбина. Подкрепа на представянето на българските творци в чужбина. Насърчаване на международното партньорство на българските културни институти	30.11.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Създаване на постоянно действащ Обществено-консултативен съвет по съвременно развитие на българската култура

В края на юли 2013 г. е създаден постоянно действащ Обществено-консултативен съвет по съвременно развитие на българската култура. Съветът е експертно консултативно звено за формиране на позиции, становища и инициативи и за решаване на проблемни въпроси от компетентността на министъра на културата, определена в Закона за закрила и развитие на културата, Закона за културното наследство, Закона за филмовата индустрия, Закона за народните читалища, Закона за обществените библиотеки, Закона за меценатството, Закона за филмовата индустрия, Закона за авторското право и сродните му права, Закона за административното регулиране на производството и търговията с оптични дискове, матрици и други носители, съдържащи обекти на авторското право и сродните му права, Закона за задължителното депозирание на екземпляри от печатни и други произведения, Закона за радиото и телевизията, Закона за Националния дарителски фонд „13 века България“ и при спазване на принципите на публичност и прозрачност.

В Съвета се включват на доброволен принцип представители на неправителствените организации, с дейност в сферата на културата, представители на академичната общност и медиите, както и представители на граждански организации.

Мярка: Присъединяване към декларацията за достъп до култура на младите хора, иницирана от Българската асоциация на работодателите в областта на културата и Българската асоциация на младежките работници

Министерството на културата се присъедини към декларацията на БАРОК и БАМПА на 12.08.2013 г. в София.

В резултат на присъединяването е създадена междуведомствена работна група, включваща експерти от Министерство на културата, Министерство на образованието и науката, Министерство на младежта и спорта, Министерство на регионалното развитие, Министерство на труда и социалната политика, както и представители на различни неправителствени организации. Задачата на работната група е да изготви **проект на Национален план за действие за разширяване на достъпа на младите хора до култура**. Събрана е информация и добри практики, получени от ведомства и общини. Предстои обобщаване и анализ на информацията, за да се формулират конкретните мерки, които ще бъдат включени в плана. В процес на обсъждане и приемане е структурата на националния план.

Мярка: Подпомагане и популяризиране на иновации в творческите процеси чрез разширяване на програмите на Национален фонд „Култура“ за „Творчески дебюти“, „Мобилност“, „Научни изследвания на културните процеси“ и „Млади творчески таланти“

Реализирани са конкурсни сесии по програма „Мобилност“ и програма „Дебюти“. Чрез реализираните програми осигуряваме участие на български творци в международни културни форуми, както и посещения на чуждестранни мениджъри и продуценти в областта на културата и изкуствата. **Създадена е възможност за професионални творци** – артисти, изпълнители, режисьори, хореографи, музиканти, писатели, художници, фотографи и др., да направят своите първи професионални опити. Чрез реализирането на конкретни събития правителството осигурява благоприятна среда за изява на младите дебютанти и за представянето им пред публика.

Мярка: Анализ и оценка на ефективността от дейността на културните центрове в чужбина. Подкрепа на представянето на българските творци в чужбина. Насърчаване на международното партньорство на българските културни институти

- Проведени са конкурси за директори на българските културни институти в чужбина в Берлин, Братислава, Будапеща, Виена, Лондон и Прага. В ход са конкурсите за директори на българските културни институти в Москва, Скопие, Варшава, Париж и Рим. Предприети са действия за реформиране структурата и дейността на институтите чрез разширяване на дейността им с прояви в областта на културните индустрии, образованието и развитието на културния туризъм, чрез организиране на дни на българското кино, участие в международни изложения на изобразително изкуство, във фестивали на сценичните изкуства, курсове по български език, малки туристически борси и др. В процедура на договаряне е проект на Спогодба за учредяване и дейност на културни институти с Китай, водени са разговори и с Украйна.

- Започна подготовката на програма за българското председателство на Европейския съюз, което страната ни ще поеме през втората половина на 2018 г.

Министерство на културата ще предложи да бъде учреден български културен институт в Брюксел, който ще има функции като на останалите ни представителства зад граница, но ще се фокусира върху подготовката на културната програма, съпътстваща председателството през 2018 г.

- Българските културни институти зад граница постоянно оказват съдействие и подкрепа на български творци и културни продукти за тяхната реализация на международния културен пазар, като улесняват участието им в международни прояви, организирани в съответните страни.

С цел подкрепа на българските творци в чужбина:

- Министерство на културата членува и участва в работата на Мрежата на националните културни институти в чужбина на държавите – членки на Европейския съюз (EUNIC). Българските културни институти в чужбина са партньори в много съвместни проекти, организирани в различните европейски столици. Тези прояви несъмнено активизират международното сътрудничество и налагането на българските творци и продукти на международния пазар на изкуство.

- Министерство на културата е национален координатор за провеждане на процедурата за избор на български град за Европейска столица на културата през 2019 г. В периода от 10 до 12 декември 2013 г. се проведе първото заседание на журито, което разгледа кандидатурите и направи предварителна селекция на градовете. Окончателното предложение на журито за избор на град, който да носи това название през 2019 г., ще бъде направено в края на 2014 г., а крайното решение ще се вземе от Съвета на министрите на културата на ЕС през май 2015 г.

- Министерство на културата е национален координатор за прилагане на програмите на ЕС „Творческа Европа” и „Европа за гражданите” за периода 2014-2020 г.

- България и Румъния координират участието на държавите – членки на Европейския съюз в работата на направляващата група по Приоритетна област 3 „Насърчаване на културата, туризма и контакта между хората” на Дунавската стратегия.

- Активизирана е и дейността за борба с нелегалния трафик на културни ценности. **Изготвен е Меморандум за разбирателство между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно налагането на ограничения върху вноса на категории археологически и църковно-етноложки материали от Република България**, подписан на 14.01.2014 г.

- През 2013 г. **България е избрана за член на Комитета за прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за мерките, насочени към забрана и предотвратяване на незаконен внос, износ и прехвърляне на правото на собственост на културни ценности**. През 2014 г. предстои страната ни да бъде домакин на следващото заседание на Бюрото на Комитета.

- В календара на ЮНЕСКО за отбелязване на кръгли годишнини на видни дейци в областта на културата през 2014 и 2015 г., приет от Генералната конференция през ноември 2013 г., са вписани 100 години от рождението на Борис Христов, 100 години от смъртта на Яворов, 100 години от рождението на проф. Цветана Романска (етнограф) и 1200 години от рождението на Св. Методий. За целта се подготвя и национална програма.

За насърчаване на международното партньорство на българските културните институти:

- Министерство на културата иницира и подкрепя логистично и финансово провеждането на български културни прояви в чужбина. В периода 30 септември – 30 ноември 2013 г. в Държавния исторически музей в Москва е показана изложбата „Легендите оживяват. Тракийското злато на България“. На базата на сключеното петгодишно Споразумение за сътрудничество между Министерство на културата на Република България и Музей „Лувър“, в процес на подготовка е представянето на изложба на тракийски съкровища, която се предвижда да гостува в Париж през 2015 г. Водени са разговори и стартира подготовката на представянето на изложби на икони от България в престижни музеи в Украйна и Монако.
- Предстои организирането на Дни на българската култура в Алжир през 2014 г. в отговор на проведените през 2013 г. Дни на алжирската култура в България.
- По повод отбелязването на 65-годишнината от установяване на дипломатически отношения между България и Китай се подготвя поредица от културни събития, които всяка от страните ще покаже в другата. България е заявила готовност през 2015 г. да стане домакин на конференция на министрите на културата във формат Централна и Източна Европа + Китай (16 + Китай).

АКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Мярка	Срок
Приемане на програма за организационно-техническа подготовка на всички министерства и централни институции, участващи в поемането на ръководните функции на органите на ЕС по време на председателството на съвета на ЕС	31.12.2013 г.
Изпълнение на ангажиментите на МВнР по Цели за способности 2013 г.: създаване на база данни граждански специалисти, организиране на обучението им и осъществяване на необходимите промени в правно-нормативната уредба за участието им в мисии и операции извън територията на страната	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Приемане на програма за организационно-техническа подготовка на всички министерства и централни институции, участващи в поемането на ръководните функции на органите на ЕС по време на председателството на съвета на ЕС

С цел пълноценно участие във формирането и реализацията на политиките на Европейския съюз по ключови за Съюза и страната въпроси и подготовката за първото ротационно Председателство на Република България на Съвета на Европейския съюз през 2018 г. през отчетния период:

- Представители на българската държавна администрация взеха участие на официална среща с представители на Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз. По време на срещата са обсъдени основните аспекти от подготовката на страната за Председателството, като са дадени важни насоки за работа от страна на Съвета.

- Министерството на външните работи (МВнР) направи анализ на опита на държавите членки, преминали през председателство след влизането в сила на Лисабонския договор. Въз основа на него са набелязани необходимите ангажименти, предизвикателства и потенциални проблеми, с които страната ни би могла да се сблъска в процеса на подготовката за председателството.

- Подготвен е проект на **Концепция за подготовката на България за Председателството в Съвета на Европейския съюз през втората половина на 2018 г.** Концепцията е представена на 23 ноември 2013 г. пред Съвета по европейските въпроси.

- Проведена е среща с работещите в европейските институции български командировани експерти (8 ноември 2013 г.). Целта на срещата е проучване на възможностите за по-активно взаимодействие между националната администрация и командированите експерти с оглед реализирането на национални приоритети в ЕС, както и подобряването на условията за командироване на националните експерти в европейските институции и тяхна реинтеграция в националната администрация.

Мярка: Изпълнение на ангажиментите на МВнР по Цели за способности 2013 г.

В края на октомври 2013 г. е **направен преглед по напредъка в изпълнението на Целите за способности 2013 г.**, приети на през юни 2013 г. на срещата на министрите на отбраната. Във връзка с изпълнението на невоенните цели на Алианса на 21 юни и на 9 октомври 2013 г. са проведени срещи на Междуведомствената работна група по гражданските специалисти. Всички заинтересувани министерства и ведомства са изпратили становища по Наредбата за условията и реда за участие на граждански специалисти от Република България в мисии и операции на Министерството на отбраната за управление на кризи извън територията на Република България. В момента се изготвя актуализиран вариант на Наредбата.

Започна работа по изготвянето на базата данни COMPASS и повечето заинтересувани министерства и ведомства са изпратили имена на специалисти. Към момента това са 130 специалисти от Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, Министерството на икономиката и енергетиката, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на регионалното развитие, Българския червен кръст и др.

Мярка от Управленската програма на правителството: Балансирана и разумна външна политика, основана на българските национални интереси и евроатлантическите ценности

• **Участие във формирането на Общата външна политика и политика за сигурност на ЕС (ОВППС):**

– Активно участие в дебата и вземането на решения в ЕС по въпроса за засилените миграционни потоци.

– Конструктивен принос във формирането и провеждането на ОВППС/ОПСО (Обща политика за сигурност и отбрана) и развитие на граждански и военен капацитет за предотвратяване на конфликти и управление на кризи.

– Ангажиране с приноса на партньорите за развитие и задълбочаване на ОПСО, с акцент върху европейските страни от НАТО, които не са членки на ЕС, с приоритет за българската страна към страните – кандидати за членство в ЕС от Западните Балкани, и страните от Източното партньорство.

– Създаване на условия за стабилност, развитие, изграждане на доверие и сътрудничество в региона на Кавказ и басейна на Черно море чрез инструментите на ОВППС/ОПСО и др.

• **Помощ за развитие:**

– Реализиран е първият двустранен проект с Грузия за помощ за развитие – обучение на 6 експерти от Министерството на земеделието на Грузия в три изпълнителни агенции на нашето Министерство на земеделието и храните.

– Чрез български задгранични представителства (в Тбилиси, Кишинев, Скопие и Ханой) са проучени възможностите за обучение на чуждестранни студенти в Република България и отпускане на стипендии по линия на политиката за развитие.

Мярка от Управленската програма на правителството: Ефективна регионална политика и възстановяване на позициите на България като генератор на политики и инициативи за насърчаване на многостранното сътрудничество и активизиране на съществуващите инициативи в Югоизточна Европа и Черноморския регион

- Развитие на двустранните политически отношения и активизиране на диалога с всички страни от Югоизточна Европа.

- Подкрепа за европейската перспектива за страните от Западните Балкани при изпълнение на съответните изисквания от тяхна страна и стриктно спазване на принципа за добросъседство:

- България подкрепи предоставянето на статут на страна-кандидат за член на Албания, както и започването на преговори за сключване на ССА с Косово.

- Потвърдена е и принципната подкрепа за Република Македония, но при положение, че Скопие изпълни необходимите условия, едно от които е подписване на Договор за добросъседство с България.

- По отношение на Сърбия особен акцент е поставен върху зачитане на правата на Българското национално малцинство в Сърбия.

- България взе активно участие и в дебата по политиката на ЕС спрямо Босна и Херцеговина, предизвикан от застой на страната в процеса на европейска интеграция.

- Развитие на двустранни политически отношения със страните от Източна Европа

- Подписан е План за консултации между МВнР на Република България и Украйна за 2014 г. и Меморандум за сътрудничество в областта на европейската и евроатлантическа интеграция между Правителството на Република България и Правителството на Украйна.

- Подписани са Протокол за засилено сътрудничество и консултации между МВнР на България и Грузия и План за сътрудничество 2014 г.

- Активизиране на съществуващите регионални инициативи в Югоизточна Европа и Черноморския регион

- От 1 януари 2014 г. България поема ротационното председателство на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество. Основни приоритети са насърчаване на сътрудничеството, политическата и икономическата стабилност в региона на Черно море, засилването на ефективността и видимостта на ЧИС на основата на проекто-ориентирания подход, засилване на взаимодействието със секторните партньори и специалните органи, както и нарастване на оперативния капацитет на организацията.

- По линия на Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа (ПСЮИЕ) и Съвета за регионално сътрудничество (СРС) Република България продължава да бъде активен и конструктивен партньор, като водената от страната политика акцентира върху продължаващите евроинтеграционни процеси в региона.

Мярка от Управленската програма на правителството: Активни двустранни отношения

- **Двустранно европейско сътрудничество**
 - МВнР изпълни процедурата по одобряване на Спогодбата за решаване на проблемите с имотите между България и Германия, която ще приключи с ратификация от Народното събрание.
 - Успешно приключи съвместната работа с германското посолство и МК и на 24 септември 2013 г. в София е подписано Правителствено споразумение за германското училище към Посолството на Германия в София.
 - Възобновена е дейността на Генералното консулство на Република България в Милано.
- **Развитие на двустранни политически отношения със страните от Северна Америка, Латинска Америка и Карибите**
 - МВнР полага усилия за поддържане на двустранни контакти на високо и най-високо равнище със САЩ, за реализирането на нови съвместни инициативи в областта на отбраната и сигурността, създаване на благоприятни условия за увеличаване на българския износ, привличане на инвестиции и технологии, разширяване на двустранното сътрудничество в областта на културата и образованието, актуализиране на договорно-правната база, търсене на допирни точки по международни въпроси и осигуряване на подкрепата на САЩ за реализиране на основни външнополитически интереси и приоритети на България. Българската страна продължи да поставя последователно въпроса за включването на България в Програмата за безвизово пътуване на САЩ.
 - **Открит е Канадски визов център в София.** Проведен е първият кръг от преговорите за сключване на Спогодба за социална сигурност между България и провинция Квебек, Канада.
- **Развитие на двустранни политически отношения със страните от Близкия Изток и Африка**
 - Подписани са и са подготвени за подпис редица спогодби със страните от региона.

Мярка от Управленската програма на правителството: Гарантиране на значима, адекватна и видима роля на България в регионален и глобален план чрез участието ни в ООН и други международни организации

- Като член на Организационния комитет на Комисията по изграждане на мира България допринася за подпомагане на усилията на ООН в укрепването на дейностите по мироопазване, стабилизация и изграждане на мира в отделни страни.
- Прието е Постановление на Министерския съвет за отпускане на хуманитарна помощ в размер на 100 000 лв. в полза на Агенцията на ООН за подпомагане на палестинските бежанци.
- По време на годишната конференция на организацията България е избрана за член на ИС на Световната организация по туризма за периода 2014-2016 г.
- Приоритетно внимание е отделяно на работата по осигуряване на подкрепа за кандидатурата на България за член на Съвета по правата на човека на ООН (СПЧ) за периода 2019-2021 г.

Мярка от Управленската програма на правителството: Оказване на подкрепа на българските общности зад граница за съхраняването и развитието на българската идентичност, култура и духовни ценности

• **Разширяване на сътрудничество в областта на културата, науката и образованието чрез развитие на двустранен диалог**

– Подписано споразумение между ДА „Архиви” и мемориалът за Холокоста в Израел „Яд Вашем” в контекста на честванията през 2014 г. на седемдесетата годишнина от спасяването на българските евреи.

– МВнР продължава да съдейства за реализацията на образователния и културен обмен между България и Украйна и България и Молдова.

Мярка от Управленската програма на правителството: Предоставяне на качествени консулски услуги

Във всички български консулски служби е въведен модул за електронни консулски услуги, интегриран в Националната визова информационна система, в резултат на което се постигна по-бързо и качествено обслужване на едно гише.

Мярка от Управленската програма на правителството: Участие на МВнР в дейностите за противодействие на миграционния натиск

Във връзка с изпълнение на мерките на Националния оперативен план по ограничаване на миграционния натиск се осъществяват следните дейности:

– Отправена покана до турската страна за провеждане на заседание на Централната смесена българо-турска гранична комисия в София. Проведено заседание на Централната българо-турска комисия по нерешените въпроси.

– МВнР проведе консултации с всички държави – членки на ЕС, и държави от Централна Европа с молба за съдействие във връзка с бежанския проблем. В резултат на това е получена материална, техническа и финансова помощ от Словакия, Унгария, Австрия, Чехия, Нидерландия, Швейцария и Хърватия.

– МВнР отправи предложение до БЧК за проучване на възможностите за получаване на помощ по двустранна линия от националните дружества на страните – членки на Международната федерация на Червения кръст и Червения полумесец. БЧК получи потвърждение от централата на организацията в Женева за близо 180 хиляди швейцарски франка в помощ за бежанците.

– В резултат на ангажимент, поет към българската страна по време на срещите на високо равнище при откриването на 68-а сесия на ОС на ООН в Ню Йорк, Международната организация по миграция (МОМ) изрази готовност да изпрати в София свои служители от централата и от регионалния офис. Чрез програмата „Доброволно завръщане” се очаква МОМ да окаже съдействие за извеждане от България на около 250 лица от други (не сирийска) националности, което ще освободи капацитет за сирийските бежанци.

– От началото на 2014 г. техническият екип на Върховния комисар на ООН за бежанците ще започне да обучава служителите на Държавната агенция за бежанците (ДАБ). Предвижда се провеждане и на интензивни обучителни курсове за полицаите, охраняващи границата. Техническата мисия ще продължи докато капацитетът на ДАБ бъде напълно изграден, а системите за закрила – достатъчно устойчиви.

ДЪРЖАВАТА ЗА РАЗВИТИЕТО НА СПОРТА

Мярка	Срок
Приемане на Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта 2013-2016 г.	31.12.2013 г.
Ускоряване на процедурата за изготвяне и приемане на нов Закон за спорта, Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности и Методика за категоризация на спортовете	31.12.2013 г.
Предприемане на спешни мерки за ремонт и реконструкция на спортен обект Зимен дворец на спорта	31.10.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Приемане на Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта 2013-2016 г.

Приета е Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта 2013-2016 г. Чрез нея се дава ясна насока и се посочват конкретни действия и срокове за изпълнението на целите и задачите на Националната стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в България за периода до 2022 г. Заложените приоритети отразяват ролята на държавната и на местната власт и на спортните организации при реализацията на общите идеи за развитие на физическото възпитание и спорта, съобразени с икономическите и социалните приоритети на управленската програма на правителството.

Приоритетите са свързани с насърчаване на двигателната активност и практикуване на спорт и социален туризъм от гражданите като фактор за подобряване на общественото здраве, развитие на двигателната активност и спорта в образователната система, създаване на условия за осъществяване на селекция и развиване на деца с изявен спортен талант, утвърждаване на елитния спорт като средство за повишаване националния престиж на България, научно и медицинско осигуряване на спортните дейности, изграждане и модернизация на спортната инфраструктура в страната, част от което е изграждането на центрове за масов спорт по общини.

Включените мерки очертават механизмите за реализиране на приоритетите на национално и регионално ниво, като са посочени срокове за тяхното изпълнение, отговорни институции и обществени организации, както и измерими индикатори за отчитане на постигнатите резултати. Финансирането на спортната политика ще се осъществява с публични средства чрез новите оперативни програми и чрез създаване на условия за развитие на публично-частно партньорство.

Мярка: Ускоряване на процедурата за изготвяне и приемане на нов Закон за спорта, Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности и Методика за категоризация на спортовете

- Разработват се нов Закон за спорта, Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности, както и нова Методика за категоризация на спортовете.

- С Решение на Министерския съвет е одобрен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за физическото възпитание и спорта. Проектът е гласуван на първо четене в Народното събрание.

С предложените промени са консолидирани разпоредбите, свързани с финансиране и подпомагане от страна на общините на спортни организации. Предвиден е по-широк ред и възможности за финансиране изграждането и ремонта на спортни обекти – държавна и общинска собственост. След приемане на промените в закона Министерство на младежта и спорта предвижда да се издадат подзаконовни актове – две наредби, уреждащи, от една страна, финансиране на спортната дейност на лицензираните спортни организации, учебно – тренировъчната и спортно-състезателната дейност в държавните спортни училища и, от друга страна, дейностите, свързани с изграждане, реконструкция и модернизация на спортни обекти и съоръжения и обекти за социален туризъм и материално-техническата база, ползвана от спортните училища.

- Изготвен е проект за изменение и допълнение на Наредба Н-1 за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности от Министерството на младежта и спорта.

- Разработена е Методика за категоризация на спортовете. Утвърдени са новите програми на Министерството на младежта и спорта за здравословна двигателна активност, практикуване на спорт и социален туризъм от гражданите: „Спорт за децата в свободното време”, „Научи се да плуваш”, „Спорт за децата в детските градини”, „Спорт за хора с увреждания и деца в риск”, „Програма за развитие на спорта за всички”, „Развитие на спорта на учащите”.

Целта на методиката е извършване оценка на развитието на спортовете чрез тяхната категоризация съобразно достигнатата им степен на обществено внедряване по смисъла на чл. 17б, ал. 2, т. 1, б. „в” от Закона за физическото възпитание и спорта (ЗФВС).

Степента на обществено внедряване на съответния вид спорт, администриран от лицензирана спортна федерация, е един от основните фактори при атестация на спортните федерации за подновяване на лицензията им.

- Променен е Устройственият правилник на Българския спортен тотализатор. Промените целят увеличаване на средствата за подпомагане развитието на физическото възпитание и спорта: 18% (вместо 17%) от постъпленията и приблизително 100% (вместо досегашните 50%) от средствата от непотърсени печалби ще бъдат инвестирани в развитието на спорта.

- В изпълнение на мярката за актуализиране на закони, подзаконови и стратегически документи в областта на младежката политика с оглед на потребностите на младите хора в страната Министерският съвет одобри проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за младежта. Проектът е гласуван на първо четене в пленарна зала.

- С Решение на Министерския съвет на 19.12.2013 г. е одобрена Актуализирана Национална стратегия за младежта (2014-2020 г.). Проектът е публикуван за

обществено обсъждане, приключила е съгласувателната процедура с други министерства. Проектът е внесен за одобрение в Министерски съвет. В нея са очертани основните рамки, визията, целите и приоритетите за развитие на младите хора в страната. Стратегията отчита необходимостта от комплексни действия, насочени към развитие на политики за младежта, създаване на условия за качествено и достъпно образование, възпитание и пълноценно развитие на личността, равни възможности за всички млади хора в областта на образованието и пазара на труда и насърчаване на тяхната активна гражданска позиция. Реализирането ѝ ще осигури синхрон в действията на заинтересуваните институции и ще повиши значително ефекта от действията им.

- Разработен е и е приет от Министерския съвет **План за действие за 2013 г.** в изпълнение на Националната стратегия за младежта 2010-2020 г. За нуждите на планирането му е събрана информация от отговорните за секторните политики държавни институции и от общините в Република България.

С изброените законодателни актове се затваря кръгът на законодателни промени, които са свързани с потребностите на обществото във връзка със спорта и с младежките потребности.

Мярка: Предприемане на спешни мерки за ремонт и реконструкция на спортен обект Зимен дворец на спорта

Предприети са предварителни мерки. Изготвени са съответните проекти за ремонт и реконструкция на спортен обект **Зимен дворец на спорта**. Предвидено е те да стартират през 2014 г.

Мярка от Управленската програма на правителството: Утвърждаване на ценностите на олимпийското движение и подкрепа за подготовката на българските участници в олимпийските игри

- **Предприетите от правителството мерки в областта на елитния спорт са:**
 - Предсрочно е обезпечена финансово подготовката на българските спортисти за участие в Зимните олимпийски игри 07-23.02.2014 г. в Сочи, Русия. Предвидените средства за участие на българската делегация на Игрите са преведени на Българския Олимпийски Комитет.
 - Утвърдени са програмите за финансово подпомагане на спортните федерации за 2014 г. Министерството на младежта и спорта въвежда нова политика при финансирането в съответствие с европейските стандарти. Открити са 21 олимпийски федерации, за които приоритетно ще бъдат предназначени около 90% от средствата по програмата за олимпийска подготовка.
 - За първи път се създава Програма за провеждане на регионални, европейски и световни първенства на територията на Република България.
 - Създадена е топлиста на елитните спортисти и техните треньори, за които при спазването на определени изисквания и постигането на определени критерии, ще бъде осигурено персонално финансиране.
 - Разработена е Методика за категоризация на спортовете. Програмите и категоризацията на водещите федерации са представени за обсъждане в Обществения

съвет. Категоризацията на спортовете е съобразена с предложенията на Българския Олимпийски Комитет.

– За първи път се създава Съвет за научно-изследователска и приложна дейност с цел подпомагане и контрол на тренировъчната дейност на националните отбори.

- **Мерки по отношение на масовия спорт:**

– Утвърдени са от Министъра на младежта и спорта новите програми за 2014 г., за здравословна двигателна активност, практикуване на спорт и социален туризъм от гражданите: Спорт за децата в свободното време, Научи се да плуваш, Програма за развитие на спорта за всички, Развитие спорта за учащите, Спорт за деца с увреждания и деца в риск и Спорт за децата в детските градини.

– Предсрочно са сключени договори с 10 лицензирани многоспортови федерации по „Програма за развитие на спорта за всички”. Одобрени са финансови средства в размер на 935 000 лв. с цел осигуряване на възможност за приобщаване към здравословна двигателна активност на работници, служители, служители от Министерството на отбраната и МВР, ветерани спортисти и др.

– **Одобрени са 204 проекта за детски спорт.** В момента се сключват договори със спортни клубове за средства в размер на 1 000 000 лв.

– Предсрочно е финансиран от ММС със средства в размер на 450 000 лв. проектът „Научи се да караш ски” на Българска федерация ски за сезон 2013-2014 г.

– **Реализирана е „Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби през 2013 година”.** Изплатени са 150 броя стипендии на деца с изявени дарби в областта на спорта (ученици от държавни спортни училища и ученици с физически или сензорни увреждания, от специалните училища).

- **Насърчаване на спорта за хора с увреждания:**

– Подпомогната е организацията и провеждането на 22-и Летни ДЕФЛИМПИКС 26.07.-04.08.2013 г. София. Завоюваните медали от българските спортисти са 1 златен, 4 сребърни и 6 бронзови.

- **Мерки по отношение на управление на собствеността и държавното участие в търговските дружества:**

– Засилен е финансовият контрол от министъра върху търговските дружества, на които той е принципал. В резултат на това са увеличени приходите и са ограничени възможностите за изтичане на средства и за безстопанственост.

– Предприети са правни и фактически действия за обезпечаване на средства за ремонта на Зимния дворец.

– Предприети са правни действия за безвъзмездно предоставяне на спортен обект „Юнашки салон” на община Варна, което ще допринесе за развитието на спорта на местните спортни клубове в гр. Варна.

– Извършен е ремонт на алпийска база „Боровец”.

– Стартирана е процедура за изграждането на дом за ветерани-спортисти.

– Изградена е концепция за състоянието и перспективата за развитие на спортните имоти, като тези с отпаднала необходимост ще бъдат предложени за продажба по предвидения в закона ред.

– Избран е изпълнител за възлагане на обществена поръчка за ремонт на две държавни спортни училища в Пловдив и Плевен.

• **Мерки по отношение на обществените съвети:**

– Създаден е **Обществен съвет по въпросите на спорта и социалния туризъм**. Същият функционира като консултативно звено за обсъждане на въпроси, свързани с осъществяване на държавната политика в областта на спорта и социалния туризъм. В Съвета са включени 36 изявени личности, широко признати в обществените среди и спорта – експерти, преподаватели и председатели на спортни федерации. Създаден е експертен съвет по физическо възпитание и спорт към министъра на младежта и спорта.

• **Мерки по отношение на младежката политика:**

– С Решение от 15.08.2013 г. на Министерския съвет е **приет Доклад за младежта за периода 2010-2012 г.** С този доклад се отчита изпълнението на политиката за младежта в страната на базата на конкретни измерими индикатори, заложи в Националната стратегия за младежта (2010-2020 г.), и проследяване състоянието на младежта в страната, както и подобряване на съответните ресорни политики.

– Сформиран е **Обществен съвет като консултативно звено за обсъждане на въпроси, свързани с осъществяването на държавната политика в областта на младежта.**

Мярка от Управленската програма на правителството: Уреждане на проблемите със собствеността на спортните бази и изграждане и модернизация на спортна инфраструктура

• Изготвена е **Концепция за класифициране, стопанисване и управление на спортните имоти.**

• Стартирана е процедура за ремонт и реконструкция на държавните спортни училища „**Георги Бенковски**” – Плевен, и СУ „**Васил Левски**” – Пловдив.

• В процес на изпълнение са следните проекти за изграждане, ремонт и реконструкция на спортни обекти и съоръжения:

– Изграждане на „Футболно игрище” при СОУ „**Г. С. Раковски**”, Велико Търново – I етап;

– Изграждане на многофункционална спортна площадка в Баня, община Карлово.

– Изграждане на Дом за ветерани-спортисти за първи път в историята на България.

ОТБРАНА, СИГУРНОСТ И ПАРТЬОРСТВО

Мярка	Срок
Осъществяване на промени в Плана за развитие на въоръжените сили с цел балансиране на отбранителните способности	31.12.2013 г.
Подготовка на стратегически преглед на сигурността и отбраната	31.10.2013 г.
Преглед на структурите на въоръжените сили, предхождащ цялостен преглед на сигурността и отбраната	30.11.2013 г.

Изпълнение:

Мярка: Осъществяване на промени в Плана за развитие на въоръжените сили с цел балансиране на отбранителните способности

Направен е преглед на изпълнението на Плана за развитие на въоръжените сили. На съвет по отбрана са внесени и обсъдени предложения за неговото изменение, които ще създадат условия за запазване на способностите на военните формирования за изпълнение на определените им мисии и задачи. Взето е решение да не се реорганизира 68-ма бригада „Специални сили” в полк, а авиобаза „Безмер” да запази сегашната си структура и личния си състав. Отменено е разформироването на бази за съхранение на излишни материални средства на бригада „Логистика”. Изготвени са и разчети за възстановяване на механизирани батальони във Враца в състав 250 военнослужещи през 2014 г. С приетите предложения ще се запазят способностите на Въоръжените сили, както и над 800 длъжности за военнослужещи и цивилни служители.

Утвърден е пакет от цели за способности на въоръжените сили. За изпълнението му ще са необходими близо 2,3 млрд. лв. До 2020 г., когато ще бъде най-голямото натоварване, ще са необходими от 100 до 290 млн. лв. годишно.

Мярка: Подготовка на стратегически преглед на сигурността и отбраната

Стартира подготовка за Стратегически преглед на системата за сигурност и отбрана, чиято цел повишаване на ефективността на целия сектор за отбрана, така че въоръжените ни сили да бъдат способни, подготвени и ресурсно осигурени да изпълняват и трите им възложени мисии – „Отбрана”, „Подкрепа на международния мир и сигурност” и „Принос към националната сигурност в мирно време”. Предстои да бъде предложено Министерският съвет да приеме решение, с което да възложи на Съвета за сигурност към министър-председателя да подготви доклад за внасяне в Народното събрание за стартиране на стратегическия преглед на сигурността и отбраната.

В рамките на стратегическия преглед ще се проведе преглед на структурите на въоръжените сили, който ще даде основата за нов План за тяхното развитие до 2020 г.

Мярка от Управленската програма на правителството: Преструктуриране и усъвършенстване на системата и структурата на военното образование

Правителството на Република България работи по промяната във военното образование, насочена към:

- Осигуряване на по-тясна връзка на военното образование със съвременните реалности и практики в сферата на сигурността и отбраната;
- Утвърждаване на лидерския модел на възпитание на бъдещите командири;
- Поставяне на военното образование в конкурентна среда – както по отношение на гражданското образование у нас, така и в международен план;
- Усъвършенстване на чуждоезиковата подготовка.

За реализирането на тези задачи е променена цялата нормативната база в сферата на военното образование и квалификация – регулирани професии, държавни изисквания, щатно-длъжностни разписания, длъжностни характеристики и изисквания към академичния състав, правилници, учебни планове и т. н.

В съответствие с утвърдените от министъра на образованието и науката нови учебни планове е извършена промяна в учебно-плановата документация и се обновяват лекционните фондове. Промените, зададени с новата рамка на военното образование, са в първата си изпитателна година. Във Висшето военноморско училище тече първото пилотно обучение на 6 обучаеми с висше образование по 18-месечен учебен план за придобиване на военна квалификация и офицерско звание.

Извършва се анализ на ефективността на новия модел на обучение на слушатели във Военна академия, включващ 14-месечно обучение по специалността, предхождано от 10-седмичен курс по английски език и последвано от месец и половина стаж на длъжностите, на които офицерите ще бъдат назначени след завършване на академията.

Продължава и се разширява активното международно сътрудничество на военнообразователните институции. В Националния военен университет е проведено компютърно подпомагано обучение с реални действия на местността, в което, освен български и американски, участваха и румънски, молдовски и сръбски курсанти.

Български курсанти и студенти се обучават по граждански специалности във военни училища на страни от ЕС със средства по програма „Еразъм”, а техни колегии от Румъния, Полша и Чехия се обучават в българските висши военни училища.

Мярка от Управленската програма на правителството: Усъвършенстване на законодателната рамка в областта на отбраната и въоръжените сили и Закон за резерва през октомври 2013 г.

Министерският съвет одобри проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили.

- В процес на съгласуване е проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите (ЗВВ). Целта на законопроекта е подобряване на социалния статус на военноинвалидите и военнопострадалите. Измененията са въз основа на предложенията на Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите. Законопроектът създава по-благоприятен режим за социална интеграция на военноинвалидите и военнопострадалите. Предвижда се средствата за лекарствени продукти на военноинвалидите да са изцяло за сметка на държавния бюджет, а военнопострадалите

по чл. 4, т. 1, 2 и 4 от ЗВВ да заплащат част от стойността на лекарствените продукти. Създават се по-благоприятни възможности за ползване на почивните бази. На военнопострадалите по чл. 4, т. 2 от ЗВВ се предоставя възможност за безплатно ползване на градския и междуградския транспорт и железопътната мрежа на страната. Предвижда се изплащане на добавка към военноинвалидната пенсия на военноинвалиди с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност. Предложените промени в законопроекта осигуряват изпълнението на Стратегията за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.

Със заповед на министър-председателя на Република България е определен поименният състав на **Консултативния съвет по въпросите на военноинвалидите, военнопострадалите и ветераните от войните на България към Министерския съвет**, чийто председател е министърът на отбраната. На 26.09.2013 г. е проведено заседание на Консултативния съвет, на което е обсъден законопроектът и е взето решение той да бъде изпратен на външноведомствено съгласуване. Проектът е изпратен от Министерството на отбраната на 31 октомври 2013 г. Министерството на финансите и дирекция „Правна“ към Министерския съвет не съгласуваха проекта с мотиви, че предвидените изменения могат да доведат до създаването на несправедливост спрямо останалите категории лица с увреждания, както и нарушаване равнопоставеността на осигурените лица по чл. 3, т. 3 от Кодекса за социалното осигуряване. Министерството на труда и социалната политика и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията подкрепиха законопроекта под условие, че се осигурят допълнителни финансови средства, а Министерството на здравеопазването предложи финансовите разходи за лекарствени продукти да са за сметка на държавния бюджет, като се изплащат чрез бюджета на Министерството на отбраната.

Предвид важността на въпросите, които следва да бъдат изяснени, за 16.01.2014 г. е насрочено второ заседание на Консултативния съвет по въпросите на военноинвалидите, военнопострадалите и ветераните от войните. На заседанието ще бъде обсъдено редуциране на предложенията по законопроекта с цел невъзможността за цялостното финансово обезпечаване на проекта на закон.

- **Разработва се Нов Закон за резерва.**

В изпълнение на разпоредбите на Закона за резерва на въоръжените сили на Република България за първи път през 2012 г. се въведе доброволният принцип за комплектуването на военните формирования с резервисти. В Плана за развитие на въоръжените сили на Република България, приет с ПМС № 333 от 2010 г., е определено кои военни формирования и в какви срокове трябва да се попълнят с резервисти.

В края на 2013 г. са проведени три конкурса за 1 611 длъжности от доброволния резерв на въоръжените сили. Попълнени са само 472 длъжности. След провеждането на конкурсите се разгледаха и систематизираха проблемите, съпътстващи цялостната дейност за комплектуване на въоръжените сили с доброволен резерв. Анализът на резултатите недвусмислено показва неефективност на модела за набиране на резервисти, тромавост и утежненост на процедурата. В резултат на това са предприети стъпки за подобряване на организацията във връзка с набирането на кандидати за служба в доброволния резерв, както и условията и реда за провеждането на конкурси. В настоящия момент е създадена организация за преглед на нормативната уредба, регламентираща резерва на въоръжените сили на Република България. Целта е да края на юли 2014 г. да се обсъди възможността за подготовка на законопроект за изменение и допълнение на Закона за резерва на въоръжените сили на Република България, с който да се създадат

по-добри условия, гарантиращи ефективност на процедурата по комплектуването на въоръжените сили с доброволен резерв.

Мярка от Управленската програма на правителството: Активно участие в политиките за сигурност и отбрана на страната, НАТО и ЕС

На среща на министрите на отбраната на държавите членки на НАТО, в Брюксел (4 и 5 юни 2013 г.) е **приет пакет „Цели за способности на НАТО 2013 за България“**. Пакетът поставя пред страната изисквания за изграждане на високотехнологични способности и предлага направления за по-тясна специализация при участието в операции. За първи път се обръща специално внимание на изграждането на невоенни способности, които да бъдат използвани в етапа „Стабилизиране и възстановяване“ в рамките на операция, водена от НАТО. По пакета към България са поставени изисквания за изпълнение на общо 55 цели за способности и са предложени за изграждане 50 формирования за нуждите на колективната отбрана. Общо необходимите финансови средства (по текущи цени за 2012 г.) за изпълнение на поетите ангажименти по пакета „Цели за способности“ 2013 г. от страна на Министерството на отбраната за периода 2014-2028 г. са в размер на 2 311 758 230 лв. Изпълнението на поетите ангажименти ще доведе до повишаване на отбранителните способности на българските въоръжени сили и на тяхната оперативна съвместимост с останалите съюзници от Алианса.

Продължава работата върху формирането и подготовката на планираните шест батальонни бойни групи от състава на Сухопътните войски и тяхното сертифициране като основен градивен елемент на способностите за действие на въоръжените сили и по трите мисии. Вече са **изградени три от планираните шест групи, като третата е сертифицирана през ноември 2013 г.**

На основата на Закона за резерва продължава изграждане на качествено нов и по-ефективен резерв на въоръжените сили. Продължава набирането на доброволни резервисти, с цел окомплектоване на резерва като част от единния комплект въоръжени сили. Военнослужещи от първия модул на доброволния резерв на 26 юли 2013 г. положиха военна клетва в Единния център за начална подготовка в Плевен.

На ежегодната среща на министрите на отбраната от SEDM в Бърдо, Словения, е **договорено решение многонационалният щаб на SEEBRIG да бъде разположен в България след 2017 г.** Ангажиментът е за приемане в България на щаба на бригада „Югоизточна Европа“ (SEEBRIG) за срок 6 години след 2017 г.

На заседанието на Съвета „Външни работи“ с участието на министрите на отбраната на държавите – членки на ЕС, България подкрепи предложението на Италия за провеждане на операция за борба с нелегалния трафик на хора в района на Средиземноморието.

Българските въоръжени сили активно оказват помощ на населението и местните власти за овладяване и/или преодоляване на последиците от бедствия и аварии. В изпълнение на задачите по третата мисия на въоръжените сили „Принос към националната сигурност в мирно време“ военносслужещи от Сухопътни войски със специализирана техника се включиха в потушаването на пожари, възникнали в различни райони на общините Стралджа и Елхово в Ямболска област, общините: Свиленград, Димитровград и Минерални бани в Хасковска област, в села в Старозагорска област, в местност край софийско село, в селище Атия и гр. Созопол, в Национален парк „Рила“ и в полигон край Казанлък. Тринадесет формирования от Сухопътните войски с 656 човека и 90 единици техника преодоляваха последствията от пожарите. С цел разузнаване и гасене на огъня е

използван вертолет Ми-17 от състава на ВВС. На 18 юли спасителните операции в мина „Ораново“ също са подпомагани от вертолет Ми-17. До края на месец ноември 2013 г. са изпълнени 86 мероприятия с 11 модула по разузнаване и унищожение на 1 415 различни по вид боеприпаси.

Българската армия започна операция „Съвместни усилия“, включваща **подготовката на пътищата към граничния район, в който ще бъде изградено инженерно-техническо съоръжение с дължина около 32 км по държавната граница с Република Турция, в участъка от с. Лесово (пирамида 268) до с. Крайново (пирамида 206)**. Целта на изграждането на това заграждение е да се възпрепятства незаконното проникването на територията на нашата страна на чуждестранни граждани и те да бъдат насочвани към гранично-пропускателните пунктове. **Възстановени са 107 км пътища, като са изразходвани 600 000 лв.** Сроктът, в който трябва да приключи изграждането на съоръжението, е февруари – март 2014 г. Министерството на отбраната е предоставило на Държавната агенция за бежанците списък с 36 освободени войскови района – 26 в Южна и 10 в Северна България. В режим на съгласуване и на предоставяне са терени на територията на Харманли, Момчилград, Самоков и Телиш.

За оказване на медицинска помощ на бежанци в разпределителния център в град Елхово, участваха 64 медицински специалисти, от които: лекари – 42; медицински сестри – 10 и шофьори – 12.

ПРОВЕЖДАНЕ НА КОМПЛЕКСНА АДМИНИСТРАТИВНА РЕФОРМА

Правителството на Република България отчете необходимостта да продължи провеждането на административна реформа, като определи две основни мерки:

Мярка
Провеждане на комплексна административна реформа на базата на функционален анализ на институциите и общата рамка – оптимизиране на броя на административните звена
Привличане и изграждане на висококвалифицирани специалисти в публичния сектор

Изпълнение:

Мярка: Провеждане на комплексна административна реформа

В изпълнение на целите си правителството поднови работата на Съвета за административна реформа (САР), като за председател е определен заместник министър-председателят по икономическото развитие на Република България.

През август 2013 г. САР одобри основните направления за оптимизация на администрацията:

- Намаляване на установените в Закона за вътрешния одит в публичния сектор нормативи за минимална численост на звената за вътрешен одит;
- Окрупняване на административните структури за по-добра координация при провеждането на политики и оптимизиране на структурите;
- Реорганизация на териториалните звена на централната власт;
- Извеждане на някои несвойствени дейности извън администрацията;
- Реорганизиране на администрации с дублиращи се функции.

През отчетния период САР одобри:

- Методика за определяне на ключови длъжности в държавната администрация;
- Методика за създаване модел на компетенции за длъжностите в държавната администрация;
- Методика за оценка на компетенциите;
- Методика за планиране на приемствеността в държавната администрация;
- Методология за планиране на човешките ресурси в държавната администрация;
- Механизъм за развитие в кариерата чрез мобилност;
- Процедура за мобилност в държавната администрация;
- Механизъм за ротация на служителите в рамките на една администрация.

- С Решение на Съвета за административната реформа от 20.12.2013 г. е одобрен проект на **Стратегия за развитие на държавната администрация 2014-2020 г.**

Стратегията съдържа критичен анализ на състоянието на държавната администрацията, като са констатирани основните дефицити в нейното функциониране относно осигуряването на върховенството на закона, планирането и бюджетирането, комуникацията и взаимодействието с гражданите и бизнеса, структурирането на администрацията, обслужването на гражданите и бизнеса и управлението на човешките ресурси и уменията на служителите.

Въз основа на констатираните дефицити в работата на българската администрация са дефинирани четири стратегически цели, постигането на които следва да преодолее слабостите във нейното функциониране. Целите са следните:

- Ефективно управление и върховенство на закона;
- Партньорско управление с гражданите и бизнеса;
- Открито и отговорно управление;
- Професионално и експертно управление;

Изпълнението на стратегията ще постигне цялостно модернизиране на администрацията и процесите в нея и ще отговори на все по-големите очаквания на гражданите и бизнеса към нея.

- Броят на административните структури на централната администрация през 2013 г. е **126 структури**. Това включва Администрацията на Министерския съвет, министерствата, държавните агенции, изпълнителните агенции, администрациите на държавните комисии, структурите, отчитащи дейността си пред Народното събрание и административните структури, създадени с нормативен акт, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт.

Структурите на териториалната администрация (областни администрации, общински администрации и специализирани териториални администрации) през тази година са **436**. Общата численост на централната администрация (включително МВР) е **114 612 щатни бройки**.

През 2013 г. числеността на централната администрация, областната администрация и специализираната териториална администрация е намаляла с **0,4%**. **Спрямо 2012 г. числеността на Администрацията на Министерския съвет е намалена с 6%. Числеността на министерствата (без МВР) е намалена от 7 325 щатни бройки (към месец декември 2012 г.) на 7 260 щатни бройки (към месец декември 2013 г.).**

- С Постановление на Министерския съвет от 31.03.2011 г. е **закрит спортно-оздравителен комплекс „Лозенец“;**

- С Постановление на Министерския съвет от 08.07.2013 г. **Националният център „Европейски младежки програми и инициативи“ преминава към Министерството на младежта и спорта;**

- С Постановление на Министерския съвет от 02.08.2013 г. **Агенцията по геодезия, картография и кадастър и дирекцията за национален строителен контрол преминават към Министерството на инвестиционното проектиране.**

• На обществено обсъждане са публикувани нормативни промени за реализиране на следните мерки:

- Специализираното звено, което подпомага Националния компенсационен жилищен фонд да премине към Министерството на финансите;
- Школата по публични финанси да премине в Института по публична администрация;
- С десет на сто се намалява числеността на администрацията на Държавната комисия по хазарта.

Мярка: Привличане и изграждане на висококвалифицирани специалисти в публичния сектор

От август 2013 г. до момента повече от 500 български студенти от висши училища в страната и в чужбина са провели стаж за професионално ориентиране и придобиване на умения за работа в реална среда в държавната администрация.

Изготвени са изменения и допълнения на Закона за администрацията, които регламентират провеждането на студентски стажове в държавната администрация и се създава законова делегация Министерският съвет да уреди с наредба правилата за организирането и провеждането на стажовете.

В Портала за студентски стажове в държавната администрация www.staj.government.bg е създадена възможност за провеждане на дистанционни стажове за български студенти, обучаващи се в чужбина.

Под патронажа на заместник министър-председателя по икономическото развитие е проведен конкурс за студентско есе с предложения за икономическото развитие на страната. Участие взеха 30 студенти от страната и чужбина.

ЕЛЕКТРОННО ПРАВИТЕЛСТВО, ДИГИТАЛНА БЪЛГАРИЯ

Електронното правителство е една от политиките, предвидени за изпълнение в Програмата на Правителството на Република България „Държавност, развитие и справедливост”.

Консолидиране и унифициране на електронната информация от министерства, агенции, общини
Техническа и финансова оптимизация на комуникационната свързаност на министерства, агенции, общини
Законодателни и административни промени за преминаване към електронен архив
Проект за покриване на страната с интернет свързаност с безплатен (там, където е възможно) достъп на публични обществени места
Надграждане на проект за електронна автентификация и идентификация на граждани за използване на услуги – част от електронното правителство
Анализ и поддръжка на съществуващите компоненти и тези в процес на изграждане – част от електронното правителство
Изготвяне на доклад за напредъка на изпълнението на Националната стратегия за развитие на широколентовия достъп в Република България (2012-2015г.)
Изготвяне на анализ и доклад за напредъка на изпълнение на дейностите по националната програма „Цифрова България 2015” и тяхното актуализиране и допълване
Усъвършенстване на секторната законова (Закон за електронните съобщения, Закон за пощенските услуги) и подзаконова нормативна база в резултат на взаимодействието между институциите и неправителствения сектор в рамките на обществените съвети
Актуализиране на секторните политики в областта на електронните съобщения и пощенските услуги, очертаващи тенденциите и приоритетите в секторите
Приключване процеса на цифрово телевизионно радиоразпръскване в Република България, което включва и снабдяване на лица със специфични социални потребности с декодиращи устройства

Изпълнение:

Създадена е междуведомствена работна група за **изработване на Стратегия за електронно управление в Република България (2015-2020 г.)**. Работната група се председателства от заместник-министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. В нея участват представители на държавни институции, неправителствени организации, учебни заведения и бизнес асоциации. Срокът за разработване на Стратегията е 15.02.2014 г.

Мярка: Консолидиране и унифициране на електронната информация от министерства, агенции, общини

За консолидиране и унифициране на електронната информация от министерства, агенции и общини е необходимо да бъдат създадени условия – ресурсни и нормативни. През септември 2013 г. е одобрен проект „Надграждане на съществуващите и изграждане на нови централни системи на електронното правителство с оглед усъвършенстване на информационно-комуникационната среда за по-добро административно обслужване на гражданите и бизнеса” по Оперативна програма „Административен капацитет”. Ще се създадат условия за консолидиране на сайтовете на централните и общински администрации чрез федерирани портали към Единния портал за достъп до електронни административни услуги, като бъдат изградени поне 5 такива портала, ще се свържат още 30 регистъра на централно ниво. Това е поредна крачка към изграждане на „цифрова администрация”, която ще доведе до намаляване на разходите на администрациите при обмен на информация и взаимодействие между системите им, създаване на условия за по-ефективно публично управление, както и ще улесни на достъпа на гражданите и бизнеса до електронни услуги.

Мярка: Техническа и финансова оптимизация на комуникационната свързаност на министерства, агенции, общини

На 20.08.2013 г. официално е въведена в редовна експлоатация Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация и за нуждите на националната сигурност.

ЕЕСМ е създадена чрез административно, финансово и технологично интегриране на Националната мрежа на държавната администрация и Електронната съобщителна мрежа.

Административното и финансово интегриране гарантира единна административна и финансова отговорност за функционирането, поддържането, оптимизирането и развитието на ЕЕСМ и съобщителни обекти със специално предназначение.

Използваните съвременни технологии при изграждането на ЕЕСМ позволяват виртуално да се обединят в единна национална информационна инфраструктура мрежите на министерствата, ведомствата и местната администрация, като се запази тяхната информационна самостоятелност, автономното им управление и се изключи всяка форма на нерегламентиран достъп до пренасяната информация. Към момента броят на свързаните ведомства и техните подразделения е 1300.

С въвеждането в редовна експлоатация на ЕЕСМ държавата за първи път притежава единна, модерна, собствена мрежа, оборудвана с най-новите комуникационни технологии, за нуждите на националната сигурност и за реализиране на е-управление. **ЕЕСМ пести на държавата над 30 мил. лв. годишно от бюджетите на ведомствата за пренос на данни.**

Техническото решение дава възможност за използване на облачни услуги за нуждите на държавната администрация и за реализацията на инициативи в областта на електронното управление.

Единната мрежа може да стане мощен гравитационен център за интегриране на участниците в тези процеси, доколкото съвременните информационни технологии и използването на облачни услуги изискват именно наличието на такава комуникационна среда.

Мярка: Законодателни и административни промени за преминаване към електронен архив

- Във връзка с преминаване към електронен архив е създадена Междуведомствена работна група от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и от Държавна агенция „Архиви”, която изготви проект на **Наредба за условията и реда за опазването, съхраняването, достъпа и използването на ценни електронни документи в държавните архиви.**

- На 10.10.2013 г. излезе от печат „Методически кодекс” за работа с ценните документи. В него се определят общи принципи, основни правила и се маркират методически указания за работа с електронни документи. За целта са изследвани международни и национални нормативни документи, разработки и стандарти на международни и национални организации, форуми и др.

- Изготвен е Законопроект за изменение и допълнение на Закона за Националния архивен фонд. С него се цели уреждане на условията и реда за опазването, съхраняването, достъпа и използването на ценни електронни документи в държавните архиви.

- Разработена е секторна Стратегия за електронно архивиране, която е в процес на междуведомствено съгласуване.

Мярка: Проект за покриване на страната с интернет свързаност (там, където е възможно) с безплатен достъп на публични обществени места

Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи” (ИАЕСМИС) е директен бенефициент по Оперативна програма „Регионално развитие”. На 24.10.2012 г. между ИАЕСМИС и Управляващия орган на Оперативна програма „Регионално развитие” е сключен Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за „Подкрепа за развитие на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура”.

Получено е одобрение от Европейската комисия от 9.12.2013 г. относно разрешаване на държавна помощ за **изграждането на критична, защитена, сигурна и надеждна инфраструктура за широколентов достъп от следващо поколение за нуждите на електронното управление и създаване на предпоставки за развитие на широколентовите услуги за гражданите и бизнеса в икономически изостанали и отдалечени райони на Република България.**

Нотификацията на проекта доказва, че той отговаря на изискванията за допустимост на държавна помощ и не изкривява свободния пазар.

Тя е първи пробив в политиката на Европейската комисия и прецедент за решение на подобни проекти в други райони, при което ще бъде спестена работа, изискваща време от 12 до 18 месеца.

Районите, които обхваща проектът, са с обща площ 7 919 кв. км, или 7% от територията на страната. Тук живеят 277 765 души, което е 8% от населението, живеещо извън областните градове и столицата, или 4% от населението на България.

С реализацията на проекта се създадат предпоставки за развитие на електронното управление в избраните райони чрез осигуряване свързаност на държавните и

обществени институции в тези райони, в т. ч. образователни, културни, социални и здравни институции към Единната електронна съобщителна мрежа. Стимулирането на използването на ширококолов достъп води до повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и съответно до повишаване на заетостта и жизнения стандарт на населението.

Проектът е в пълно съответствие с Програмата в областта на цифровите технологии за Европа („Digital Agenda for Europe) и е част от изпълнението на Националната стратегия за развитие на ширококоловия достъп в Република България. През следващия програмен период отново ще бъдат предвидени средства за изграждане на ширококолентовата инфраструктура, така че да бъде покрита територията на България, съгласно европейските препоръки на Стратегията „Европа 2020”.

ИА ЕСМИС подготвя процедура, при наличие на свободен капацитет, за предоставяне на безплатен достъп на граждани до електронни услуги на администрацията в обществени сгради, в които има точки на присъствие от Единната електронна съобщителна мрежа.

Мярка: Надграждане на проект за електронна автентификация и идентификация на граждани за използване на услуги – част от електронното правителство

- Разработена е национална схема за електронна идентификация и валидация. Тя е съобразена с предложението за Регламент относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар.

- Разработено е предложение за промяна на нормативната база, свързана с електронната идентификация, и създаване на нормативно регламентиран и реализиран регистър за електронна идентичност.

- Пилотно са издадени 5 000 карти за e-ID, които представляват специализиран носител, на който физическите лица имат възможност да съхраняват удостоверението за електронна идентичност.

- Използването на разработения модел на e-ID е предвидено при: изградените връзки между 32 регистъра, администрирани и поддържани от централната администрация. Разработените 50 вътрешни електронни административни услуги и 24 електронни услуги за граждани, както и 50 електронни административни услуги за Столична община, които са приети като работни процеси и предстои тяхното внедряване и интегриране към системите на Столичната община.

Мярка: Анализ и поддръжка на съществуващите компоненти и тези в процес на изграждане – част от електронното правителство

Успешното функциониране на електронното правителство е свързано с осигуряване на експлоатационна поддръжка на инфраструктурната среда на неговите системи, с цел гарантиране на непрекъснатост, надеждност, производителност, сигурност и отчетност на наличните интегрирани системни решения, които осигуряват взаимодействието между Автоматизираните информационни системи и централизираното предоставяне на електронни услуги.

Стартира процедура за обществена поръчка с предмет: „Осигуряване на цялостна експлоатационна поддръжка на работоспособността на инфраструктурната среда на системите на електронното правителство”, която включва:

- Осигуряване на работоспособността на хардуера и елементите на комуникационна свързаност в КТЦЕП „Бояна” и ТЦЕП „Евксиноград”;
- Осигуряване на експлоатационна поддръжка на Единната среда за обмен на електронни документи (ЕСОЕД);
- Осигуряване на експлоатационна поддръжка на Единния портал за достъп до електронни административни услуги (ЕПДЕАУ);
- Осигуряване на експлоатационна поддръжка на Регистрите за оперативна съвместимост (Регистър на регистрите и данните – РРД, Регистър на електронните услуги – РЕУ, и Регистър на информационните обекти – РИО) на електронното правителство.

В рамките на поръчката избраният изпълнител ще извърши анализ на съществуващата информационна система на ЕПДЕАУ, ЕСОЕД и ИС на РОС и текущия статус на всичките ѝ компоненти; анализ на интегрираността с останалите системи и комуникационна инфраструктура на електронното правителство (РКИ, сървър за синхронизация и др.). Ще бъде изготвен детайлен доклад за състоянието на ЕПДЕАУ, ЕСОЕД и ИС на РОС след направен анализ.

Мярка: Изготвяне на доклад за напредъка на изпълнението на Националната стратегия за развитие на ширококоловия достъп в Република България (2012-2015 г.)

Извършва се задълбочен социално-икономически анализ на търсенето и предлагането на продукти и услуги, базирани на ИКТ и интернет, основаващ се на индикаторите в Цифровата Програма за Европа, чиито изводи ще бъдат включени в доклада по изпълнението на Националната стратегия за развитие на ширококоловия достъп в Република България. На основата на доклада до края на декември 2013 г. ще се изготви първи проект на Национален план за достъп от следващо поколение, насочен към постигане целите на Цифровата програма на Европа.

В документа ще бъде разработен план на инвестициите в такава инфраструктура, вземайки под внимание съществуващата. Този процес ще бъде изцяло съобразен с проекта на Регламент за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, като бъдат предвидени мерки за усъвършенстване на регулаторната и нормативната база с цел облекчаване на инвестиционния процес и редуциране на инвестиционните разходи, в това число посредством споделяне на пасивна инфраструктура.

Изпълнението на стратегическите цели за изграждане на ширококолов достъп е залегнало и в регионалните планове за развитие на шестте района на България, където са предвидени мерки за осигуряване на достъп до ширококолов интернет, стимулиране развитието на ИКТ фирмите на местно ниво и използването на цифровите технологии в образователните институции, от местния бизнес и гражданите.

Мярка: Изготвяне на анализ и доклад за напредъка на изпълнение на дейностите по националната програма „Цифрова България 2015” и тяхното актуализиране и допълване

Анализът отразява състоянието на напредъка по изпълнение на мерките и дейностите, залегнали в Националната програма „Цифрова България“ за изпълнение на целите, заложените в Цифрова програма за Европа. От заложените в плана 89 задачи за изпълнение от ведомствата в сферата на електронни съобщения, ширококолов достъп, електронно управление, образование, научноизследователска дейност, интелигентни транспортни системи, околна среда, финансови инструменти, интернет управление, към месец декември 2013 г. са изпълнени 29 задачи.

Сериозен напредък се забелязва по отношение покритие и проникване на ширококолов достъп, като последният индикатор отбелязва ръст от 2,5% за последната година.

По отношение достъпа на домакинствата до интернет анализът показва че през 2013 г. повече от половината домакинства (53,7%) в България притежават достъп до интернет в домовете си, като е отбелязан растеж от 2,8 процентни пункта спрямо предходната година. Същото е увеличението и на относителния дял на домакинствата, използващи ширококолов достъп (2,8 процентни пункта), като той достига до 53,6% за 2013 г., или почти всички домакинства, имащи достъп до интернет, са с осигурена бърза и надеждна връзка. За петгодишен период относителният дял на домакинствата с достъп до интернет се е увеличил с 24,1 процентни пункта, а използването на ширококолова връзка бележи ръст от 27,5 процентни пункта.

Използването на ИКТ и по-специално – развитието по отношение на достъпа и използването на интернет, е водещ фактор, оказващ влияние на начина, по който предприятията ръководят бизнеса си, провеждат електронна търговия и си взаимодействат с националните публични органи. През януари 2013 г. делът на предприятията, които имат достъп до интернет, достига до 89,1%, или с 1,7 процентни пункта повече в сравнение с предходната година. Подобряват се видът и скоростта на използваната връзка – 77,9% от предприятията използват фиксирана ширококолова връзка. Мобилна ширококолова връзка чрез преносимо устройство имат 33,3% от предприятията. В сравнение с 2012 г. по този показател се отчита растеж от 7,9 процентни пункта.

През януари 2013 г. 28,2% от предприятията са изпращали електронни фактури, а тези, които са получили е-фактури, подходящи за автоматизирана обработка, са 43,5%, което е с 16,2 процентни пункта повече в сравнение с 2011 г.

Постепенно се увеличава делът на хората, които пазаруват за лични (неслужебни) нужди онлайн. За текущата година 12,1% от лицата на възраст 16-74 навършени години са направили онлайн покупки през последните дванадесет месеца, което е с 2,9 процентни пункта повече спрямо предходната година.

От използващите интернет предприятия 82,5% са получили информация от органите на публичната администрация, а 86,4% са използвали възможността за изтегляне на формуляри (данъчни, счетоводни, статистически и др.) по електронен път.

Повишава се интересът към самото изпращане или онлайн попълване на формулярите, като е регистрирано увеличение от 2,0 процентни пункта спрямо предходната година и делът на предприятията, използвали услугата, достига 89,0%.

Мярка: Усъвършенстване на секторната законова (Закон за електронните съобщения, Закон за пощенските услуги) и подзаконова нормативна база в резултат на взаимодействието между институциите и неправителствения сектор в рамките на Обществените съвети

- Създаден е Обществен съвет в сектор „Информационни технологии и съобщения” към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. В рамките на проведените досега съвещания са обсъдени съществени въпроси, свързани с: нормативната база, затрудняваща работата на кабелните оператори, в т.ч. взаимоотношенията им с операторите на телевизионно съдържание; приключването на процеса на цифровизация на телевизионния ефир; обсъдено е Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на мерки относно единния европейски пазар на електронни съобщения за изграждане на континентална мрежа с цел изготвяне на национална позиция. Предстои обсъждането на първия проект на закон за изменение и допълнение на Закона за пощенските услуги през януари 2014 г.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за пощенските услуги е с основни акценти: разграничаване на универсалната пощенска услуга от останалите пощенски услуги; въвеждане на изисквания, произтичащи от правилата на ЕС относно услугите от общ икономически интерес, както и с насоченост към подобряване на пощенската сигурност на пратките. Предвижданите изменения ще доведат до улеснение в процеса на правоприлагане в условията на либерализиран пазар на пощенските услуги при гарантиране на устойчивото развитие на основния пощенски оператор – „БП“ ЕАД.

Мярка: Оздравяване на държавни дружества – „Български пощи“ ЕАД

Предприети са стъпки за оздравяване на „Български пощи” ЕАД, чрез осигуряване на компенсация от държавния бюджет за несправедливата тежест от извършване на универсалната пощенска услуга през 2011 г. 9 500 000 лв.

Дружеството успешно започна да разширява портфолиото си от търговски дейности, сред които – предлагане на услугите на Българския спортен тотализатор в 264 пощенски станции; да оперира на пазара за ваучери и редица други.

Предприети са стъпки в посока **усъвършенстване на секторната нормативна база в областта на пощенските съобщения.**

Мярка: Приключване процеса на цифрово телевизионно радиоразпръскване в Република България, което включва и снабдяване на лица със специфични социални потребности с декодиращи устройства

Успешно приключи преходът към ефирна цифрова телевизия в Република България и е налице достъп на населението до съвременни телевизионни услуги в цифровата ера.

- На 30.09.2013 г. е преустановен аналоговият ефирен телевизионен сигнал в Република България.

- Осигурен е ефирен цифров телевизионен сигнал (8-15 безплатни български телевизионни програми) за 96,2% от населението на Република България.

- Раздадени са 180 326 декодиращи устройства на лица със специфични социални потребности за приемане на ефирен цифров телевизионен сигнал (общ брой на правоимащите: до 210 711).

- **Предприети са мерки за населените места**, които не са покрити с цифров ефирен сигнал, като на базата на получените отговори от кметове/кметски наместници са определени 84 общини, на които са предоставени финансови средства (в размер на 600 000 лв.) от икономии в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, съобразно степента на засегнатост в общините, за осигуряване на възможност за достъп до цифрово телевизионно съдържание. Средствата са предоставени в края на 2013 г., като в момента органите на местното самоуправление и операторите на трите вида платформи (ефирна, спътникова и кабелна) работят върху конкретни практически решения за осигуряване на достъп до телевизионно съдържание на лицата със специфични социални потребности в засегнатите райони на страната.

Отчетените мерки са част от цялостния пакет програмни намерения на правителството на Република България.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ КЪМ 31.12.2013 г. (в евро)

Оперативна програма	Бюджет	Договорени средства (БФП)		Реално изплатени суми		Верифицирани разходи		Сертифицирани разходи	
		Общо към 31.12.2013	% на изпълнение от бюджета	Общо към 31.12.2013	% на изпълнение от бюджета	Общо към 31.12.2013	% на изпълнение от бюджета	Общо към 31.12.2013	% на изпълнение от бюджета
Транспорт	2 003 481 166	1 984 790 224	99,07%	1 112 663 351	55,54%	1 016 731 591	50,75%	1 016 731 591	50,75%
Околна среда	1 800 748 085	2 899 141 584	161,00%	765 619 272	42,52%	494 734 193	27,47%	491 411 193	27,29%
Регионално развитие	1 601 274 759	1 571 954 790	98,17%	911 050 145	56,90%	743 068 900	46,40%	731 803 020	45,70%
Развитие на конкурентоспособността на българската икономика	1 162 215 552	1 059 118 332	91,13%	671 520 748	57,78%	642 526 480	55,28%	636 201 462	54,74%
Техническа помощ	56 819 427	53 706 015	94,52%	31 293 838	55,08%	27 744 498	48,83%	27 734 858	48,81%
Развитие на човешките ресурси	1 213 869 575	1 190 226 808	98,05%	733 868 761	60,05%	653 267 265	53,82%	651 827 472	53,70%
Административен капацитет	180 789 087	168 787 473	93,36%	98 024 309	54,22%	90 373 061	49,99%	88 146 818	48,76%
ОБЩО	8 019 197 651	8 927 725 226	111,33%	4 319 043 858	53,86%	3 668 445 989	45,75%	3 643 856 415	45,44%
ПРСР	3 231 343 097	2 969 530 129	91,90%	1 960 644 234	60,68%	1 925 097 637	59,58%	1 828 429 557	56,58%
ОПРСР	101 168 996	90 813 062	89,76%	40 776 526	40,31%	40 776 526	40,31%	57 297 894	56,64%
Общо – земеделски и рибарски фондове	3 332 512 093	3 060 343 191	91,83%	2 001 420 759	60,06%	1 965 874 162	58,99%	1 885 727 450	56,59%
ТГС Б-С	34 089 013	34 473 471	101,13%	13 078 279	38,37%	10 078 563	29,57%	9 766 030	28,65%
ТГС Б-М	19 944 697	15 875 799	79,60%	8 500 306	42,62%	7 241 312	36,31%	6 579 180	32,99%
ТГС Б-Т	29 504 775	23 048 881	78,12%	11 272 426	38,21%	8 910 250	30,20%	8 624 307	29,23%
Общо ТГС	83 538 485	73 398 152	87,86%	32 851 012	39,32%	26 230 125	31,40%	24 969 518	29,89%
ОБЩО:	11 435 248 229	12 061 466 569	105,48%	6 353 315 629	55,56%	5 660 550 277	49,50%	5 554 553 383	48,57%

Източник: АМС